

INFORMACJA

O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO

MIASTA KATOWICE

2021r.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Katowicach

Spis treści:

I.	Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	4
1.	Sytuacja epidemiologiczna w zakresie wybranych chorób zakaźnych	4
2.	Szczepienia ochronne	15
II.	Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą	23
1.	Ocena stanu sanitarnego podmiotów wykonujących działalność leczniczą	25
2.	Podmioty lecznicze jako zakłady pracy	29
III.	Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna żywności	30
1.	Jakość zdrowotna środków spożywczych, przedmiotów do kontaktu z żywnością, kosmetyków oraz suplementów diety	31
2.	Powiadomienia typu RASFF	34
3.	Zakłady produkcyjne	35
4.	Obiekty obrotu żywnością	36
5.	Zakłady żywienia zbiorowego	38
6.	Import, eksport	41
7.	Środki transportu żywności	41
IV.	Jakość wody	42
1.	Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	42
2.	Badania jakości wody ciepłej w kierunku bakterii Legionella sp.	43
3.	Pływalnie	44
4.	Kąpieliska i miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli	46
V.	Stan sanitarny obiektów i miejsc użyteczności publicznej	47
1.	Obiekty użyteczności publicznej	47
2.	Akcje deratyzacyjne	56
VI.	Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych	56
VII.	Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy	59
1.	Stan sanitarno - higieniczny zakładów pracy	59
2.	Choroby zawodowe	63

VIII.	Interwencje mieszkańców miasta	66
IX.	Środki zastępcze	70
X.	Zapobiegawczy nadzór sanitarny	70
XI.	Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia	80

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie wybranych chorób zakaźnych

W roku 2021 działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Katowicach związane były głównie z sytuacją epidemiologiczną będącą wynikiem ogłoszonego w okresie od dnia 20 marca 2020 r. do odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej **stanu epidemii** wywołanej wirusem SARS-CoV-2.

Rozpoznanie choroby wywoływanej przez koronawirusa SARS-CoV-2, związanej z ciężkim zespołem niewydolności oddechowej, z uwagi na częsty niespecyficzny przebieg zakażenia jest możliwe jedynie na podstawie wykonanego badania wymazu z nosa i gardła metodą RT-PCR w kierunku SARS-CoV-2 lub badania antygenowego.

Raporty zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 są udostępniane na stronach Ministerstwa Zdrowia, wraz z podaną metodyką raportowania. Na stronach Ministerstwa Zdrowia podawane są aktualne informacje i zalecenia odnośnie koronawirusa m.in. w zakresie zasad bezpieczeństwa oraz szczepień, a także obowiązku izolacji i kwarantanny.

Jako główne metody zapobiegania i ograniczania transmisji SARS CoV-2 należy wymienić:

- ✓ izolację osoby zakażonej oraz nałożenie obowiązku kwarantanny na osobę narażoną na zakażenie,
- ✓ przecięcie dróg szerzenia zakażenia poprzez redukcję liczby kontaktów między ludźmi, wprowadzanie zasad dystansu społecznego, noszenie maseczek, zasad higieny itp.,
- ✓ uodpornienie populacji poprzez zaszczepienie.

Pod koniec grudnia 2020 rozpoczęto w Polsce realizację Narodowego Programu Szczepień przeciwko COVID-19.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach realizował zadania z dziedziny zdrowia publicznego w zakresie zapobiegania rozprzestrzenianiu się koronawirusa poprzez nakładanie obowiązku kwarantanny lub nadzoru epidemiologicznego.

Kwarantanna zgodnie z definicją zapisaną w ustawie z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2020r. poz.1845 z późn. zm.) to odosobnienie osoby zdrowej, która była narażona na zakażenie, w celu zapobieżenia szerzeniu się chorób szczególnie niebezpiecznych i wysoce zakaźnych.

Obecnie obowiązek kwarantanny nakładany jest w **Systemie Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS)**, który jest zintegrowany z systemem informatycznym Centrum e-Zdrowia Ewidencja Wjazdu do Polski (EWP). Dostęp do systemu EWP ma m.in. Straż Graniczna, Policja i Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

System SEPIS zapewnia cyfrową obsługę procesów związanych z epidemiologią, ze szczególnym uwzględnieniem COVID-19. Do SEPIS trafiają informacje od obywateli, którzy zgłaszają się za pomocą elektronicznych formularzy lub telefonicznie poprzez infolinię.

Zgodnie z § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 maja 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. z 2021 poz. 861 ze zm.), w przypadku objęcia przez organy inspekcji sanitarnej osoby kwarantanną z powodu narażenia na chorobę wywołaną wirusem SARS-CoV-2, izolacją albo izolacją w warunkach domowych, informację o tym umieszcza się w systemie teleinformatycznym. **Decyzji organu inspekcji sanitarnej nie wydaje się.** Informacja o objęciu osoby kwarantanną, izolacją albo izolacją w warunkach domowych może być przekazana tej osobie ustnie, za pośrednictwem systemów łączności, w tym przez telefon.

W roku 2021 **PPIS w Katowicach nałożył obowiązek kwarantanny na mieszkańców Katowic w 65475 przypadkach.**

Ponadto PPIS w Katowicach prowadził bieżącą współpracę z przedstawicielami centrum zarządzania kryzysowego, Policji oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Na wnioski spółdzielni mieszkaniowych, administratorów posesji oraz Prokuratury dokonywano weryfikacji wskazanych adresów pod kątem zamieszkiwania osób będących w izolacji lub kwarantannie.

Ogółem w roku 2021 na terenie miasta Katowice zarejestrowano - 34880 przypadków zachorowań na choroby zakaźne, z czego większość tj. 24532 przypadki stanowiły zakażenia wirusem SARS - CoV-2 (w roku 2020 - 9519 przypadków), a 8266 przypadków dotyczyło zakażeń wirusem grypy (w roku 2020 - 8348 przypadki). Pozostałe przypadki to choroby zakaźne wieku dziecięcego oraz zakażenia m.in. Clostridium difficile, Rotawirusami.

W roku 2021 zanotowano znaczący wzrost liczby zgonów z powodu chorób zakaźnych - 663, z czego większość stanowiły zgony z powodu **zakażeń SARS - CoV-2 - 649 zgonów**. W **8** przypadkach zgony były spowodowane zakażeniami **Clostridium difficile**, a w **6** przypadkach **gruźlicą**. Nie zarejestrowano zgonów z powodu grypy.

Zakażenia wirusem SARS - CoV-2 powodowały **ogniska epidemiczne** w nadzorowanych obiektach, czyli zakażenia dwóch i więcej osób powiązanych czasowo i epidemiologicznie. Ogółem na terenie miasta **zanotowano 231 ognisk**, w tym **91 w zakładach nauczania, 49 w szpitalach, 65 w zakładach pracy**, pozostałe ogniska dotyczyły m.in. domów zakonnych, zakładów opieki długoterminowej, schronisk dla bezdomnych.

Wobec powyższego PPIS w Katowicach zlecał przeprowadzanie **badania przesiewowych** w ogniskach na obecność koronawirusa wśród:

- ✓ mieszkańców i podopiecznych w **domów zakonnych** - łącznie przebadano **468 osób**,
- ✓ personelu i pacjentów **ZOL, ZPO i hospicjów** – łącznie przebadano **293 osoby**,
- ✓ personelu i pensjonariuszy **DPS** – łącznie przebadano **79 osób**,
- ✓ podopiecznych i personelu **schronisk, noclegowni** – łącznie przebadano **279 osób**.

W roku 2021 w punktach szczepień na terenie miasta zaszczepiono przeciw COVID-19 – **190.176 mieszkańców Katowic**, w tym całkowicie, czyli dwoma dawkami - **182.706**: tj. **62,8% populacji Katowic** ustalonej dla szczepień.

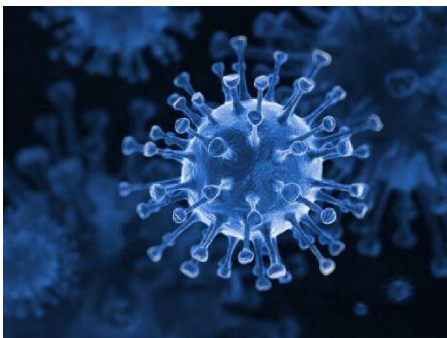

Grypa

W roku 2021 zanotowano w Katowicach podobną liczbę zachorowań na **grypę i podejrzenia grypy** – **8266 przypadków** (zapadalność 2,85 na 100 000), jak w roku 2020 - 8348 przypadków.

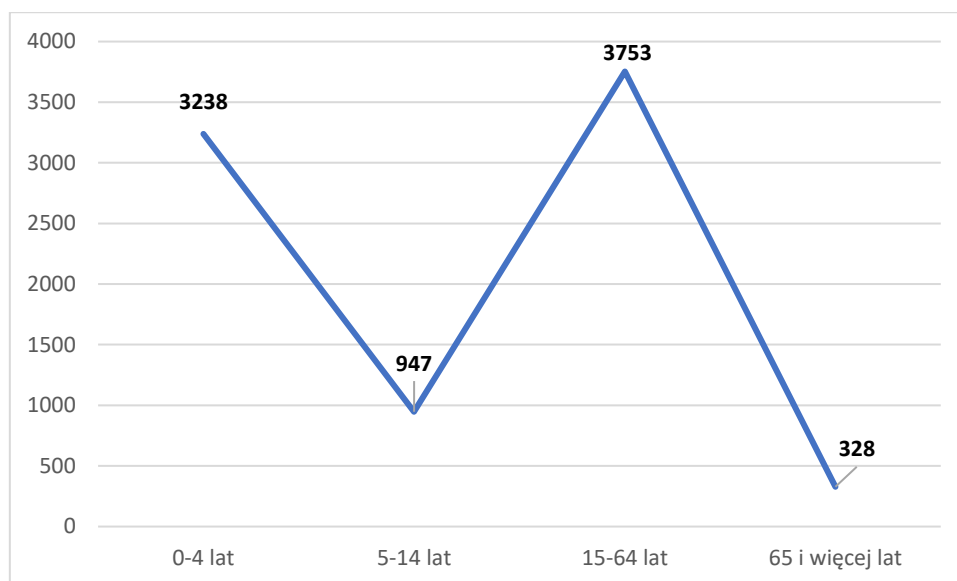
Do wyliczenia współczynników zapadalności przyjęto liczbę ludności na terenie Katowic, według GUS wynoszącą 289, 162 - stan na 02.02.2022 r.

Grypa to ostra choroba zakaźna wywoływana przez wirus grypy, który atakuje drogi oddechowe.

Po chorobie nabywana jest odporność, która jednak chroni przez krótki czas, ponieważ wirus grypy ciągle się zmienia. Choroba jest niebezpieczna zwłaszcza dla osób z przewlekłymi chorobami np. serca i płuc, a także dla cukrzyków, osób starszych, kobiet w ciąży lub małych dzieci.

Najwięcej zachorowań notowano w grupie wiekowej 15 - 64 lata (3753 przypadki).

Zgłoszone przypadki podejrzeń/zachorowań na grypę wg wieku w roku 2021 na terenie miasta Katowice

Szczepienia to najbardziej skuteczny sposób zapobiegania infekcjom i powikłaniom powodowanym przez wirusy grypy. **Szczepionki przeciwko grypie** sezonowej zawierają antygeny różnych szczepów wirusów grypy, pobudzające układ odpornościowy do wytwarzania chroniących przed nimi przeciwciał.

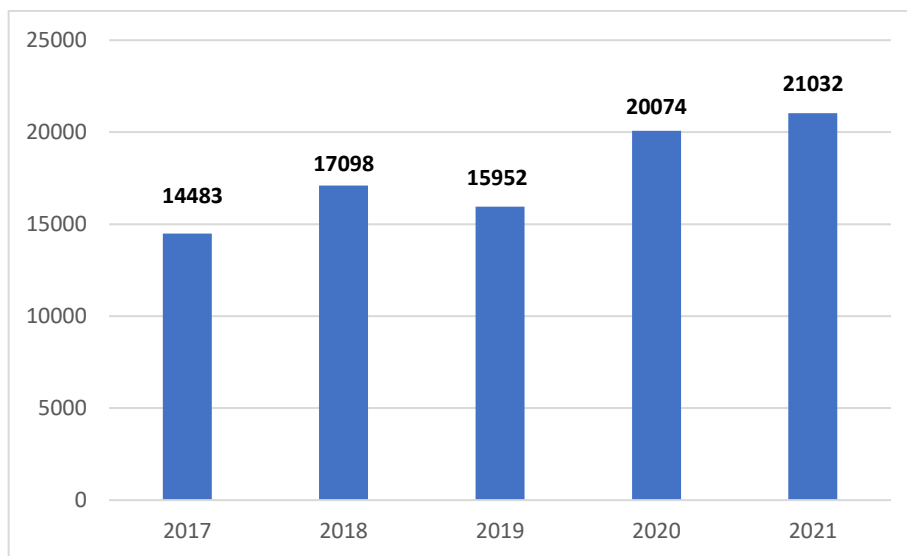
Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 sierpnia 2021 r. w sprawie metody zapobiegania grypie sezonowej w sezonie 2021/2022, w czasie trwania epidemii COVID-19, były realizowane nieodpłatne i dobrowolne szczepienia przeciw grypie dla wybranych grup m.in. osób zatrudnionych w podmiocie wykonującym działalność leczniczą, osób realizujących usługi farmaceutyczne, wykonujących czynności diagnostyki laboratoryjnej, nauczycieli akademickich, pacjentów zakładów opiekuńczo-leczniczych, żołnierzy, osób urodzonych nie później niż w 1946 r.

Dodatkowo w 2021 roku kontynuowany był **program dla seniorów w wieku 65+** „*Słoneczna Jesień*” oraz **szczepienia przeciw grypie z „Kartą Mieszkańca Katowic”** finansowany przez Samorząd Miasta Katowice.

W listopadzie 2021 na terenie Polski ruszyła akcja bezpłatnych szczepień przeciw grypie dla wszystkich pełnoletnich osób.

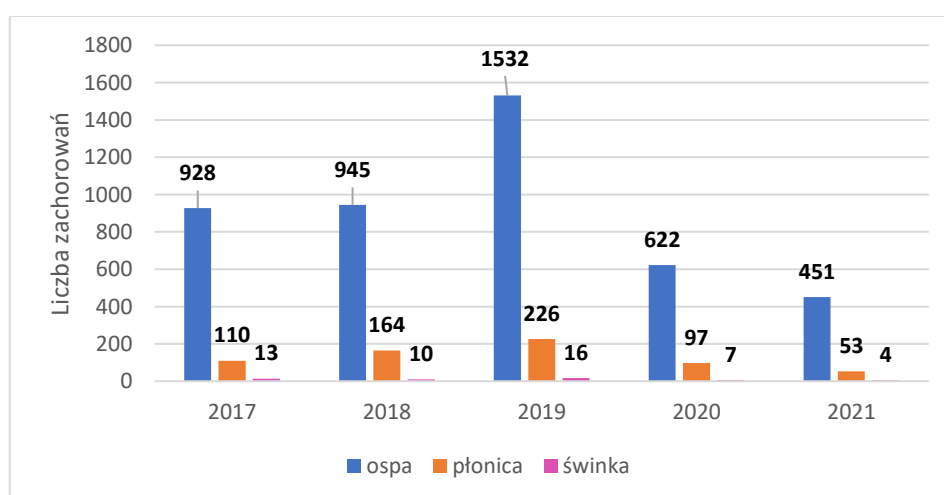
Ogółem w mieście Katowice zaszczepiły się 21032 osoby.

Liczba osób zaszczepionych p/grypie w latach 2017 – 2021

Choroby zakaźne wieku dziecięcego

Dominującymi czynnikami chorobotwórczymi wśród chorób zakaźnych wieku dziecięcego, podobnie jak w latach ubiegłych był wirus **ospy wietrznej** oraz bakteria paciorkowca z grupy A, powodująca **płonicę**.

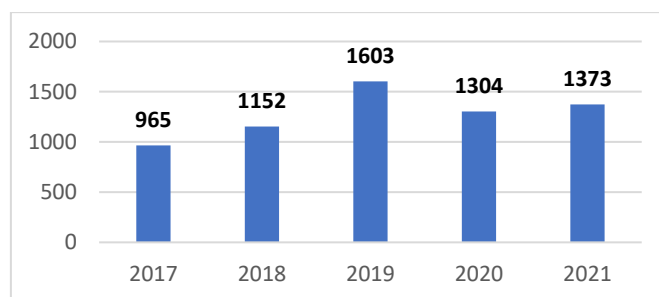
Zgłoszone przypadki zachorowań na choroby zakaźne wieku dziecięcego w latach 2017-2021 na terenie miasta Katowice

Po wzroście zachorowań na płonicę w roku 2020, gdzie zarejestrowano 97 przypadków (współczynnik zapadalności 33,24), w roku 2021 r. zaobserwowano **spadek zachorowań tj. 53 przypadki płonicy** (współczynnik zapadalności 18,3/100 000). Jak dotąd nie opracowano szczepionki na płonicę.

W roku 2021 utrzymała się **tendencja spadkowa** zachorowań na **ospę wietrzną - 451 przypadków** (wskaźnik zapadalności - 155,96/100 000), podobnie jak w roku ubiegłym tj. 622 przypadki (wskaźnik zapadalności - 213,17/100 000).

Po raz kolejny najwięcej zachorowań dotyczyło dzieci od 1 do 4 roku życia oraz od 5 do 9 lat.

Szczepienie przeciw ospie wietrznej zabezpiecza przed objawami i powikłaniami na całe życie. Szczepionka podana do 3 dni po kontakcie z osobą zakażoną jest skuteczna w około 90%. Szczepionka zawiera żywy, osłabiony szczep wirusa. Należy podać dwie dawki w odstępie około 3 miesięcy. Szczepienie jest zalecane wszystkim osobom, które nie chorowały jeszcze na ospę wietrzną. Bezpłatne szczepienia obowiązują w grupie dzieci do 12 roku życia narażonych na zakażenie z tytułu przebywania w domach dziecka, instytucjach opiekuńczych dla dzieci do 3 roku życia, w tym żłobkach i klubach dziecięcych. W 2021 roku zaszczepiono 1373 osoby p/ospie wietrznej, w tym 764 dzieci w ramach szczepień obowiązkowych.

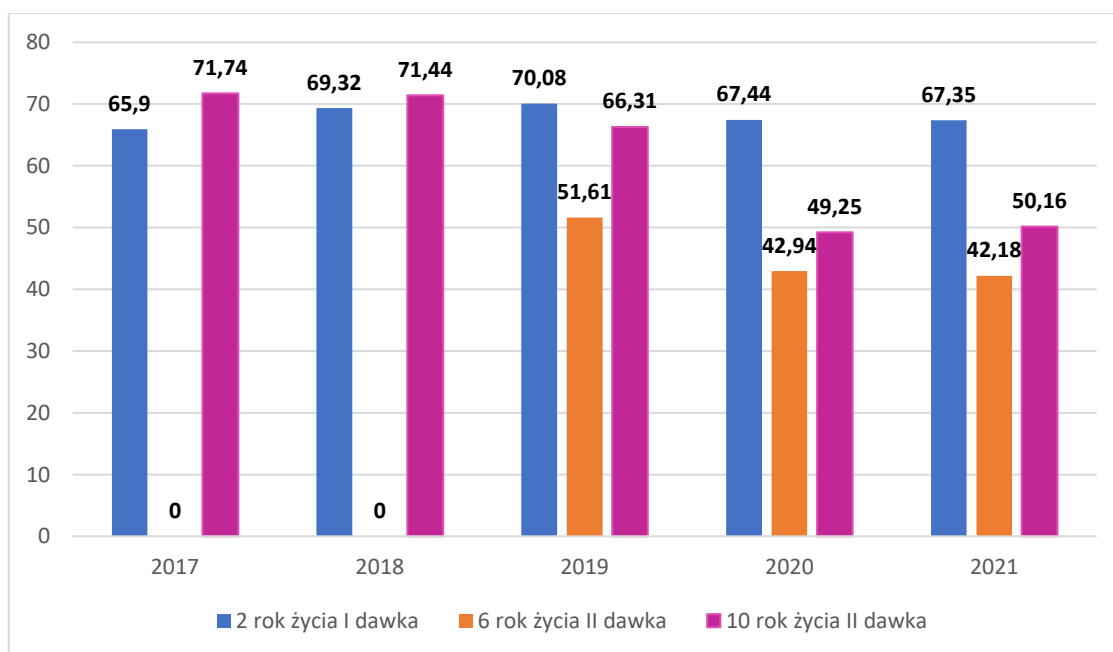
Liczba osób zaszczepionych p/ospie wietrznej w latach 2017 – 2021

Zanotowano **4 przypadki** zachorowań na **świnkę** (wskaźnik zapadalności - 1,38/100 000). W roku 2020 zarejestrowano 7 przypadków (wskaźnik zapadalności 2,39/100 000 mieszkańców).

Nie zarejestrowano przypadków różyczki i odry.

Odra, świnka i różyczka (MMR) należą do chorób o wysokiej zaraźliwości, którym mogą towarzyszyć poważne powikłania powodujące trwałe uszczerbek na zdrowiu. W skład szczepionki MMR wchodzi żywe (atenuowane, osłabione) szczepy wirusów, których podanie stymuluje odporność na wskazane choroby. Wysoka skuteczność szczepienia MMR zapewnia długotrwałą odporność, a w przypadku zakażenia, łagodniejszy przebieg choroby.

Szczepienie podstawowe w 2 roku życia wykonano u **1687** dzieci (**67,35%**), szczepienie przypominające w 6 roku życia u **1117** dzieci (**42,18%**), a szczepienie przypominające w 10 roku życia u **1274** dzieci (**50,16%**).

Procentowy udział dzieci w 2, 6 i 10 roku życia zaszczepionych p/odrze, śwince i różyczce w latach 2017-2021

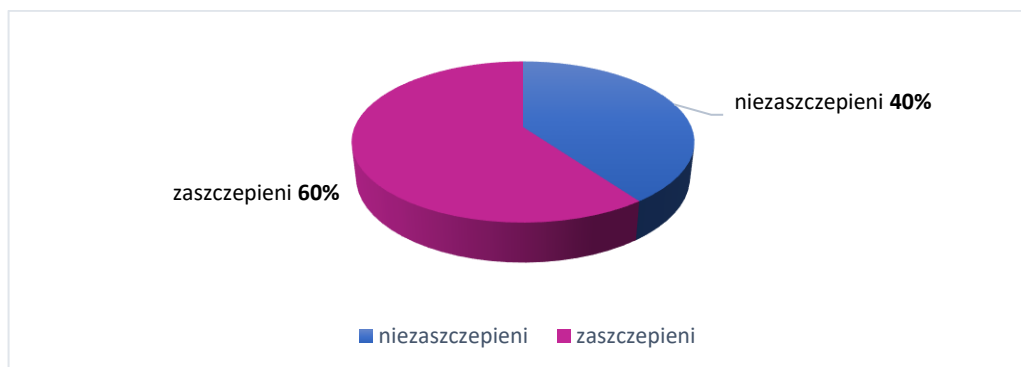
Choroby przenoszone drogą pokarmową

W 2021 roku odnotowano **wzrost tj. 172 przypadki wirusowych zakażeń jelitowych** (wskaźnik zapadalności 59,4/100 000), w tym **107** dotyczyło **dzieci do lat 2**, w porównaniu z rokiem 2020 - 79 przypadków zachorowań.

W 95 przypadkach zakażenia wywołane były przez **rotawirusy**.

Rotawirusy są najpowszechniejszym czynnikiem wywołującym ostre zapalenie jelit u niemowląt i dzieci. Prawie każde dziecko do 5 lat ulega zakażeniu rotawirusem, a blisko połowa hospitalizacji dzieci do 36 miesiąca życia, związana jest z leczeniem takiej infekcji.

Powikłaniem infekcji rotawirusowej mogą być zakażenia dróg oddechowych pod postacią zapalenia oskrzeli czy płuc, zapalenie wątroby, drgawki w przebiegu zakażenia ośrodkowego układu nerwowego czy zaburzenia hematologiczne. Od 2021 roku szczepienie przeciwko rotawirusom jest refundowane.

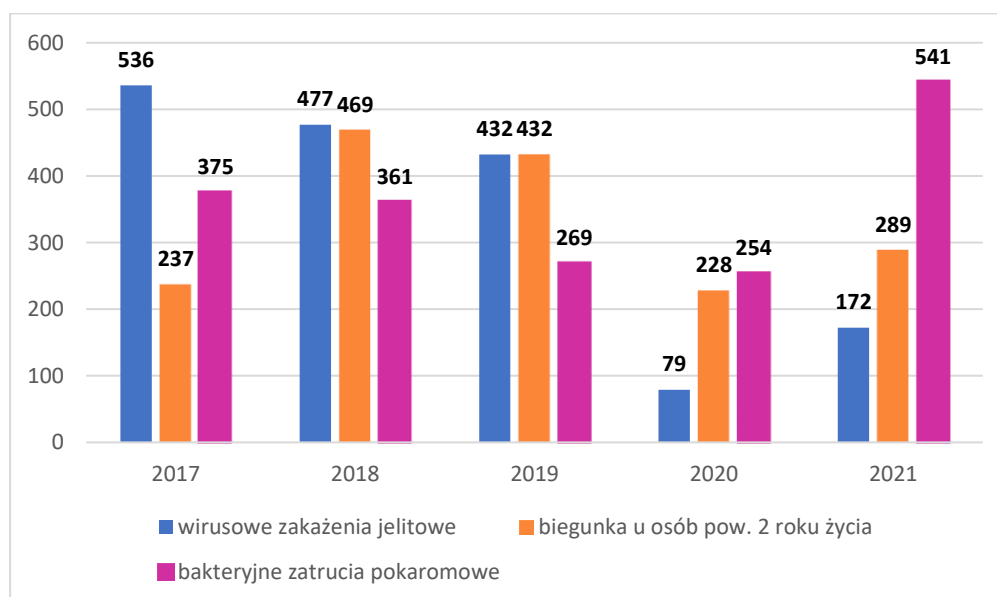

Procent dzieci w 1 roku życia zaszczepionych i niezaszczepionych p/rotawirusom w roku 2021

W przypadku **biegunki powyżej drugiego roku życia** odnotowano nieznaczny wzrost zachorowań **289 przypadków** (wskaźnik zapadalności 99,9/100 000), w roku 2020 -228 przypadków (wskaźnik zapadalności 78,14/100 000).

W odniesieniu do ogólnej liczby zachorowań na **bakteryjne zakażenia jelitowe** w roku 2021 odnotowano **duży wzrost** zachorowań tj. **541 przypadki** (wskaźnik zapadalności 187/ 100 000), w roku 2020 zanotowano 254 przypadki (wskaźnik zapadalności 87,05/100 000).

Dominujący czynnik to **Clostridium difficile - 529 przypadków** . Zakażenia Clostridium difficile dotyczą hospitalizowanych pacjentów, gdyż głównym czynnikiem ryzyka zakażenia bakterią *C. difficile* oraz wystąpienia choroby jest antybiotykoterapia.

Zachorowania na biegunki, zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe – ogółem w latach 2017- 2021 na terenie miasta Katowice zbiorczo (liczba zachorowań)

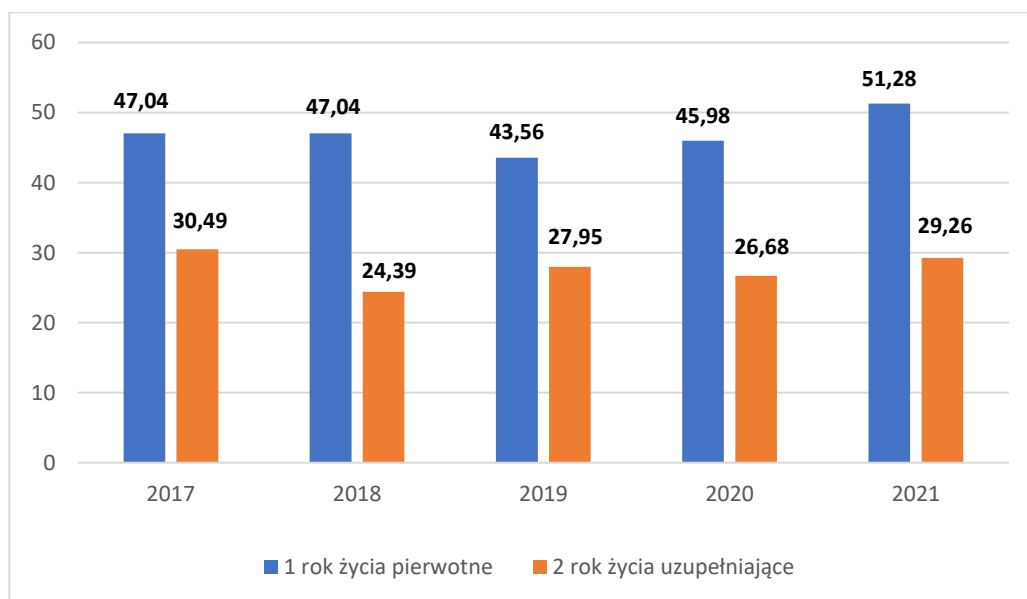
Inwazyjne choroby wywołane przez bakterie *Neisseria meningitidis*, *Streptococcus pneumoniae*, *Haemophilus influenzae* typu b.

W roku 2020 i 2019 nie zarejestrowano **żadnego przypadku choroby meningokokowej oraz *Haemophilus influenzae* typu b.**

W roku 2021 odnotowano **4 przypadki inwazyjnej choroby** wywołanej przez ***Streptococcus pneumoniae***, w tym 3 przebiegały w postaci posocznicy, a 1 przypadek w postaci zapalenia płuc. W roku 2020 zanotowano – 7 przypadków.

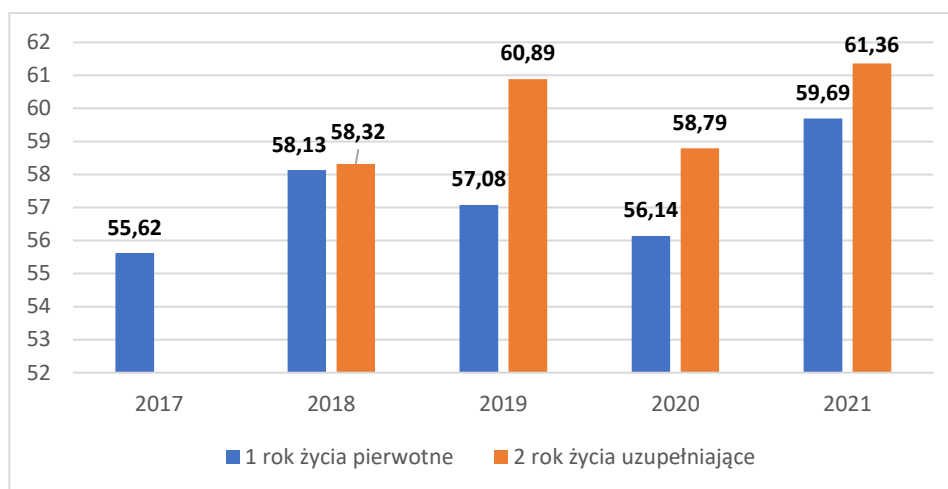
***Haemophilus influenzae* typu b**, jest bardzo zjadliwym typem bakterii. Podobnie jak pneumokoki i meningokoki, prowadzi do rozwoju potencjalnie śmiertelnych zakażeń u dzieci, zwłaszcza do 5 roku życia.

Szczepieniami pierwotnymi p/*haemophilus influenzae* typu b w 2021 roku objęto **51,28%** populacji (**1103** dzieci) w 1 roku życia. W 2 roku życia szczepienie uzupełniające otrzymało **733** dzieci (**29,26%**).

*Procentowy udział dzieci w 1 i 2 roku życia zaszczepionych przeciwko *Haemophilus influenzae* typu b w latach 2017-2021*

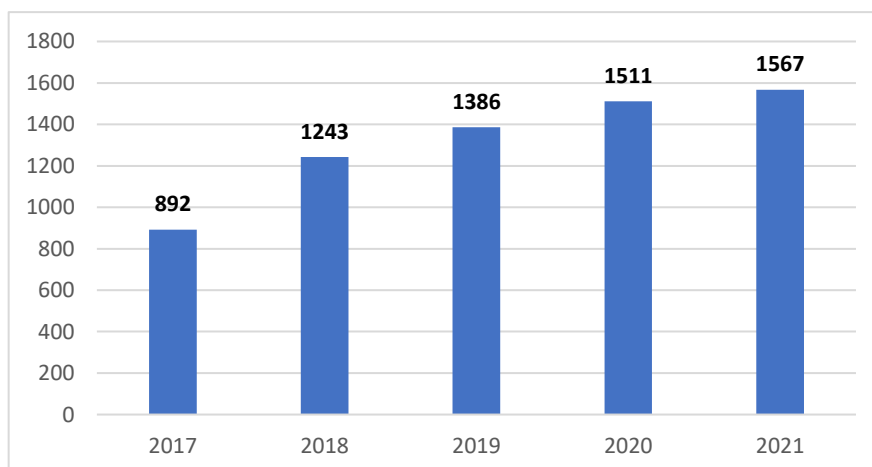
Szczepienia przeciwko pneumokokom są na liście szczepień obowiązkowych od 2017 roku i dotyczą dzieci urodzonych po 31 grudnia 2016 r. Szczepieniami pierwotnymi p/*streptococcus pneumoniae* w 2021 roku objęto **59,69%** populacji (**1284** dzieci) w 1 roku życia. W 2 roku życia szczepienie uzupełniające otrzymało **1537** dzieci (**61,36%**).

Procentowy udział dzieci w 1 i 2 roku życia zaszczepionych przeciwko pneumokokom w latach 2017-2021

Pneumokoki kojarzone są przede wszystkim z dziećmi i to im najbardziej zagrażają, mogą jednak atakować również dorosłych. Zakażeni dorośli pneumokokami mogą nie wykazywać objawów chorobowych, lecz będą nosicielami tych bakterii. Szczepienia przeciwko pneumokokom zaleca się szczególnie dorosłym, którzy obarczeni są ryzykiem ciężkiego zakażenia pneumokokowego m.in. osobom przewlekle chorym na niedobory odporności, z chorobami układu krążenia, z chorobami płuc, chorym na cukrzycę. W 2021 roku zalecane szczepienie p/pneumokokom zrealizowało **470** osób, w tym 425 to osoby pow. 19 roku życia.

Systematycznie wzrasta zainteresowanie **szczepieniami p/meningokokom**. Najbardziej niebezpieczna jest inwazyjna choroba meningokokowa (IChM), która obejmuje zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych lub sepsę (posocznicę). Rozwija się bardzo szybko, jest obciążona wysoką śmiertelnością i trwałymi powikłaniami. Zaszczepiona liczba to 1567 osób, z czego 1507 stanowiły dzieci i młodzież (0-19 r. ż).

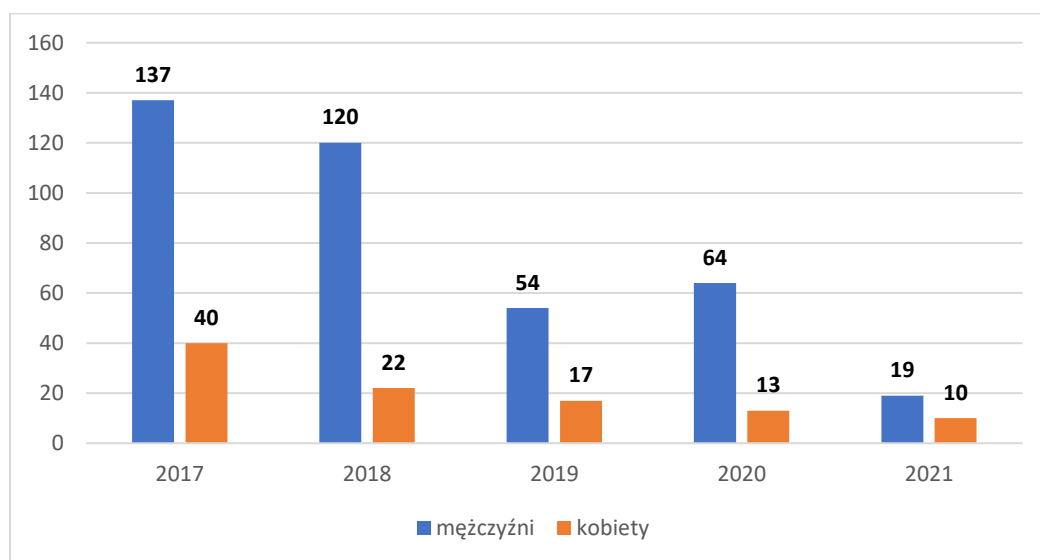
Liczba osób zaszczepionych p/zakażeniom Neisseria meningitidis w latach 2017 – 2021

Choroby przenoszone drogą płciową

W tej grupie chorób w roku 2021 zarejestrowano tylko 1 przypadek kiły, nie zarejestrowano zakażenia HIV i AIDS.

Zatrucia środkami zastępczymi – dopalaczami

W roku 2021 w Katowicach zarejestrowano **znaczny spadek zatruc dopalaczami - 29** zatruc (**19 mężczyzn i 10 kobiet**) i dotyczyły one następujących grup wiekowych: 10-14 lat (3 przypadki), 15-19 lat (9 przypadków), 20-24 lata (7 przypadków), 25-29 lat (3 przypadki), 30-34 lata (3 przypadki), 35-39 lat (3 przypadki), oraz 1 zatrucie osoby w nieznanym wieku. W roku 2021 nie zarejestrowano zgonu z powodu zażycia dopalaczy.

Zgłoszone przypadki zatruc dopalaczami w latach 2017-2021 na terenie miasta Katowice

2.Szczepienia ochronne

W 2021 roku celem strategicznym było osiągnięcie poziomu zaszczepienia społeczeństwa umożliwiającego zapanowanie nad pandemią COVID-19, przy jednoczesnym zachowaniu najwyższych standardów bezpieczeństwa. Zgodnie z Narodowym Programem Szczepień, na terenie Polski realizowano szczepienia przeciw COVID-19.

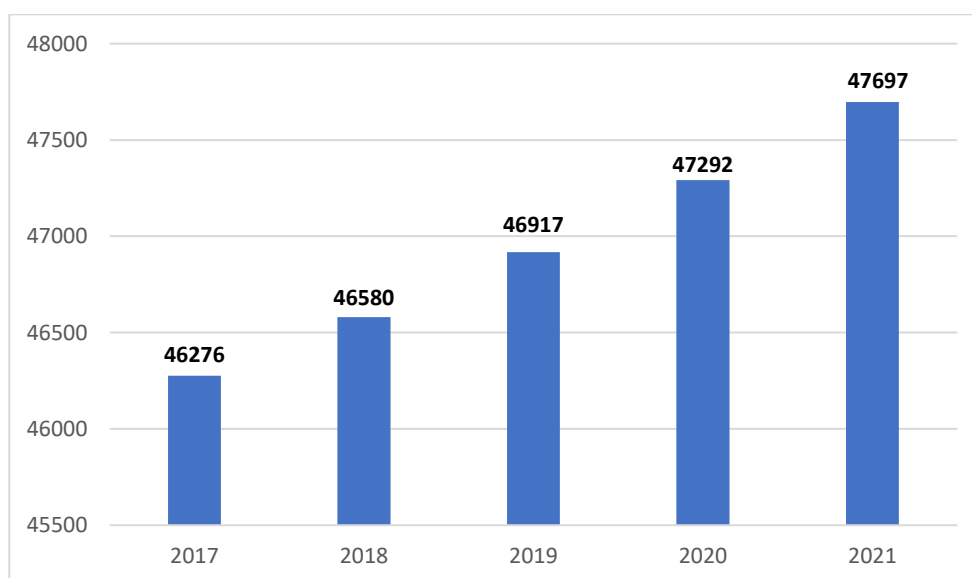
Równocześnie, zgodnie z rekomendacjami Ministra Zdrowia, Głównego Inspektora Sanitarnego oraz konsultantów krajowych w dziedzinie epidemiologii, medycyny rodzinnej, neonatologii i pediatrii realizowano szczepienia obowiązkowe w ramach Programu Szczepień Ochronnych na rok 2021.

Niezmiennie pozostały również zasady dystrybucji szczepionek przez stację sanitarno-epidemiologiczną w Katowicach.

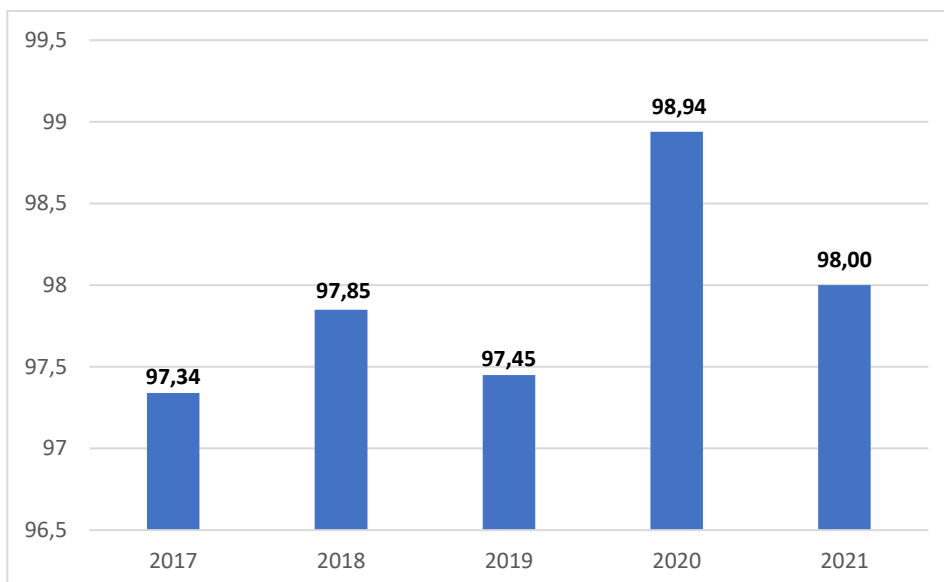
Szczepienia obowiązkowe

Program Szczepień Ochronnych realizowany był na terenie Katowic przez 109 podmiotów leczniczych w 134 gabinetach zabiegowych (z wyłączeniem punktów szczepień utworzonych na potrzeby realizacji szczepień p/Covid-19). U świadczeniodawców znajdowało się 48351 kart uodpornienia (stan na dzień 31 grudnia 2021 r.), w tym **47697** karty uodpornienia dzieci i młodzieży do 20 roku życia.

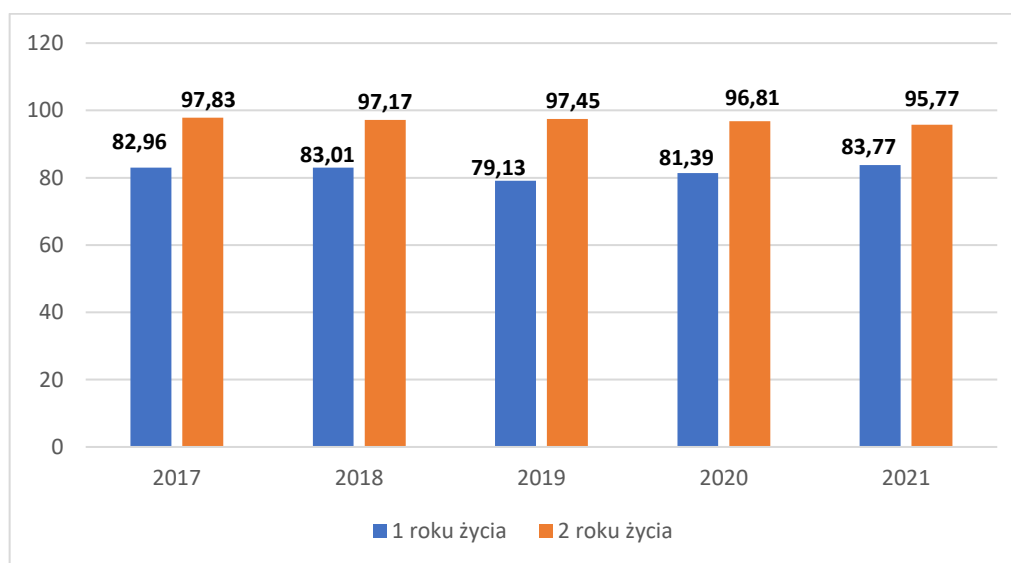
Liczba populacji 0-20 roku życia objętej Programem Szczepień Ochronnych w latach 2017-2021

W nawiązaniu do rekomendacji konsultantów krajowych w dziedzinie neonatologii i pediatrii, szczepienia przeciw gruźlicy (BCG) realizowano przed wypisaniem dziecka z oddziału noworodkowego. W roku 2021 procentowy udział dzieci w pierwszym roku życia zaszczepionych przeciwko gruźlicy wyniósł 98,00 %.

Procentowy udział dzieci w pierwszym roku życia zaszczepionych przeciwko gruźlicy w latach 2017-2021

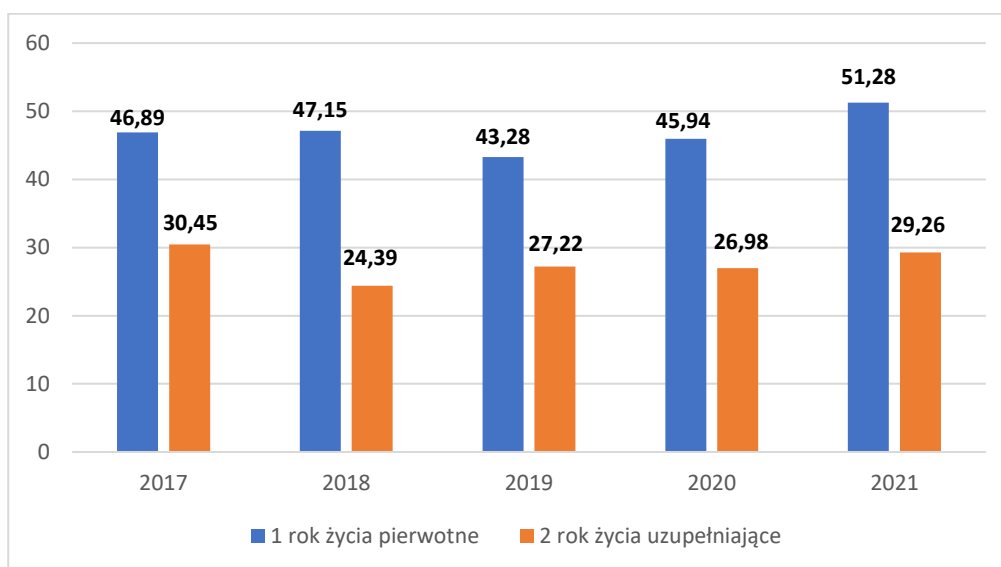
Szczepienie przeciw WZW typu B było obowiązkowe dla wszystkich niemowląt oraz zalecane dla osób dorosłych z grup ryzyka wcześniej niezaszczepionych. Trzydawkowy schemat szczepień (0-1-6 miesięcy) zabezpieczający przed WZW typu B obowiązywał przy podawaniu szczepionek monowalentnych. Dzieciom z niską masą urodzeniową stosowano 4-dawkowy schemat szczepienia (0-1-2-12 miesięcy).

Procentowy udział dzieci w 1 i 2 roku życia zaszczepionych p/WZW typu B w latach 2017-2021

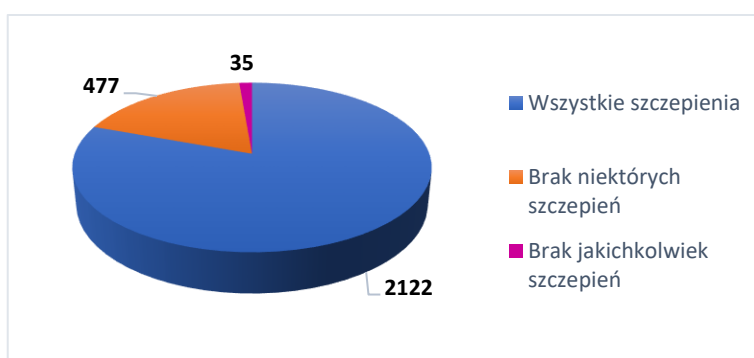
Szczepieniami pierwotnymi p/błonicy, tężcowi i krztuścowi w 2021 roku objęto **51,28%** populacji (**1103** dzieci) w 1 roku życia. W 2 roku życia szczepienie IV dawką uzupełniającą otrzymało **733** dzieci (**29,26%**). Ogółem liczba zaszczepionych dzieci w drugim roku życia wyniosła **93,93%** populacji.

W analizowanym roku szczepieniami **p/poliomyelitis** (szczepienia pierwotne) objęto **51,28%** populacji (**1103** dzieci w 1 roku życia), szczepienie uzupełniające wykonano u **733** dzieci w drugim roku życia (**29,26%**).

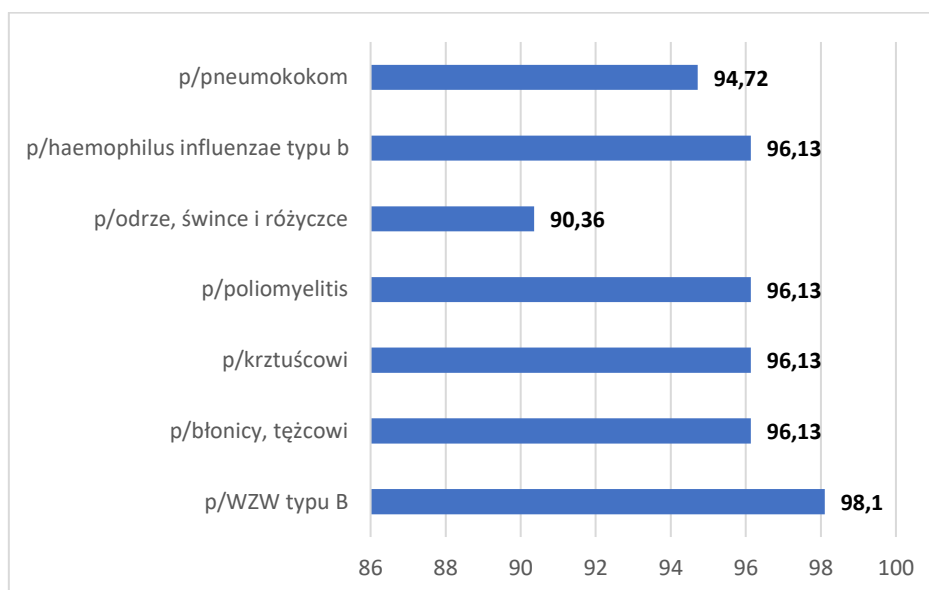

Procentowy udział dzieci w 1 i 2 roku życia zaszczepionych p/błonicy, tężcowi i krztuścowi w latach 2017-2021

Zestawienie wszystkich obowiązkowych szczepień wykonanych w ramach Programu Szczepień Ochronnych w 3 roku życia, to tzw. zamknięcie szczepień podstawowych. Świadczeniodawcy z Katowic w bieżącym roku sprawozdawczym wykazali, że **2122** dzieci (**80,56%**) z rocznika 2019 otrzymało wszystkie dawki szczepionek wymaganych w tym wieku, **477** dzieci (**18,11%**) nie otrzymało wszystkich koniecznych dawek szczepionek wymaganych w swoim wieku i aż **35** dzieci (**1,33%**) nie realizuje żadnych obowiązkowych szczepień ochronnych.

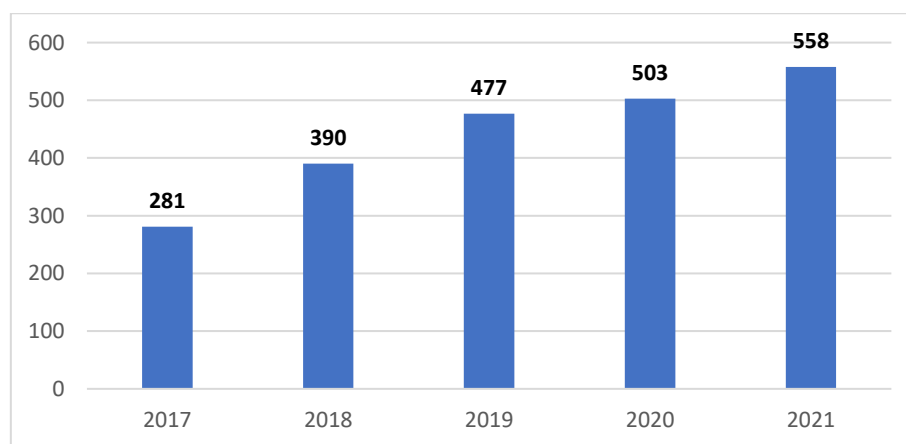

Na poniższym wykresie można zaobserwować, iż za wyjątkiem szczepień p/odrze, śwince i różyczce, wszystkie obowiązkowe szczepienia ochronne wykonane są na poziomie ponad 94,7%.

Uchylający się od szczepień obowiązkowych

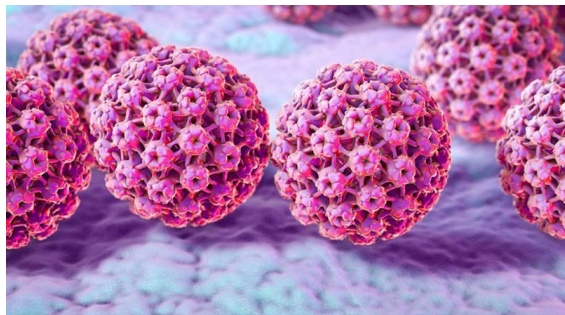
Szczepienia ochronne odgrywają istotną rolę w ochronie zdrowia publicznego, a warunkiem uzyskania odporności populacyjnej jest wysoki odsetek osób zaszczepionych tj. ok. 95%. W 2021 roku świadczeniodawcy z Katowic zgłosili do PSSE w Katowicach **558** dzieci, których rodzice odmawiają wykonania obowiązkowych szczepień ochronnych. Zjawisko uchylania się od szczepień ochronnych staje się obecnie coraz większym wyzwaniem dla zdrowia publicznego zarówno w Polsce, jak i w wielu innych krajach.

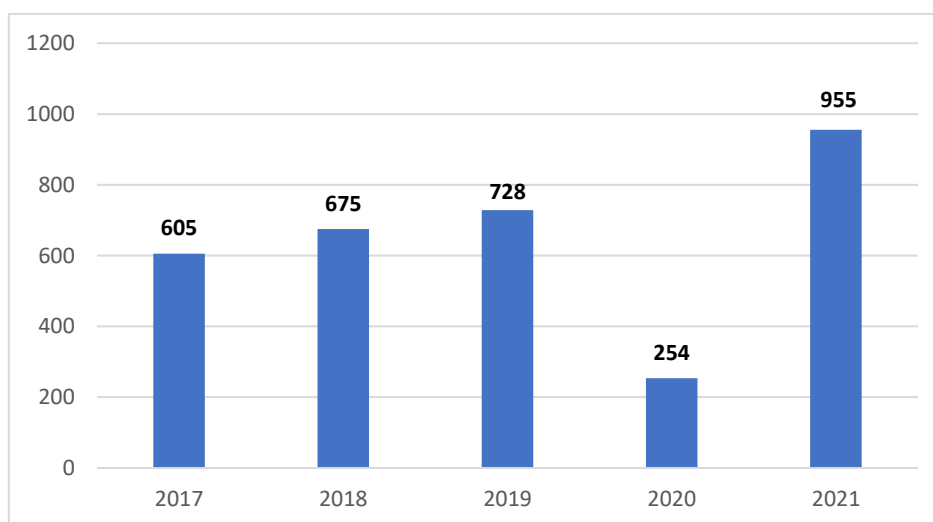
Liczba niezaszczepionych dzieci w latach 2017-2021 na terenie miasta Katowice

Szczepienia zalecane

Szczepienia przeciwko zakażeniom brodawczakiem ludzkim chroni organizm przed infekcją wirusem (Human Papilloma Virus), który może być bezpośrednią przyczyną powstania nowotworu szyjki macicy.

Pomimo aktualnej sytuacji pandemicznej, w 2021 roku **zaszczepiono 1373 osoby**, w tym 159 chłopców/mężczyzn. Wysoka liczba zaszczepionych w Katowicach to wynik realizowanego „**Programu szczepień profilaktycznych przeciwko wirusom brodawczaka ludzkiego (HPV)**” dla dziewcząt i chłopców uczących się w klasach VII szkół podstawowych, w całości finansowanego ze środków budżetu miasta Katowice.

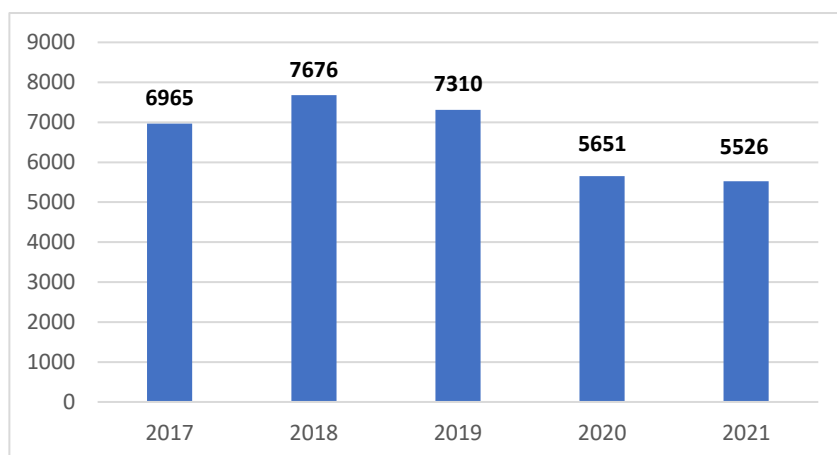

Liczba zaszczepionych osób p/zakażeniom brodawczakiem ludzkim

Tężec to choroba zakaźna układu nerwowego charakteryzująca się skurczami mięśni, wywoływana jest toksyną tężcową wytwarzaną przez laseczki tężca. Bakterie występują w glebie, kurzu i przewodzie pokarmowym zwierząt.

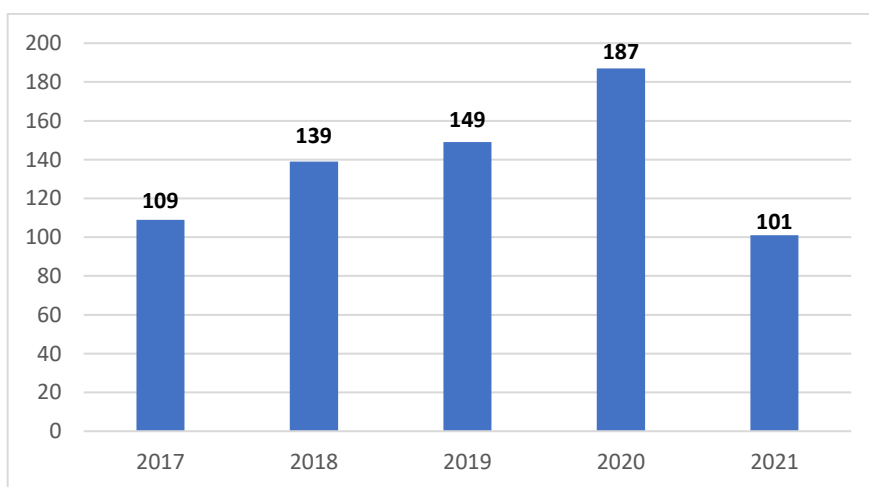
Obowiązkowe (bezpłatne) szczepienie przeciw tężcowi obejmuje dzieci i młodzież do ukończenia 19 r.ż. Szczepienie jest realizowane w postaci szczepionki skojarzonej przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi (DTP/DTaP/DTPa-IPV/dTpa/Td) lub jako szczepionka monowalentna Tetana.

Odporność przeciw tężcowi zmniejsza się z upływem czasu, dlatego osobom dorosłym zalecane są dawki przypominające szczepionki co 10 lat.

Liczba zaszczepionych osób p/tężcowi (obowiązkowe i zalecane) w latach 2017 – 2021 na terenie miasta Katowice

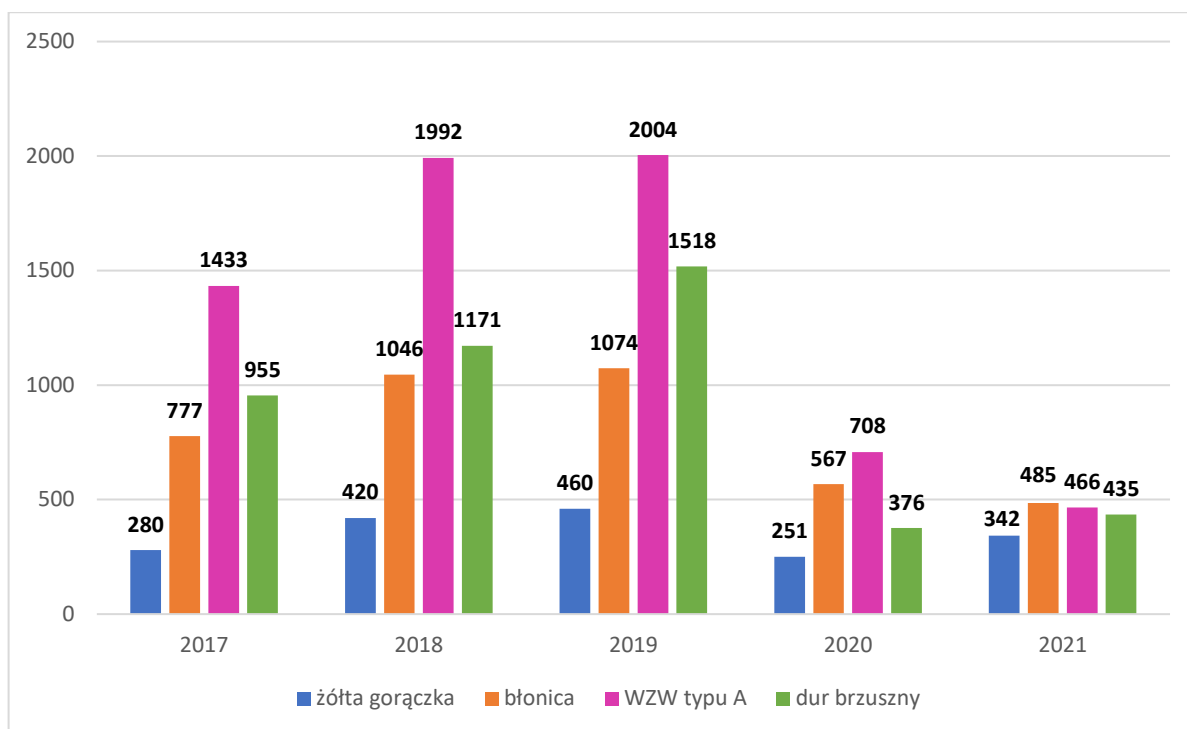
Ludzkie **szczepionki przeciw wściekliznie** zawierają zabitego wirusa wścieklizny. Podawane są profilaktycznie osobom narażonym zawodowo na kontakt ze wściekłymi zwierzętami lub podróżującymi w tereny endemiczne. Stosuje się również szczepienia po narażeniu na kontakt z wirusem, np. u osób które zostały pogryzione lub miały kontakt ze śliną zakażonego lub potencjalnie zakażonego zwierzęcia. W 2021 roku zaszczepiono 101 osób, w tym 27 po narażeniu.

Liczba zaszczepionych profilaktycznie osób p/wściekliznie w latach 2017 – 2021 na terenie miasta Katowice

W Programie Szczepień Ochronnych na 2021 r. podkreślono, że **szczepienie przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu** zalecane jest osobom szczególnie często podejmującym aktywność fizyczną poza pomieszczeniami i na świeżym powietrzu, w tym: biegaczom, grzybiarzom, myśliwym. Przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu mogą się szczepić wszyscy dorośli oraz dzieci, które ukończyły 1 rok życia.

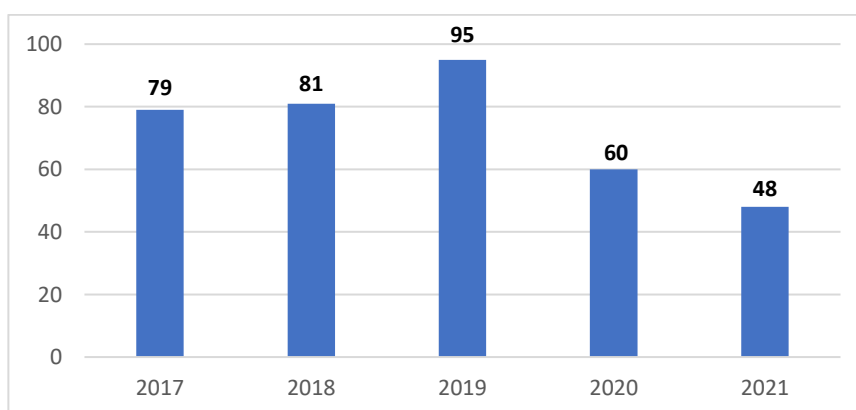
Zgodnie z wytycznymi WHO w międzynarodowym ruchu podróżnych corocznie realizowane są szczepienia ochronne przeciw chorobom zakaźnym, z kategorii obowiązkowych tj. p/żółtej gorączce oraz zalecanych m.in. WZW typu A, p/błonicy, p/durowi brzuszemu.

Liczba zaszczepionych osób przeciwko wybranym chorobom zakaźnym w latach 2017 – 2021 na terenie miasta Katowice

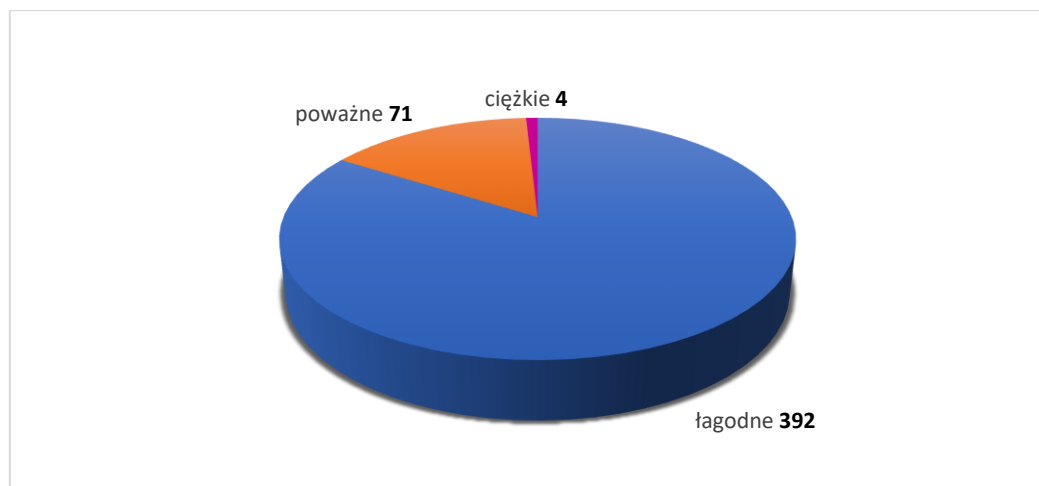
3.Niepożądane Odczyny Poszczepienne

Zaburzenie stanu zdrowia, które wystąpiło w okresie czterech tygodni po podaniu szczepionki – to oficjalna definicja niepożądanego odczynu poszczepiennego (NOP). Wyjątkiem jest podanie szczepionki przeciwko gruźlicy. W tym przypadku kryterium czasowe jest dłuższe niż cztery tygodnie. Uogólniając, niepożądany odczyn poszczepienny to pogorszenie stanu zdrowia (często chwilowe i łagodne), które wystąpi w określonym czasie po szczepieniu.

Liczba zgłoszonych NOP po szczepieniu innym niż p/COVID-19 w latach 2017- 2021 na terenie miasta Katowice

W 2021 roku zgłoszono z terenu miasta Katowice ogółem **515 przypadków** NOP, w tym 467 to odczyny po szczepionkach przeciw Covid-19 i 48 po innych szczepionkach (w tym 42 łagodne i 6 poważnych).

Liczba zgłoszonych NOP po szczepieniu p/COVID-19 w roku 2021 na terenie miasta Katowice

II. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

W roku 2021 w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego Katowicach znajdowały się **1154 podmioty lecznicze**.

Podobnie jak w minionym roku z uwagi na trwający na terenie Rzeczypospolitej Polskiej stan epidemii wszystkie działania ukierunkowano na przeciwdziałanie COVID-19.

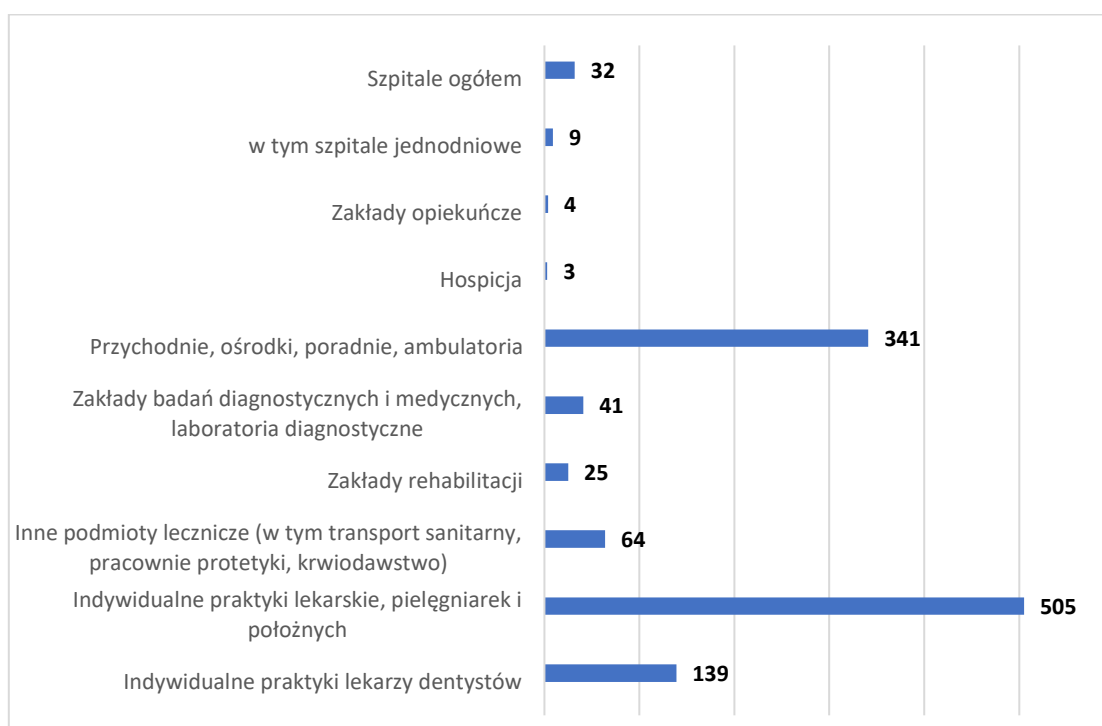
Wobec powyższego w obiektach prowadzących działalność leczniczą **przeprowadzono 144 kontrole sanitarne, w tym 26 kontroli w ramach interwencji** dot. podejrzenia bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia ludzi, w większości w zakresie nieprzestrzegania reżimu sanitarnego w czasie epidemii. **Nieprawidłowości** stwierdzono w **41 obiektach**, w wyniku czego PPIS w Katowicach **wydał 1 decyzję administracyjną** oraz **nałożył 5 grzywnien w drodze mandatu karnego**. Pozostałe nieprawidłowości usunięto w trakcie kontroli.

W roku 2021 w nowej sytuacji epidemicznej część szpitali przekształcała niektóre oddziały na Covidowe udzielające świadczeń zdrowotnych tylko pacjentom z zakażeniem wirusem SARS-CoV-2.

W 2 szpitalach w okresie zwiększonej ilości rejestrowanych zakażeń wirusem SARS-CoV-2 większość oddziałów została przekształcona w oddziały covidowe. *Były to:*

- *Szpital MSW w Katowicach ul. Bartosza Głowackiego 10,*
- *Szpital Polski im. św. Elżbiety w Katowicach ul. Warszawska 52.*

Ponadto decyzją Ministra Zdrowia z dnia 24 marca 2021r. **SPSK nr 7 SUM w Katowicach GCM im. prof. Leszka Gieca ul. Ziołowa 45/47**, został zobowiązany do realizacji świadczeń opieki zdrowotnej w lokalizacji **Szpitala tymczasowego** mieszczącego się w budynku Terminala T na terenie Międzynarodowego Portu Lotniczego „Katowice”.

Liczba nadzorowanych podmiotów leczniczych w poszczególnych grupach

1. Ocena stanu sanitarnego podmiotów wykonujących działalność leczniczą

Szpitala

Prowadzono nadzór nad **32 szpitalami**, w tym **9 szpitalami jednodniowymi**, w których ogółem przeprowadzono **14 kontroli** sanitarnych, w tym **5 interwencyjnych**.

W wyniku przeprowadzonych kontroli **uchybień sanitarne stwierdzono** tylko w **1 szpitalu**. Nieprawidłowości dotyczyły zbyt dużej ilości pacjentów w poczekalni poradni przyszpitalnej oraz zniszczonych powierzchni pomieszczeń. Uchybień sanitarne zostały usunięte na skutek wydanych zaleceń pokontrolnych.

W roku 2021 **zrealizowano** zarządzenia decyzji PPIS w Katowicach wydanej w roku 2019 *na rzecz Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego im. prof. K. Gibińskiego SUM w Katowicach ul. Ceglana 35* tj. przywrócono prawidłowy stan sanitarno – higieniczny ścian, podłóg i mebli w salach operacyjnych Bloku Operacyjnego, wyposażenia w gabinecie lekarskim w Poradni Okulistycznej dla dzieci oraz zapewniono odpowiedni dostęp do łóżek pacjentów w Oddziale Okulistyki Dorosłych na III piętrze.

Do wykonania pozostają nadal zarządzenia **14 decyzji** wydanych przez PPIS w Katowicach w latach 2005 – 2019 na rzecz **7 szpitali** tj.:

- ✓ *Med Holding S.A. NZOZ Szpitala Specjalistycznego im. prof. E. Michałowskiego ul. Strzelecka 9,*
- ✓ *Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego im. prof. K. Gibińskiego SUM w Katowicach ul. Ceglana 35,*
- ✓ *Szpitala Murcki Sp. z o.o. ul. Sokołowskiego 2,*
- ✓ *SPSK nr 7 SUM w Katowicach GCM im. prof. Leszka Gieca ul. Ziołowa 45/47,*
- ✓ *Centrum Psychiatrii w Katowicach ul. Korczaka 27,*
- ✓ *Szpitala Zakonu Bonifratrów w Katowicach Sp. z o. o. ul. Markiefki 87,*
- ✓ *Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego im. A. Mielęckiego Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach ul. Francuska 20/24.*

Strony we wnioskach o zmianę terminu wykonania zarządzeń decyzji informowały, iż przesunięcia terminów są wynikiem trudnej sytuacji finansowej szpitali spowodowanej m.in. podejmowanymi działaniami organizacyjnymi związanymi ze stanem epidemii w Polsce.

Pozostałe podmioty udzielające całodobowych świadczeń zdrowotnych

W roku 2021 w nadzorowanych **6 zakładach opiekuńczych** i **3 hospicjach** przeprowadzono **8 kontroli**, w tym **1 interwencyjną**. W wyniku kontroli stwierdzono **nieprawidłowości** w:

- **1 zakładzie opiekuńczym** w zakresie niewłaściwego przechowywania i oznakowania odpadów medycznych zakaźnych,
- **1 hospicjum**, gdzie stwierdzono brudny, zniszczony sprzęt do sprzątanania, a także niewłaściwie opracowaną i realizowaną procedurę dekontaminacji wyrobów medycznych.

W związku z powyższym PPIS w Katowicach wydał zalecenia oraz w obydwu obiektach ukarał osoby odpowiedzialne **grzywną w drodze mandatu karnego**.

Ogniska epidemiczne w szpitalach

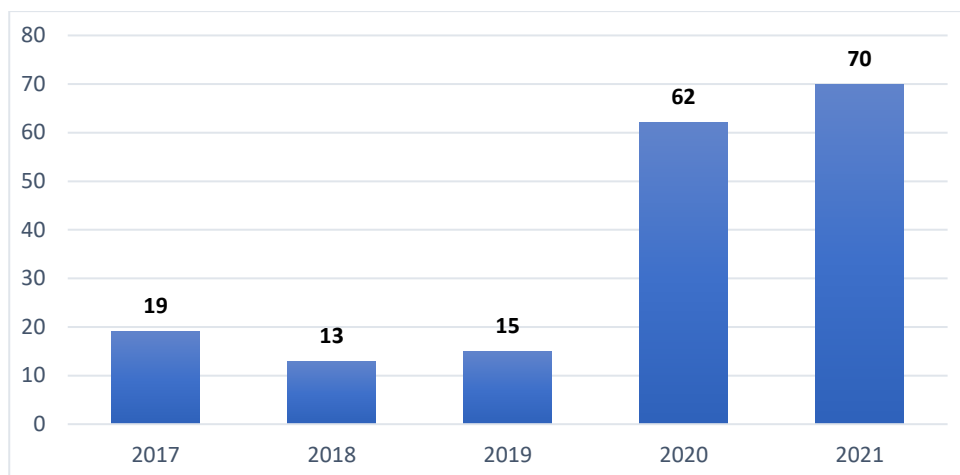
W 2021 roku w porównaniu do lat ubiegłych odnotowano znaczący wzrost liczby zgłoszonych ognisk epidemicznych tj. **70 ognisk w 12 szpitalach**.

W roku 2021 r. w związku z trwającym stanem epidemii przeprowadzono jedynie 2 kontrole sanitarne w ramach dochodzenia epidemiologicznego. Nieprawidłowości nie stwierdzono. W szpitalach wdrożono badania przesiewowe w kierunku wykrycia wirusa SARS-CoV-2 wśród pacjentów i personelu w celu skutecznej identyfikacji osób zakażonych oraz poddaniu ich izolacji/kohortacji.

Dominującym czynnikiem etiologicznym wywołującym ogniska epidemiczne w 2021 roku był **wirus SARS-CoV-2 (70%)**. Ogniska epidemiczne najczęściej występowały na Oddziałach Chorób Wewnętrznych (20,4%) i Oddziałach Chirurgii Ogólnej (12,2%). Zakażeniu w ogniskach epidemicznych uległo ogółem **620 osób**, w tym 517 (83,4%) pacjentów i 103 (16,6%) osób spośród personelu. Najczęstszą postacią kliniczną zakażeń były cechy infekcji górnych dróg oddechowych oraz podwyższona temperatura ciała.

Jako przyczynę wystąpienia ognisk epidemicznych wskazano w:

- **49 przypadkach etiologię wirusową** tj. zakażenie *wirusem SARS-CoV-2*;
- **21 przypadkach etiologię bakteryjną**, w tym zakażenia:
 - ✓ *Clostridium difficile* toksyna A i B – 19 przypadków,
 - ✓ *Klebsiella pneumoniae* typ KPC – 1 przypadek,
 - ✓ *Enterobacter cloacae* MBL typu NDM – 1 przypadek.

Liczba zarejestrowanych szpitalnych ognisk epidemicznych w mieście Katowice w latach 2017-2021

Z 12 podmiotów leczniczych, które zgłosiły ogniska w 2021 roku, 10 posiadało co najmniej jeden certyfikat zgodności systemu zarządzania jakością (ISO) lub certyfikat akredytacyjny Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia (CMJ). Certyfikaty te mają bezpośredni wpływ na zwiększenie efektywności sprawowania nadzoru nad zakażeniami szpitalnymi i jednocześnie wiążą się z wysoką zgłaszalnością ognisk zakażeń w podmiotach szpitalnych.

Podmioty lecznicze udzielające ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych

W roku 2021 PPIS w Katowicach nadzorował **444 obiekty ambulatoryjne**, w których przeprowadzono **74 kontrole**, w tym 20 interwencyjnych.

Nieprawidłowości stwierdzono w **30 obiektach ambulatoryjnych**, w tym w 20 obiektach stwierdzono nieprawidłową realizację procedury postępowania z odpadami medycznymi tj.:

- ✓ brak oznakowań na workach, pojemnikach z odpadami medycznymi,
- ✓ brak termometru w urządzeniu chłodniczym z odpadami medycznymi,
- ✓ brak pojemnika do transportu wewnętrznego odpadów medycznych,
- ✓ brak dokumentów potwierdzających przekazanie odpadów medycznych do utylizacji.

Ponadto stwierdzono:

- ✓ nieprawidłową realizację i opracowanie procedur medycznych m.in: mycia i dezynfekcji rąk, dekontaminacji wyrobów medycznych, dekontaminacji pomieszczeń, urządzeń i wyposażenia,
- ✓ brak całodobowego monitorowania temperatury w urządzeniach chłodniczych do przechowywania szczepionek,

- ✓ brak aktualizacji procedury dotyczącej kontroli temperatury w urządzeniach chłodniczych,
- ✓ zniszczone powierzchnie wyposażenia i sprzętu,
- ✓ brak przeprowadzania kontroli wewnętrznych,
- ✓ przeterminowane pakiety ze sprzętem medycznym,
- ✓ brak odpowiednich środków dezynfekcyjnych,
- ✓ nie zachowanie reżimu sanitarnego w czasie epidemii.

W związku z powyższym wydano doraźne zalecenia usunięcia nieprawidłowości, a w **7 obiektach** osobę odpowiedzialną ukarano **grzywną w drodze mandatu karnego**.

W roku 2021 **zrealizowano** zarządzenia decyzji PPIS w Katowicach wydane w latach 2019 i 2020:

- przywrócono prawidłowy stan sanitarno – higieniczny podłóg w pomieszczeniach **Centrum Medycznego Szopienice ul. Wiosny Ludów 24,**
- zapewniono bezpośrednie połączenie gabinetu badań ginekologiczno-endokrynologicznych z pomieszczeniem higieniczno-sanitarnym wyposażonym dodatkowo w bidet w **Zięba Clinic Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej ul. Kościuszki 255A,**
- wymieniono umywalkę w pomieszczeniu sanitarno-higienicznym dla pacjentów w **NU-MED, Centrum Diagnostyki i Terapii Onkologicznej Katowice Sp. z o.o. ul. Ceglana 35.**

Praktyki zawodowe

W tej grupie podmiotów leczniczych PPIS w Katowicach nadzorował **671 obiektów** w tym specjalistyczne i indywidualne praktyki lekarskie, pielęgniarские oraz pracownie protetyczne, ortodoncji, w których **przeprowadzono 22 kontrole sanitarne.**

W wyniku kontroli **nieprawidłowości stwierdzono w 3 praktykach stomatologicznych i 1 ogólnej praktyce lekarskiej** w zakresie braku aktualizacji i prawidłowej realizacji obowiązujących procedur dekontaminacji wyrobów medycznych, postępowania z odzieżą ochronną, odpadami medycznymi oraz braku bieżących kontroli wewnętrznych. W związku z powyższym PPIS w Katowicach wydał zalecenia pokontrolne.

2. Podmioty lecznicze jako zakłady pracy

W roku 2021 prowadzono również nadzór nad podmiotami leczniczymi w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących ogólnych wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy, stosowania niebezpiecznych substancji stwarzających zagrożenie i ich mieszanin, czynników rakotwórczych i szkodliwych czynników biologicznych w środowisku pracy.

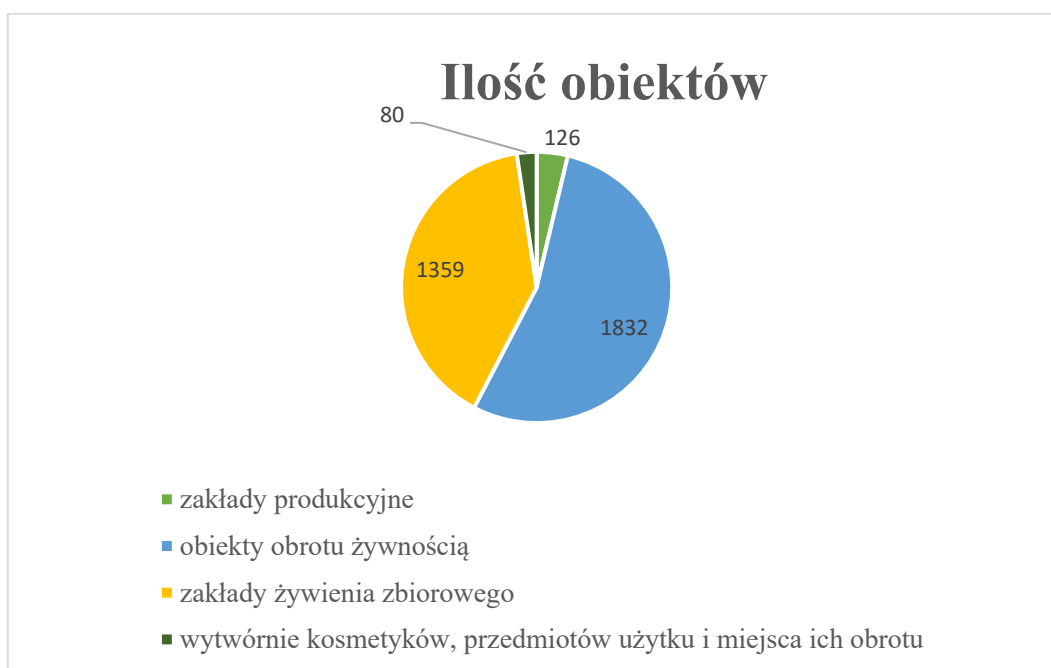
Na terenie miasta Katowice skontrolowano **4 podmioty lecznicze**, w tym **1 szpital i 3 przychodnie**, przeprowadzając w nich **4 kontrole sanitarne**. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

III. Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna żywności

PPIS w Katowicach w 2021 roku prowadził nadzór w zakresie urzędowej kontroli żywności, sprawdzając przedsiębiorców pod względem zapewnienia przez nich bezpieczeństwa procesu produkcji i wprowadzania do obrotu żywności.

Działania kontrolne prowadzono w zakładach produkcji żywności, obiektach obrotu żywnością, żywienia zbiorowego oraz w wytwórniach i miejscach obrotu materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, a także w miejscach produkcji i obrotu kosmetykami.

W 3397 obiektach znajdujących się w ewidencji PPIS w Katowicach przeprowadzono **1835 kontroli** sanitarnych.

Obiekty żywieniowo-żywnościowe w Katowicach objęte nadzorem w 2021 r.

W wyniku podjętych działań PPIS w Katowicach wydał **37 decyzji** nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień, w tym **3 decyzje zakazujące wprowadzenia środków spożywczych** do obrotu handlowego oraz **2 decyzje unieruchomienia obiektów**. Wydano również **140 decyzji płatniczych** na łączną kwotę 121 338,36 zł.

Winnych zaniedbań ukarano **76 grzywnami w drodze mandatów karnych** na łączną kwotę 16 250,00 zł.

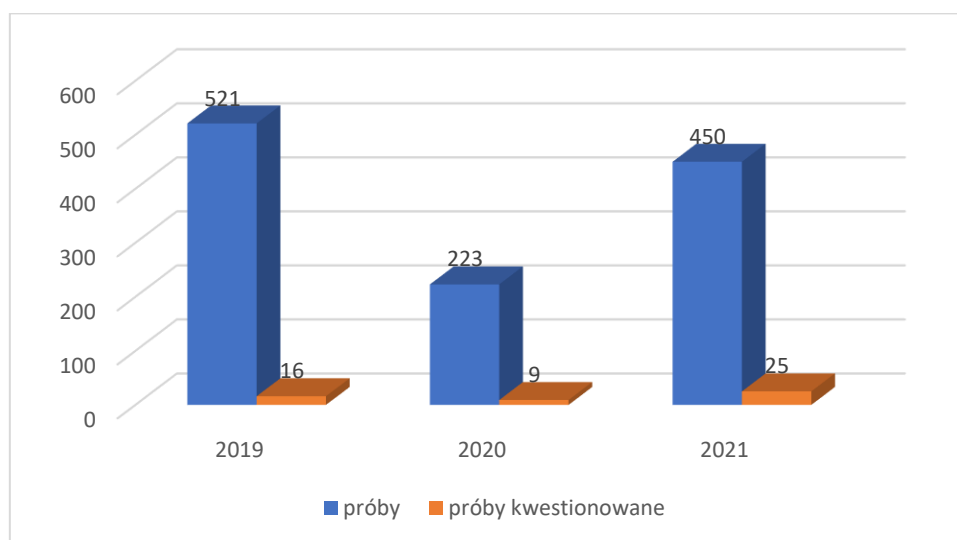
1. Jakość zdrowotna środków spożywczych, przedmiotów do kontaktu z żywnością, kosmetyków oraz suplementów diety

Badania prób żywności

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego **pobrano do badań laboratoryjnych 450 prób** żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością i wyrobów kosmetycznych.

Wykonanie badań 373 prób zlecono laboratoriom wchodzącym w skład Wojewódzkiego Laboratorium Zintegrowanego.

Badania te są akredytowane lub objęte systemem jakości.

Porównanie ilości próbek żywności i materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością pobranych i kwestionowanych w latach 2019 - 2021.

W roku 2021 **kwestionowano 22 próby:**

- 5 prób filetu z kurczaka świeżego za parametry mikrobiologiczne tj. wykrycie pałeczek *Salmonella Enteritidis* w 25 g,
- 1 próbę popcornu ziarno kukurydzy do prażenia za zanieczyszczenia miotoksynami,
- 1 próbę fig suszonych oraz 1 próbę pistacji w łupinach za zanieczyszczenia aflatoksyną B1 i sumą aflatoksyn B1+B2+G1+G2,
- 1 próbę cukierków Michaszki Duo Mieszko za zanieczyszczenia biologiczne,
- 13 prób wytrzepek z koszyczków oraz zmiotek za obecność zanieczyszczeń biologicznych.

Odsetek prób kwestionowanych zwiększył się i w roku 2021 wyniósł 4,9% zbadanych prób, w roku 2020 – 4,0%, a w roku 2019 – 3,07% zbadanych prób.

Pobierano próby (zlecone laboratoriom wchodzącym w skład Wojewódzkiego Laboratorium Zintegrowanego) w kierunkach:

- zanieczyszczeń mikrobiologicznych – 209 prób, w tym 5 prób kwestionowano;
- oceny sensorycznej – 27 prób, nie stwierdzono prób kwestionowanych;
- zanieczyszczeń metalami – 24 próby, nie stwierdzono prób kwestionowanych;
- substancji dodatkowych – 19 prób, nie stwierdzono prób kwestionowanych;
- obecności zanieczyszczeń biologicznych w piekarniach – 25 prób sanitarnych, w tym 13 prób kwestionowano;
- zanieczyszczeń biologicznych i fizycznych – 22 próby, w tym 1 próbę kwestionowano na zanieczyszczenia biologiczne;
- zanieczyszczeń mikotoksynami – 25 prób, w tym 3 próby kwestionowano;
- kryteriów czystości substancji dodatkowych i rozpuszczalników ekstrakcyjnych – 2 próby, nie stwierdzono prób kwestionowanych;
- migracji specyficznej i globalnej w wyrobach przeznaczonych do kontaktu z żywnością – 7 prób, nie stwierdzono prób kwestionowanych;
- skażeń promieniotwórczych – 5 prób, nie stwierdzono prób kwestionowanych;
- zawartości witamin i składników mineralnych – 6 prób, nie stwierdzono prób kwestionowanych;
- żywności wzbogacanej – 2 próby, nie stwierdzono prób kwestionowanych.

Zlecono również przeprowadzenie badań w laboratoriach poza strukturą Wojewódzkiego Zintegrowanego Laboratorium, tj.:

- 2 próby w kierunku identyfikacji w suplementach diety niedeklarowanych aktywnych farmakologicznie substancji w Narodowym Instytucie Leków w Warszawie;
- 2 próby na obecność 3-MCPD, 2 próby na zawartość olejów mineralnych oraz 1 próbę na zawartość akryloamidu w NIZP-PZH w Warszawie,
- 2 próby – badania komensalne w laboratorium PIW w Puławach;
- 1 próbę na obecność cyjanowodoru oraz 1 próbę w kierunku obecności karbaminianu etylu w WSSE w Białymstoku;
- 3 próby na obecność pozostałości pestycydów oraz 20 prób na zanieczyszczenia mikrobiologiczne w WSSE w Bydgoszczy;

- 2 próby na obecność pozostałości pestycydów w WSSE w Łodzi w tym 1 próbę kwestionowano;
- 4 próby na zanieczyszczenie WWA w WSSE w Krakowie;
- 4 próby na obecność 3-MCPD oraz 3 próby na obecność glutenu w WSSE w Lublinie;
- 2 próby na zawartość substancji dodatkowych oraz 2 próby na obecność pozostałości pestycydów w WSSE w Rzeszowie;
- 3 próby na zawartość GMO w Regionalnym Laboratorium Badań Żywności Genetycznie Modyfikowanej w Tarnobrzegu;
- 1 próbę na obecność pozostałości pestycydów w WSSE w Warszawie;
- 18 prób na zawartość histaminy oraz 4 próby na obecność pozostałości pestycydów w WSSE we Wrocławiu.

Kwestionowano 3 próby ze względu na obecność pozostałości pestycydów.

W 2021 roku w zakresie **znakowania oceniono 251 prób środków spożywczych, kosmetyków oraz wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością**. Wymaganym przepisom nie odpowiadały **33 próby** (tj. 13,14 %).

Nadzór nad przedmiotami użytku i kosmetykami

W 2021 roku przeprowadzono łącznie **106 kontroli** w wytwórniach materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością i miejscach ich obrotu oraz w wytwórniach kosmetyków i miejscach ich obrotu. Stan sanitarno - higieniczny obiektów nie budził zastrzeżeń.

Rodzaj obiektu	Liczba obiektów prowadzących działalność	
	Rok 2020	Rok 2021
Wytwórnie ogółem:	9	7
w tym, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	2	2
produkcji, konfekcjonowania kosmetyków	7	5
Miejsca obrotu ogółem:	74	73
w tym, materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	40	40
kosmetykami	31	33

Wytwórnie i miejsca obrotu przedmiotami użytku i kosmetykami w latach 2020 – 2021

Suplementy diety

W rejestrze obiektów nadzorowanych przez PPIS w Katowicach w 2021 r. figurowało **20 hurtowni suplementów diety**. W obiektach tych przeprowadzono **22 kontrole** sanitarnych i były one bezusterkowe.

Pobrano do badań laboratoryjnych **14 prób suplementów diety**. Prób nie kwestionowano.

2. Powiadomienia typu RASFF

System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF) oraz Niebezpiecznych Produktach Nieżywnościowych (RAPEX) to systemy przekazywania informacji między urzędami ds. kontroli żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu

z żywnością oraz kosmetyków.

W przypadku zidentyfikowania jakiegokolwiek zagrożenia zdrowia konsumentów umożliwiającą one sprawne i szybkie przekazywanie informacji, które są oceniane i jeżeli istnieje zagrożenie zdrowia konsumentów podejmowane są działania określone procedurami.

W 2021 roku otrzymano **1 powiadomienie RAPEX** oraz **241 powiadomień alarmowych**

i informacyjnych w ramach systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych RASFF.

Przyczynami dla których dany produkt został zgłoszony do systemu RASFF i RAPEX było m.in.:

- przekroczenie parametrów mikrobiologicznych w następujących produktach: przyprawy, produkty mięsne, wędliny, jaja;
- zawartość nieautoryzowanych substancji w suplementach diety oraz w przedmiotach użytku;
- przekroczenie poziomu mikotoksyn m.in. w wyrobach zbożowo-mącznych, ziarnie kukurydzy, bakaliach;
- przekroczenie NDP pozostałości pestycydów w produktach zbożowo-mącznych, owocach, warzywach.

W obiektach monitorowano proces wycofywania tych produktów z obrotu handlowego.

W większości przypadków producenci lub dystrybutorzy sami podejmowali takie działania.

W 2021 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach zgłosił do Systemu RASFF 3 produkty:

- czerwone porzeczki,
- jarmuż świeży,
- szpinak świeży.

Wszystkie zgłoszenia związane były z pozostałościami pestycydów.

3. Zakłady produkcyjne

W ewidencji PPIS w Katowicach w minionym roku figurowało **126 zakładów** produkcyjnych:

- 13 wytwórni lodów,
- 10 automatów do lodów,
- 1 wytwórnia tłuszczów roślinnych,
- 42 piekarnie,
- 21 ciastkarnie,
- 1 przetwórnia owocowo-warzywna i grzybowa,
- 2 browary,
- 4 zakłady garmażeryjne,
- 6 wytwórni cukierniczych,
- 3 wytwórnie koncentratów spożywczych,
- 1 producent pierwotny,
- 7 producentów w warunkach domowych
- 15 innych wytwórni żywności.

W roku 2021 w obiektach tej grupy przeprowadzono **448 kontroli** sanitarnych, które skutkowały nałożeniem **13 grzywien w drodze mandatów karnych**, na łączną kwotę 3 700,00 zł. Najczęściej stwierdzano:

- obecność szkodników zbożowo-mącznych,
- nieprawidłowy stan sanitarno- techniczny pomieszczeń, urządzeń, sprzętu.

W **8** przypadkach PPIS w Katowicach wydał **decyzje** nakazujące właścicielom zakładów przywrócenie właściwego stanu sanitarno – higienicznego w obiekcie. W kilku przypadkach zarządzono przeprowadzenie skutecznej dezynsekcji w pomieszczeniach produkcyjnych oraz w **1** przypadku **wydano decyzję unieruchomienia obiektu**.

W w/w obiektach **pobrano 59 prób** do badań laboratoryjnych, z czego **zakwestionowano 15 prób**:

- 13 prób zmiotek oraz wytrzępek z koszyczków pobranych w piekarniach za obecność zanieczyszczeń biologicznych;
- 1 próbę popcornu ziarno kukurydzy do prażenia za przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu mikotoksyny DON (deoksyniwalenol);
- 1 próbę pistacji w łupinach za obecność zanieczyszczeń aflatoksyną B1 i sumą aflatoksyn B1+B2+G1+G2.

4. Obiekty obrotu żywnością

PPIS w Katowicach w 2021 r. nadzorował **1832** obiekty obrotu żywnością w tym:

- 1020 sklepów spożywczych, w tym 18 hiper- i supermarketów,
- 268 magazynów hurtowych,
- 62 środki transportu,
- 202 kioski,
- 55 obiektów ruchomych i tymczasowych,
- 169 innych obiektów obrotu żywnością,
- 56 aptek.

W tej grupie obiektów przeprowadzono **737 kontroli** sanitarnych, w wyniku których PPIS w Katowicach wydał **5 decyzji** represyjnych. Za stwierdzone usterki sanitarne nałożył **34 grzywny w drodze mandatów karnych**, na kwotę 5 600,00 zł. Najczęściej stwierdzanymi uchybieniami były:

- brak bieżącej czystości i porządku w sali sprzedaży i w zapleczu,
- sprzedaż środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia oraz nieprawidłowo oznakowanych,
- eksponowanie środków spożywczych na ladzie sprzedaży bez zabezpieczenia przed wtórnym zanieczyszczeniem od strony klienta,
- brak prowadzonej na bieżąco dokumentacji GHP.

W obiektach obrotu żywnością **pobrano do badań laboratoryjnych 371 prób**, żywności, kosmetyków oraz przedmiotów użytku, z czego **zakwestionowano 10 prób**.

Przyczyną kwestionowania było:

- obecność zanieczyszczeń biologicznych, tj. żywych i martwych larw oraz oprzędów w cukierkach - 1 próba;
- wykrycie pałeczek *Salmonella Enteritidis* w 25 g w filecie z kurczaka świeżego - 5 prób;
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu aflatoksyny B1 oraz sumy aflatoksyn B1 B2 G1 G2 – 1 próba;
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydu chlorpyryfos w porzeczce czerwonej – 1 próba;
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości ditiokarbaminianów w jarmużu świeżym- 1 próba;
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości ditiokarbaminianów w szpinaku świeżym- 1 próba.

Super i hipermarkety oraz sklepy należące do sieci: „Żabka”, „Biedronka”, „Lidl”, „Aldi”, „Netto”.

W minionym roku PPIS w Katowicach nadzorował na terenie miasta **18 super- i hipermarketów**. W sklepach tych przeprowadzono **62 kontrole** sanitarnych. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono **5 grzywien w drodze mandatów karnych** na kwotę 750,00 zł za nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny.

W **sklepach** należących do sieci „Żabka” przeprowadzono łącznie **71 kontroli** sanitarnych, które w przeważającej części dotyczyły zatwierdzenia obiektu do prowadzenia działalności. Stan sanitarno-higieniczny w tych obiektach nie budził zastrzeżeń. W 1 przypadku za nieprawidłowy stan sanitarny nałożono grzywnę w drodze mandat karnego w wysokości 150, 00 zł.

W **sklepach** należących do sieci „Biedronka” przeprowadzono **34 kontrole** sanitarne i nałożono **9 grzywien w drodze mandatów karnych** na kwotę 1 550,00 zł za nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny.

W **sklepach** należących do sieci „LIDL”, „Aldi”, „Netto” łącznie przeprowadzono **23 kontrole** sanitarne. Ponadto w sklepie „Aldi” nałożono **1 grzywnę w drodze mandat karnego**, za wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia oraz nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny w obiekcie.

Targowiska

Na terenie miasta funkcjonują **3** duże **hale targowe** tj.: przy ul. Pukowca, ul. Bocheńskiego 99b i ul. Obroki 130.

Hurtowa sprzedaż warzyw prowadzona jest w **27 hurtowniach** przy ul. Bocheńskiego oraz w **67 hurtowniach** przy ul. Pukowca.

W obiektach tych nie stwierdzono uchybień sanitarno-higienicznych.

Na terenie Śląskiego Rynku Hurtowego „Obroki” nadzorowano **101 podmiotów** prowadzących działalność w zakresie **hurtowej sprzedaży środków spożywczych** oraz **1** prowadzący działalność gastronomiczną. Przeprowadzono w nich **40 kontroli** sanitarnych. Podczas kontroli stwierdzono uchybienia natury sanitarno-higienicznej, za co osobę odpowiedzialną ukarano **grzywną w drodze mandatu karnego** w wysokości 200,00 zł i nakazano usunięcie nieprawidłowości w terminie natychmiastowym.

Obiekty ruchome i tymczasowe

W ewidencji PPIS w Katowicach w 2021 roku figurowało **55 ruchomych i tymczasowych punktów sprzedaży**.

W roku 2021 przeprowadzono w tej grupie obiektów **19 kontroli** sanitarnych i nie stwierdzono nieprawidłowości sanitarno- higienicznych.

5. Zakłady żywienia zbiorowego

Na terenie miasta w 2021 r. działało **1359 obiektów żywienia zbiorowego**, w tym:

- 488 restauracji i barów,
- 491 punktów małej gastronomii oraz zakładów tymczasowych i ruchomych,
- 30 bufetów w zakładach pracy,
- 30 bloków żywienia w szpitalach,
- 71 stołówek szkolnych,
- 131 bloki żywienia w przedszkolach,
- 47 bloków żywienia w żłobkach i domach małego dziecka,
- 15 bloków żywienia w domach pomocy społecznej,
- 56 pozostałych (tj. stołówki w zakładach pracy i studenckie, areszcie i w zakładach opiekuńczo - leczniczych i opiekuńczo – wychowawczych i zakładów usług cateringowych).

Przeprowadzono w nich **504 kontroli**, w trakcie których nałożono **29 grzywien w drodze mandatów karnych**, na kwotę 6 950,00 zł. Ponadto PPIS w Katowicach wydał **13 decyzji** zarządzających przywrócenie właściwego stanu sanitarnego.

Najczęstsze uchybienia stwierdzano w barach, restauracjach oraz w punktach małej gastronomii tj.:

- brak bieżącej czystości i porządku w obiektach,
- brak oznakowania półproduktów oraz surowców używanych do produkcji,
- nieprawidłowe przechowywanie surowców i gotowego wyrobu.

W roku 2021 **złożono do ŚPWIS 1 wniosek o wymierzenie kary pieniężnej** za prowadzenie działalności w zakresie niezgodnym z decyzją zatwierdzenia.

W zakładach żywienia zbiorowego **pobrano 15 prób do badań laboratoryjnych** . Nie stwierdzono prób kwestionowanych.

Silesia City Center

Ważnym kompleksem obiektów żywnościowo - żywnościowych jest Centrum Handlowe Silesia City Center przy ul. Chorzowskiej 107. Na terenie centrum handlowego zlokalizowane są łącznie **54 obiekty żywnościowo – żywnościowe**.

W 2021 roku w CH Silesia City Center przeprowadzono **11 kontroli** sanitarnych, podczas, których nie stwierdzono nieprawidłowości.

Galeria Katowicka

W minionym roku w Galerii Katowickiej działalność prowadziło **30 zakładów żywienia zbiorowego** w tym kawiarnie, restauracje, punkty gastronomiczne oraz **10 sklepów spożywczych** i **10 innych miejsc obrotu żywnością**.

Przeprowadzono w nich 11 **kontroli** sanitarnych. W **1 obiekcie gastronomicznym** kontrola skutkowałą wydaniem decyzji administracyjnej na nieprawidłowy stan sanitarno – higieniczny pomieszczeń i sprzętu.

Centrum Handlowe Supersam

W Centrum Handlowym Supersam funkcjonowały **2 sklepy spożywcze, 4 zakłady żywienia zbiorowego** oraz **2 sklepy drogeryjne**. W obiektach tych nie stwierdzono uchybień sanitarno-higienicznych.

Centrum Handlowe LIBERO

W Galerii LIBERO funkcjonuje **16 obiektów obrotu żywnością, 23 zakłady żywienia zbiorowego, 6 obiektów obrotu wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością i 3 obiekty obrotu kosmetykami**. W obiektach tych przeprowadzono **6 kontroli sanitarnych**. **Podczas kontroli w 1 sklepie stwierdzono wprowadzanie do obrotu środków spożywczych bez oznakowania w języku polskim, w pozostałych obiektach podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.**

Dworzec PKP

Na terenie dworca PKP znajduje się **15 obiektów żywieniowo - żywnościowych** oraz 1 sklep drogerijny. W obiektach tych nie stwierdzono uchybień sanitarno-higienicznych.

Żywnienie w placówkach oświatowo-wychowawczych

W ewidencji PPIS w Katowicach figurowało **71 bloków żywieniowych w szkołach**, w których przygotowuje się posiłki na miejscu oraz **22 stołówki szkolne** działających w oparciu o catering.

Ogółem przeprowadzono w nich **24 kontroli**, w tym w okresie ferii zimowych i wakacji letnich przeprowadzono **10 kontroli** kuchni w szkołach przygotowujących posiłki dla uczestników wycieczek. Stan sanitarny obiektów nie budził zastrzeżeń.

PPIS w Katowicach nadzorował **131 kuchni przedszkolnych**, w tym 55 działających w oparciu o catering. Przeprowadzono w nich **22 kontrole** sanitarne, stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.

W działających **47 żłobkach**, w tym **27** działających w oparciu o catering przeprowadzono **31 kontroli** sanitarnych. W 1 żłobku nałożono **grzywnę w drodze mandatu karnego** za nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny w obiekcie.

Żywnienie w podmiotach leczniczych

Na terenie miasta Katowice znajdują się **26 podmioty lecznicze**, w tym w 23 placówkach spośród skontrolowanych, posiłki dla pacjentów dostarczane są przez firmy cateringowe,

a w 3 przygotowywane w kuchniach szpitalnych.

Stan sanitarno-higieniczny obiektów tej grupy nie budzi zastrzeżeń.

6. Import, eksport

W związku z prowadzeniem nadzoru nad jakością zdrowotną żywności i przedmiotów przeznaczonych do kontaktu z żywnością wykonano **503** kontrole. Skontrolowano **305** partii środków spożywczych, **94** partie wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, **104** partie środków spożywczych związanych z eksportem. Wydano **399** świadectw jakości zdrowotnej produktów z importu i **104** eksportu.

Wstępnej ocenie organoleptycznej poddano **305** partii, w tym **104** partie eksportowe, laboratoryjnie zbadano **13** prób:

- pod względem chemicznym – **13**,
- pod względem organoleptycznym – **409**,
- pod względem oznakowania – **409**,
- pod względem obecności zanieczyszczeń – **409**.

Łączna kwota odprowadzona do budżetu państwa z tytułu nadzoru nad importem to **105 003,36 zł** i eksportem **7 670 zł**.

7. Środki transportu żywności

Nadzorowi PPIS w Katowicach podlegają również środki transportujące żywność. W roku 2021 w ewidencji znajdowało się 62 środki transportu, których stan nie budził zastrzeżeń.

IV. Jakość wody

1. Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

W 2021 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) kontynuował nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi były wykonywane na terenie miasta Katowice w 52 stałych punktach monitoringowych wyznaczonych przez Katowickie Wodociągi S.A. (na sieci dystrybucyjnej) oraz w 16 stałych punktach monitoringowych wyznaczonych przez Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. (na „studniach” wodomierzowych/zakupowych i sieciowych zbiornikach wyrównawczych).

Zdjęcie: Punkt monitoringowy na sieci wodociągowej - „skrzynka do pobierania próbek wody”.

Liczba raportowanych próbek wody pobranych na terenie miasta Katowice przez Katowickie Wodociągi S.A. i Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w ramach prowadzenia wewnętrznej kontroli jakości wody wynosiła łącznie w 2021 roku:

- **473** próbki do badań fizykochemicznych,
- **482** próbki do badań bakteriologicznych.

Dodatkowo w ramach urzędowej kontroli jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi prowadzonej przez PPIS w Katowicach w 2021 roku pobrano:

- **63** próbki do badań fizykochemicznych,
- **65** próbek do badań bakteriologicznych.

W 2021 roku PPIS w Katowicach wydał **526 orzeczeń o przydatności wody do spożycia przez ludzi**, które zostały przekazane do Urzędu Miasta w Katowicach. W ramach badań monitoringowych jakości wody nie wydano żadnego orzeczenia o warunkowej przydatności lub braku przydatności wody do spożycia przez ludzi. Wykonano 10 rekontroli w zakresie parametrów fizykochemicznych (smak, mętność, żelazo) oraz 21 rekontroli w zakresie parametrów mikrobiologicznych (bakterie grupy coli, Enterokoki, Clostridium perfringens, ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C), które nie potwierdziły występowania niezgodności z wymaganiami.

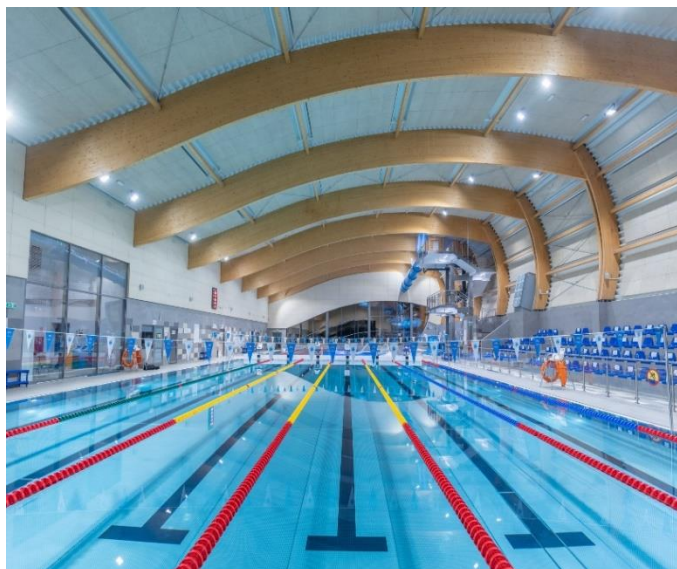
Po podsumowaniu wszystkich wyników badań wody wykonanych w 2021 roku stwierdzono, że w zakresie badanych parametrów grupy A i grupy B **woda na terenie miasta Katowice spełniała wymagania określone dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi** w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) i **była przydatna do spożycia przez ludzi**.

2.Badania jakości wody ciepłej w kierunku bakterii Legionella sp.

W 2021 roku kontynuowano badania jakości wody ciepłej w kierunku bakterii z rodzaju Legionella w budynkach zamieszkania zbiorowego. W roku 2021 wykonano badania wody ciepłej w kierunku bakterii Legionella sp. łącznie w **30 obiektach** takich jak: hotele (20 obiektów), inne obiekty świadczące usługi hotelarskie (7 obiektów), domy studenta (3 obiekty). W obiektach tych pobrano łącznie **109 próbek wody** ciepłej do badań laboratoryjnych. Kwestionowano **25 próbek** wody ciepłej ze względu na obecność bakterii Legionella sp. w liczbie przekraczającej wartość dopuszczalną określoną w przepisach prawnych. W związku z przekroczeniami parametrów PPIS w Katowicach wydał **8 decyzji administracyjnych** nakazujących doprowadzenie jakości wody ciepłej do odpowiednich wymagań. Decyzje dotyczyły 4 hoteli (Hotel Courtyard by Marriott, Hotel Campanile, Hotel Diament Spodek, euroHotel) oraz 4 obiektów świadczących usługi hotelarskie (hostel przy ul. Klimczoka 6, hostel przy ul. Klimczoka 7, Zajazd Patio, pokoje gościnne AWF). Zarządzenia 4 decyzji zostały wykonane, a nadzór nad wykonaniem zarządzeń 4 decyzji będzie kontynuowany w 2022 roku.

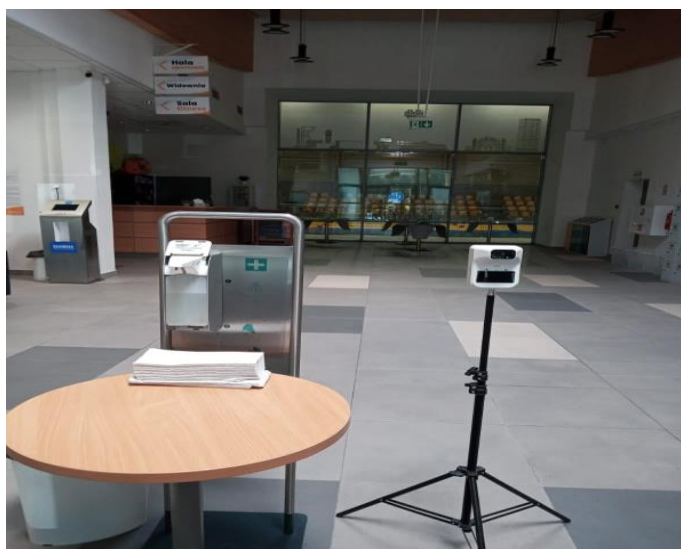
3. Pływalnie

W ewidencji PPIS w Katowicach w roku 2021 znajdowało się **37 pływalni**. W tym okresie były czynne: **23** pływalnie kryte i **3** pływalnie odkryte.

Zdjęcie: Pływalnia „Basen Brynów” ul. Kościuszki 104 – niecka basenu sportowego.

W 2021 roku kontrole sanitarne przeprowadzono w **8 obiektach**. Stan sanitarny obiektów ocenia się jako dobry. Pływalnie zlokalizowane są w obiektach szkolnych, sportowych, w hotelach, zakładach opieki zdrowotnej oraz w samodzielnych budynkach. Kontrole sanitarne w/w obiektów obejmują warunki higieniczno-sanitarne i stan techniczny hali basenowej, pomieszczeń higieniczno-sanitarnych oraz zaplecza technicznego. Wszystkie pomieszczenia utrzymane były czysto. Natryski, przebieralnie, pomieszczenia sanitarno-higieniczne były w dobrym stanie sanitarno-technicznym. Zaopatrzenie w środki higieny oraz środki dezynfekcyjne i czystościowe było prawidłowe.

Zdjęcie: Stanowisko do dezynfekcji rąk w holu pływalni Basen „Burowiec” ul. Konna 2.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach prowadził również nadzór nad jakością wody na pływalniach zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016 z późn. zm.).

W ramach kontroli urzędowej pobrano:

- **69** próbek wody z niecek basenowych i systemów cyrkulacji na pływalniach krytych,
- **25** próbek wody ciepłej z natrysków na pływalniach krytych,
- **17** próbek wody z niecek basenowych i systemów cyrkulacji na pływalniach odkrytych.

W ramach prowadzonego nadzoru nad realizacją harmonogramu badań wody przez zarządzających pływalniami w 2021 roku zarejestrowano łącznie:

- **1189** wyników badań wody pobranej z niecek basenowych i systemów cyrkulacji na pływalniach krytych,
- **43** wyniki badań wody ciepłej pobranej z natrysków na pływalniach krytych,
- **53** wyniki badań wody pobranej z niecek basenowych i systemów cyrkulacji na pływalniach odkrytych.

Zdjęcie: Ośrodek Rekreacyjno- Wypoczynkowy „Bugla” ul. Żeliwna 26d – niecka ze zjeżdżalnią .

W roku 2021 pobrano łącznie **1396** próbek wody na pływalniach (kontrola urzędowa i kontrola wewnętrzna). Nieprawidłowości stwierdzono w **132** próbkach wody (10%) tj.: obecność bakterii *Pseudomonas aeruginosa*, *Legionella* sp., wysoką ogólną liczbę mikroorganizmów w 36°C oraz podwyższoną zawartość azotanów, chloroformu i Σ THM.

W przypadku wystąpienia kwestionowanych parametrów zarządzający obiektami podejmowali działania naprawcze mające na celu poprawę jakości wody, polegające między innymi na całkowitej lub częściowej wymianie wody w nieckach basenowych, zwiększeniu częstotliwości płukania złóż filtracyjnych lub „szokowym” chlorowaniu wody. W przypadku występowania wysokiej liczby bakterii Legionella sp. w wodzie ciepłej w natryskach była stosowana dezynfekcja termiczna lub chemiczna wewnętrznej instalacji wodnej.

W 2021 roku PPIS w Katowicach wydał **24 decyzje - rocznych ocen jakości wody na pływalniach**, w tym **18 decyzji** w których stwierdzono, że eksploatacja pływalni była prowadzona przez zarządzających w sposób zapewniający bezpieczeństwo zdrowotne osób korzystających z pływalni oraz **6 decyzji**, w których wskazano na konieczność podjęcia przez zarządzających działań mających na celu poprawę parametrów jakości wody w zakresie liczby bakterii wskaźnikowych w systemach cyrkulacji oraz w nieckach typu „jacuzzi” i „brodzik”. Wskazano również na konieczność podjęcia działań zmierzających do obniżenia zawartości ubocznych produktów dezynfekcji tj. chloroformu i Σ THM w wodzie na pływalniach odkrytych.

4.Kąpieliska i miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli.

W sezonie letnim 2021 r. na terenie miasta Katowice zostały utworzone trzy miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli tj. dwa miejsca na Stawie nr 4 przy ul. Trzech Stawów (plaża północna i plaża południowa) oraz jedno miejsce na Stawie „Morawa”. Organizatorem był Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Katowicach, który wykonał po jednym badaniu jakości wody przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego oraz po jednym badaniu jakości wody w trakcie funkcjonowania każdego z tych miejsc. Łącznie przed sezonem oraz w sezonie letnim 2021 r. organizator wykonał 6 badań jakości wody przeznaczonej do kąpieli. Na podstawie przedłożonych przez organizatora wyników badań PPIS w Katowicach wydał łącznie **6 bieżących ocen** jakości wody, w których stwierdzono, że woda spełniała wymagania określone w zał. nr 1A do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 255) w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli. Woda w tych zbiornikach w całym sezonie letnim 2021 r. **była przydatna do kąpieli.**

V. Stan sanitarny obiektów i miejsc użyteczności publicznej

1. Obiekty użyteczności publicznej

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach w 2021 roku sprawował bieżący nadzór sanitarny nad **1275 różnorodnymi obiektami użyteczności publicznej**, kontrolując przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne dotyczące stanu sanitarno-technicznego obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, jak również rozpatrując skargi i wnioski obywateli.

W wyniku przeprowadzonych **267 kontroli sanitarnych**, PPIS w Katowicach wydał **4 decyzje administracyjne** zarządzając przywrócenie właściwego stanu sanitarno-higienicznego, nałożył **8 grzywnien w drodze mandatu karnego** na łączną kwotę **1300zł** oraz **1 karę pieniężną** na kwotę **10000zł**.

Zdjęcie: DH Supersam Katowice

Główny kierunek działań w obszarze nadzoru nad w/w obiektami dyktował ogłoszony w Polsce stan epidemii wirusa SARS-CoV-2 oraz regulacje prawne w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów.

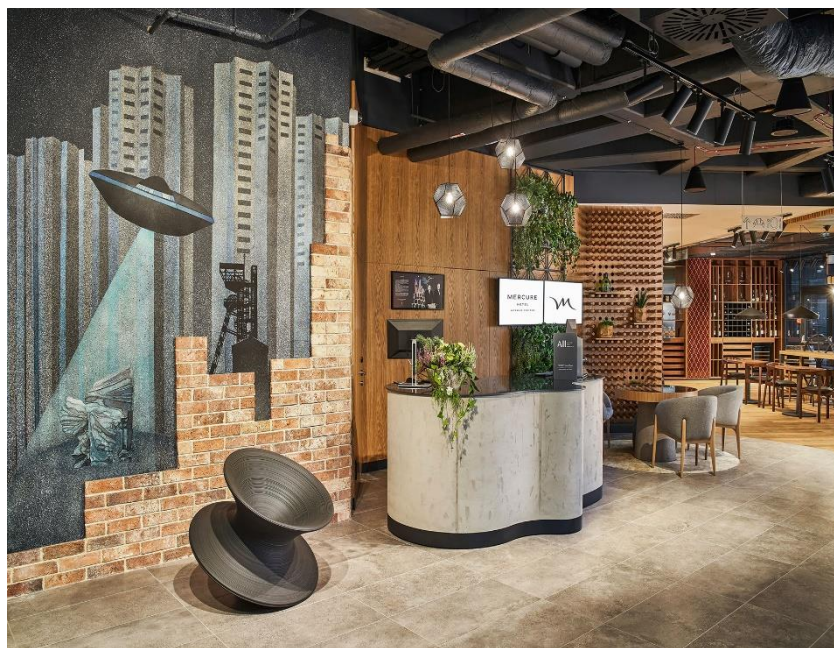
W związku z powyższym w 2021 roku przeprowadzano szereg wizji w galeriach handlowych i obiektach usługowych, a także w obiektach użyteczności publicznej, mających na celu weryfikację czy właściciele i zatrudnione w nich osoby przestrzegają wprowadzonych obostrzeń. Podczas wizji sprawdzano min. zapewnienie rękawiczek jednorazowych lub płynów do dezynfekcji rąk, zakrywanie ust i nosa przy pomocy maseczek, usytuowanie w widocznym miejscu i właściwe opisanie środków dezynfekujących, zachowanie dystansu społecznego. W większości obiektów reżim sanitarny był przestrzegany. Za stwierdzone nieliczne nieprawidłowości nakładano mandaty karne.

Obiekty świadczące usługi hotelarskie

W roku 2021 w ewidencji PPIS znajdowało się **66 obiektów** świadczących usługi hotelarskie, z czego **skontrolowano 18**.

Do omawianej grupy zaliczono hotele, kemping oraz inne obiekty świadczące usługi hotelarskie typu pokoje gościnne, hotele pracownicze, hostele.

Stan higieniczno – sanitarny i techniczny pokoi mieszkalnych, pomieszczeń higieniczno-sanitarnych i gospodarczych, ciągów komunikacyjnych wraz z wyposażeniem, zaopatrzenie w wodę do spożycia, zaopatrzenie i przechowywanie środków czystości oraz preparatów dezynfekcyjnych, postępowanie z bielizną, gospodarka odpadami komunalnymi, odprowadzanie ścieków bytowo-gospodarczych oraz dbałość o czystość terenu wokół obiektu nie budziły zastrzeżeń.

Zdjęcie: Hotel Mercure Katowice Centrum

W roku sprawozdawczym 2021 objęto nadzorem 6 nowych obiektów tj.

- Hotel *Mercure Katowice Centrum* ul. Młyńska 6,
- Pokoje gościnne ul. Panewnicka 377,
- Pokoje gościnne ul. Stawowa 5,
- Pokoje gościnne ul. 1 Maja 41,
- Pokoje gościnne ul. Plebiscytowa 4/7,
- Apartamenty ul. Damrota 6.

Sektor „Beauty”

W ewidencji PPIS w Katowicach w 2021 roku znajdowało się **629 obiektów**, z czego **skontrolowano 23**. W skład sektora „beauty” wchodzi: zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, fryzjersko-kosmetyczne, odnowy biologicznej i tatuażu.

Obecnie brak jest aktu prawnego w sprawie szczegółowych wymagań sanitarnych, jakim powinny odpowiadać zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej, co znacznie utrudnia nadzór nad obiektami stanowiącymi największą grupę nadzorowanych obiektów użyteczności publicznej.

W czasie kontroli prowadzony był często instruktaż w zakresie dezynfekcji i sterylizacji sprzętu fryzjerskiego i kosmetycznego. W zakładach, w których wykonywane są zabiegi mogące powodować naruszenie ciągłości tkanki wdrożone były procedury zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2021r. poz. 2069 z późn. zm.).

Skontrolowane sale fryzjerskie, kosmetyczne, pomieszczenia z urządzeniami do opalania, zaplecza socjalne, toalety, utrzymane były czysto. Właściciele zakładów coraz częściej stosują jednorazowe ręczniki, pelerynki, taśmy na szyję, podwłósniki. W solariach na łóżkach opalających umieszczono informację o przeprowadzonej dezynfekcji.

W związku z ustawą z dnia 15 września 2017 r. o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium (Dz.U. z 2017 r. poz. 2111) w czasie kontroli zwracano szczególną uwagę czy usługi udostępniane są małoletnim, czy umieszczone są czytelne i widoczne informacje o treści „Zakaz udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18 roku życia” (art. 5 ust. 1 ww. ustawy), czy przestrzegany jest zakaz reklamy lub promocji usług w zakresie udostępniania solarium. W ww. zakresie nieprawidłowości nie stwierdzono.

Zdjęcie: Solarium w Katowicach

Większość skontrolowanych zakładów usługowych oceniono jako dobre.

Wyjątek stanowiły:

- dwa salony fryzjerskie, gdzie stwierdzono nieprzestrzeganie przez personel reżimu sanitarnego w czasie trwania pandemii tj. brak maseczek zakrywających usta i nos. Za stwierdzone nieprawidłowości na personel nałożono **4 grzywny w drodze mandatu karnego**;
- dwa gabinety kosmetyczne, gdzie stwierdzono brak bieżącej wody, przeterminowane preparaty kosmetyczne i dezynfekcyjne, brudne meble oraz urządzenia kosmetyczne, brak procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi.

Za powyższe nałożono **2 grzywny w drodze mandatu karnego**.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach nałożył **1 karę pieniężną** na podmiot, który prowadził działalność w zakresie usług kosmetycznych mimo, że działalność ta w tym czasie podlegała ograniczeniu w związku z trwającą pandemią.

Środki transportu publicznego i dworce

Dworce autobusowe

W ewidencji PPIS w Katowicach figurowały **2 dworce autobusowe**, które w roku 2021 zostały skontrolowane.

Dworzec autobusów miejskich

Dworzec autobusów miejskich zlokalizowany jest pod halą dworca kolejowego, posiada dwa wjazdy: od ulicy Dworcowej i ul. Słowackiego. Pomiędzy nimi zlokalizowana jest wyspa z przystankami. Na dworcu umieszczone są informacje graficzne i słowne o zakazie palenia wyrobów tytoniowych. Toalety dla pasażerów są dostępne na Dworcu Kolejowym i w Galerii Katowickiej. Stan sanitarno-porządkowy skontrolowanego dworca nie budził zastrzeżeń.

Międzynarodowy Dworzec Autobusowy Centrum Przesiadkowe Sądowa

Stan sanitarno-porządkowy skontrolowanego dworca oceniono jako dobry. Z dworca korzystają autobusy dalekobieżne oraz linie autobusowe kursujące pod szyldem Zarządu Transportu Metropolitalnego. Dworzec składa się z części parkingowej dla podróżujących, części parkingowej dla autobusów, stanowisk autobusowych oraz budynku ze strefą dla pasażera, w którym wydzielono: poczekalnię z ławkami, kasy biletowe, zespoły pomieszczeń higieniczno-sanitarnych dla kobiet i mężczyzn oraz osób niepełnosprawnych. Budynek posiada wentylację mechaniczną i jest wyposażony w dźwig. Przy stanowiskach autobusowych usytuowane są ławki oraz kosze na odpady komunalne. Gospodarka odpadami prowadzona była prawidłowo. Pomieszczenia higieniczno-sanitarne utrzymane były czysto.

Dworzec posiada szereg udogodnień dla osób z niepełnosprawnościami oraz osób z ograniczoną sprawnością ruchową m.in. ścieżki prowadzące dla osób niewidomych i niedowidzących, oznaczenia pomieszczeń w alfabecie Braille'a oraz tablicę z planem dotykowym dworca.

Zdjęcie: Międzynarodowy Dworzec Autobusowy Centrum Przesiadkowe Sądowa

Dworce i stacje kolejowe

W ewidencji PPIS w Katowicach figurowały **2 dworce** kolejowe, które w 2021 roku zostały skontrolowane.

Dworzec PKP Katowice

Stan sanitarno-higieniczny był prawidłowy. Hala dworca i perony sprzątane są na bieżąco, przez całą dobę. Na dworcu do dyspozycji pasażerów pozostaje infrastruktura towarzysząca tj. kasy, punkty informacyjne, poczekalnie, toalety, mała gastronomia, lokale handlowe, punkt prasowy, przechowalnia bagażu. Gospodarka odpadami była prawidłowa. Kosze na odpadki przystosowane są do ich segregacji.

Zdjęcie: Dworzec PKP Katowice

Dworzec PKP Katowice – Ligota

Stan sanitarno-higieniczny nie budził zastrzeżeń. Odpady komunalne segregowane były do pojemników czterodziałowych na papier, szkło, plastik i inne. Pojemniki wyłożone były workami foliowymi. Poczekalnia i toalety utrzymane były czysto.

Jednostki organizacyjne pomocy społecznej

Na terenie miasta Katowice w 2021 roku funkcjonowało **20 domów pomocy społecznej** oraz innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, z czego **skontrolowano 10**.

Przeprowadzone kontrole sanitarne nie wykazały nieprawidłowości w bieżącym stanie sanitarno-higienicznym.

W obiektach świadczone są usługi w zakresie potrzeb bytowych (zamieszkanie, wyżywienie, odzież, utrzymanie czystości), pielęgnacyjno-opiekuńczych (udzielanie pomocy w podstawowych czynnościach życiowych) oraz wspomagających pobyt (terapia zajęciowa, podnoszenie sprawności). Placówki mają opracowane i wdrożone procedury postępowania z odpadami oraz z brudną i czystą bielizną. Budynek pozbawione są barier architektonicznych i przystosowane są dla osób niepełnosprawnych.

Noclegownie

W wyniku prowadzonego nadzoru w roku 2021 **skontrolowano 3 noclegownie** dla bezdomnych, spośród **5 ujętych w ewidencji**.

Noclegownie to infrastruktura pomocowa dla osób bezdomnych, gdzie oprócz schronienia zapewnienia się również posiłek lub miejsca do jego przygotowania, upranie odzieży, pomoc socjalną i medyczną. Obiekty te charakteryzują się niskim standardem, wyposażone są w podstawowe sprzęty, posiadają wydzielone pomieszczenia sypialniane, węzły sanitarne i pomieszczenia pomocnicze. Stan sanitarny skontrolowanych noclegowni ocenia się jako dostateczny.

Ustępy publiczne

Na **31 toalet** figurujących w ewidencji, **skontrolowano 15**.

Przeprowadzone czynności kontrolne wykazały prawidłowy stan sanitarno-higieniczny. Część toalet dostosowana jest do potrzeb osób niepełnosprawnych. Obiekty wyposażone były w dostateczną ilość środków czystościowych, dezynfekcyjnych i higienicznych. Dezynfekcja urządzeń sanitarnych odbywała się z właściwą częstotliwością. Postępowanie z odpadami było prawidłowe. Otoczenie obiektów utrzymane było czysto.

Wyjątek stanowiły:

- Toaleta ogólnodostępna dla klientów C. H. Carrefour przy ul. Roździeńskiego,
- Toaleta ogólnodostępna dla klientów C. H. Rawa Park Handlowy przy ul. Roździeńskiego 9,
- Szalet publiczny przy ul. Koszalińskiej.

Stwierdzone nieprawidłowości to: brudne deski sedesowe, skorodowane elementy wyposażenia, nieczynny pisuar, uszkodzone ściany. Za stwierdzone nieprawidłowości **nałożono 1 grzywnę w drodze mandatu karnego**. Ponadto PPIS w Katowicach wydał **3 decyzje administracyjne** zarządzające przywrócenie w ww. obiektach prawidłowego stanu sanitarno-technicznego.

W roku 2021 likwidacji uległa toaleta ogólnodostępna zlokalizowana w budynku przychodni przy ul. Mickiewicza 9.

Obiekty sportowe

W ewidencji PPIS w Katowicach znajdowało się **56 obiektów sportowych**. W 2021 roku **kontrole sanitarne przeprowadzono w 19 obiektach**.

Do omawianej grupy zaliczono hale sportowe, kluby, kręgielnie, ściany wspinaczkowe, sale ćwiczeń, siłownie, boiska, korty tenisowe, lodowiska oraz szkoły tańca.

W trakcie przeprowadzanych czynności kontrolnych obiektów sportowych oceniano:

- stan sanitarno-techniczny pomieszczeń,
- przechowywanie sprzętu sportowego,
- stan sanitarno-higieniczny zaplecza sanitarnego, jego wyposażenie i zaopatrzenie w środki czystości i higieniczne,
- dostęp do bieżącej, ciepłej wody,
- gospodarkę odpadami,
- czystość otoczenia.

Skontrolowane obiekty oceniono jako dobre.

Obiekty kulturalno-widowiskowe

Na terenie miasta w 2021 roku funkcjonowało **37 obiektów kulturalno-widowiskowych**, z tego **skontrolowano 10**.

Grupa ta obejmuje: teatry, muzea, ośrodki kultury, kina, galerie, filharmonię, kluby i obiekty widowiskowe.

Obiekty te charakteryzują się dobrym stanem sanitarno-technicznym. Sale widowiskowe, garderoby, szatnie, toalety z rozdziałem na damskie i męskie utrzymane były czysto. W czasie kontroli stwierdzono wystarczający zapas środków czystościowych i dezynfekcyjnych.

W roku 2021 w Międzynarodowym Centrum Kongresowym w Katowicach, zakończył działalność **tymczasowy szpital** dla pacjentów chorych na COVID-19.

Tereny rekreacyjne

Tereny rekreacyjne w mieście Katowice to tereny zielone w formie zorganizowanych kompleksów (parki, zieleńce, skwery, place zabaw, wodne place zabaw, piaskownice, ścieżki i trasy rowerowe oraz miejsca zwyczajowo wykorzystywane do kąpieli). Terenom rekreacyjnym towarzyszy często infrastruktura sportowa - tory do jazdy na rolkach, boiska do tenisa ziemnego, stoliki szachowe, boiska piłkarskie, boiska do gry w siatkówkę, boiska do tenisa stołowego itp. Tereny te są zadbane, zieleń pielęgnowana, dokonywany jest przegląd urządzeń zabawowych, ławek oraz koszy na śmieci.

Skontrolowane tereny rekreacyjne utrzymane były w prawidłowym stanie sanitarno-higienicznym.

Targowiska

W roku 2021 PPIS w Katowicach nadzorował **10 targowisk, skontrolowano 5** spośród nich.

W trakcie przeprowadzanych kontroli oceniano stan bieżącej czystości targowisk oraz ich otoczenia, sposób zagospodarowania odpadów komunalnych, stan techniczny i sanitarny toalet dla klientów oraz ich wyposażenie, a także zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia. Na części targowisk wydzielono miejsca dla palących, a w regulaminach ujęto zakaz wprowadzania psów. Kontrole nie wykazały uchybień.

Cmentarze

W ewidencji PPIS w Katowicach znajduje się **27 cmentarzy. Skontrolowano 7** i nie stwierdzono niewłaściwego stanu porządkowego.

Kontrole cmentarzy dotyczyły utrzymania porządku, właściwego postępowania w zakresie gromadzenia i odbioru odpadów komunalnych, a także odpowiedniego stanu punktów poboru wody i ogrodzenia. Obiekty zaopatrzone są w regulaminy informujące min. o zakazie wprowadzania psów oraz zakazie palenia wyrobów tytoniowych.

W roku 2021 PPIS w Katowicach wydał **45 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji lub wywóz zwłok/prochów za granicę.**

Ponadto na wnioski Prezydenta Miasta Katowice wydano **41 postanowień w sprawie sprowadzenia do kraju zwłok lub prochów z zagranicy.**

2.Akcje deratyzacyjne

W roku 2021 przeprowadzone kontrole posesji w trakcie trwania akcji deratyzacyjnych nie wykazały nieprawidłowości. W skontrolowanych posesjach ganki piwniczne oraz tereny wokół posesji były uporządkowane. Drzwi wejściowe do piwnic oraz komór zsykowych oznakowano informującą o wyłożeniu trutki. Trutkę przeciw gryzoniom wyłożono na papierowych tackach jednorazowego użytku, plastikowych pojemnikach oraz w karmnikach deratyzacyjnych. Wyłożenie trutki zlecono dozorcóm oraz firmóm deratyzacyjnym.

Odpady komunalne z posesji wywożone są przez specjalistyczne firmy. Częstotliwość wywozu odbywa się zgodnie z harmonogramem. Nie stwierdzono nieprawidłowości w usuwaniu odpadów komunalnych. Pojemniki i kontenery na odpady nie były przepełnione.

VI. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach w 2021 roku prowadził **bieżący nadzór sanitarny** nad przestrzeganiem przepisów higienicznych i zdrowotnych w środowisku dziecięco-młodzieżowym w **560 stałych obiektach nauczania i wychowania w mieście**. Placówki objęte stałym nadzorem to przede wszystkim szkoły wszystkich typów i stopni, w tym szkoły wyższe, a także żłobki, przedszkola, placówki pracy pozaszkolnej, warsztaty szkolne, placówki opiekuńczo-wychowawcze, placówki z pobytem dziennym, całodobowym, internaty. Ponadto nadzorem objęto **203 turnusy placówek sezonowego wypoczynku dzieci i młodzieży**.

Z powodu wprowadzonych ograniczeń działań kontrolnych oraz delegowaniem pracownikóm zadań związanych ze zwalczaniem i przeciwdziałaniem COVID – 19 w 2021 roku skontrolowano ograniczoną liczbę obiektów. **Przeprowadzono łącznie 116 kontroli sanitarnych** w tym 96 w placówkach szkolno – wychowawczych, tj. 13 żłobkach, 40 przedszkolach, 23 szkołach różnego typu, 6 placówkach opiekuńczo-wychowawczych, 2 placówkach wsparcia dziennego, 7 placówkach wychowania pozaszkolnego oraz **20 kontroli** w placówkach sezonowych.

Przedmiotem czynności kontrolnych w placówkach nauczania i wychowania był:

- nadzór nad stanem sanitarnym budynków lub ich części w których funkcjonują placówki opieki, wychowania i nauczania dzieci i młodzieży;
- nadzór nad przestrzeganiem przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych;
- ocena warunków do utrzymania higieny osobistej przez dzieci i młodzież;
- ocena sytuacji z zakresie posiadania przez placówki certyfikatów zgodności z Polską Normą na meble edukacyjne i sprzęt sportowy;
- ocena procesu nauczania;
- ocena warunków sanitarnych zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży.

Ponadto podczas kontroli zwracano szczególną uwagę na stosowanie się do wytycznych MEN, MZ i GIS w zakresie profilaktyki zakażeń SARS - CoV-2.

Wszystkie skontrolowane placówki funkcjonowały w budynkach przystosowanych do tego celu. Zapewniono prawidłowe warunki higieniczno-sanitarne zaplecza sanitarnego i jego wyposażenia. Tereny wokół placówek były ogrodzone, posesje utrzymane czysto. Ponadto oceniano sytuację w zakresie posiadania przez placówki certyfikatów zgodności z Polską Normą na meble edukacyjne zakupione po 1997 r. Wszystkie skontrolowane placówki posiadały meble zgodne z Polska Normą.

W ramach *nadzoru nad bezpieczeństwem i higieną pobytu dzieci i młodzieży w szkołach różnego typu*, zakres kontroli dodatkowo obejmował ocenę warunków sanitarno-higienicznych do prowadzenia zajęć wychowania-fizycznego, stan sanitarno-techniczny zaplecza sportowego, organizację opieki medycznej, warunki pozostawienia w szkole części podręczników i przyborów szkolnych oraz formy dożywiania uczniów.

W 2021 roku na 23 skontrolowane szkoły 15 posiadało wystarczające warunki do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego, 8 placówek nie posiadało własnej infrastruktury do prowadzenia zajęć, natomiast uczniowie 4 szkół korzystali z obiektów sportowych i boiska poza placówką, 13 szkół posiadało czynne natryski umożliwiające uczniom korzystanie z nich po zajęciach wychowania fizycznego. Natomiast pod względem ilości certyfikowanych urządzeń i sprzętu sportowego stwierdzono, że 16 szkół posiada takie certyfikaty. W 15 szkołach funkcjonowały samodzielne gabinety profilaktycznej opieki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej, które były do dyspozycji jednej szkoły.

W 8 niepublicznych szkołach profilaktyczna opieka medyczna świadczona była poza terenem placówki. Program dożywiania uczniów w placówkach szkolnych prowadzony był w 10 skontrolowanych szkołach. Obiady otrzymywało 2109 uczniów, w tym z posiłków pełnych skorzystało 1789 uczniów, a z posiłków dofinansowanych 196 uczniów. W 17 szkołach zapewniono uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych na terenie placówki.

We wszystkich skontrolowanych placówkach wdrożono wytyczne MEN, MZ i GIS w zakresie profilaktyki zakażeń SARS - CoV-2.

Kontrole sanitarne potwierdziły **dobry stan sanitarny i techniczny większości placówek oświatowo – wychowawczych w mieście**. W wyniku kontroli PPIS w Katowicach wydał **1 decyzję administracyjną** na Szkołę Podstawową Nr 40 im. Jerzego Kukuczki w Katowicach, przy ul. Słowiańskiej 1 z terminem realizacji zarządzeń w 2022 roku. Zarządzenia dotyczą: doprowadzenia do prawidłowego stanu sanitarno-technicznego kostki brukowej chodnika przed wejściem głównym do budynku szkoły, oraz stopni schodów przy wejściu do budynku i przy furtce ogrodzeniowej przed budynkiem szkoły.

Placówki wypoczynku letniego zorganizowanego w obiektach stałych w miejscu zamieszkania

W minionym roku do elektronicznej bazy wypoczynku letniego zgłoszono **203 turnusy**. Z wypoczynku letniego w **20 skontrolowanych** turnusach skorzystało **772 uczestników**. Wszyscy organizatorzy zostali poinformowani o konkursie na najlepiej zorganizowany wypoczynek letni w miejscu zamieszkania - Lato 2021 „Wakacje: Bezpiecznie, Zdrowo i Zabawnie” oraz otrzymali w wersji elektronicznej plakat „Bezpieczne Wakacje”. Wypoczynek w miejscu zamieszkania zorganizowany był w placówkach szkolnych oraz w placówkach pracy pozaszkolnej (np. sale zabaw). Dla uczestników organizowano zajęcia z zachowaniem reżimu sanitarnego. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W związku z trwającym od 20.03.2020 r. na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanem epidemii SARS CoV-2 kontynuowano współpracę z Wydziałem Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice oraz Kuratorium Oświaty w Katowicach w zakresie wdrażania, monitorowania i realizacji procedur związanych z profilaktyką COVID-19, zgodnych z wytycznymi MEN, MZ i GIS w placówkach oświatowo-wychowawczych.

PPIS w Katowicach w ubiegłym roku zaopiniował pozytywnie **1036 wniosków** dyrektorów placówek oświatowo-wychowawczych **na nauczanie zdalne lub zawieszenie zajęć** ze względu na zachorowania na COVID-19 wśród nauczycieli, personelu niepedagogicznego oraz dzieci i młodzieży.

Ponadto w miesiącu styczniu i lutym 2021r. **zorganizowano badania przesiewowe w kierunku SARS-CoV-2** dla personelu pedagogicznego i niepedagogicznego mającego bezpośredni kontakt z dziećmi w żłobkach, przedszkolach oraz w klasach I-III szkół podstawowych. Do wykonania bezpłatnych badań zaproszono personel pedagogiczny i niepedagogiczny z wszystkich publicznych i niepublicznych placówek oświatowych z terenu Katowic do których przedsięwzięcie było skierowane. Z możliwości bezpłatnych wymazów skorzystało **1248 osób**.

VII. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy

1.Stan sanitarno-higieniczny zakładów pracy

Nadzór sanitarny nad warunkami pracy ma na celu wzmocnienie ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy, w tym przede wszystkim zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych.

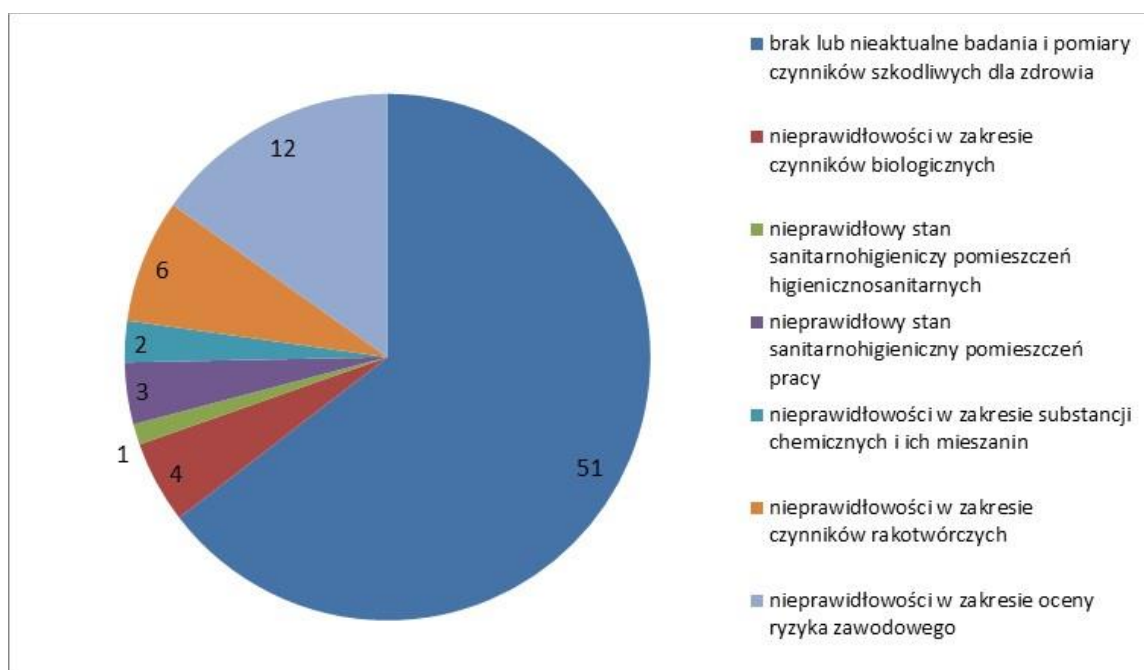
PPIS w Katowicach na terenie miasta obejmuje takim nadzorem **1041 obiektów**. Z uwagi na przedłużającą się sytuację epidemiologiczną oraz zaangażowanie pracowników w działania służące przeciwdziałaniu zagrożeniom epidemiologicznym związane z koronawirusem SARS-CoV-2 w roku 2021, działalność Sekcji Higieny Pracy polegała przede wszystkim na wykonywaniu czynności związanych z zapobieganiem oraz zwalczaniem stanu epidemii. W związku z powyższym przeprowadzono mniej kontroli w stosunku do lat poprzednich.

W 2021 roku **skontrolowano 70** zakładów pracy, przeprowadzając **80 kontroli**, w wyniku których PPIS w Katowicach wydał **14 decyzji administracyjnych**. Nie nałożono grzywnien w drodze mandatu karnego.

Warunki pracy

Pracodawca ponosi odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa i higieny pracy. Jest obowiązany chronić zdrowie i życie pracowników, poprzez zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy przy odpowiednim wykorzystaniu osiągnięć nauki i techniki. W ramach prowadzonego nadzoru nad warunkami środowiska pracy oraz stanem sanitarnym w zakładach, wydanych zostało **14 decyzji administracyjnych**.

Szczegółowy opis nieprawidłowości - zarządzeń ujętych w decyzjach obrazuje poniższy wykres.

Wykaz nieprawidłowości stwierdzonych w czasie kontroli w 2021 roku w Katowicach

Ponadto w trakcie kontroli zakładów pracy sprawdzano również przestrzeganie wymagań przeciwepidemicznych w środowisku pracy m. in.: zapewnienie przez pracodawców pracownikom środków do dezynfekcji rąk lub rękawiczek jednorazowych, zakrywania ust i nosa lub zapewnienia odległości między stanowiskami pracy wynoszącej co najmniej 1,5 metra.

W 2021 roku w ramach planowanej działalności zwrócono uwagę na warunki pracy oraz narażenie zawodowe pracowników zatrudnionych w zakładach pogrzebowych. **Skontrolowano 6 zakładów pracy, stwierdzając nieprawidłowości w 2 z nich.**

Odnotowano brak wstępnych badań lekarskich osób przyjmowanych do pracy, brak rejestru obejmującego przypadki stwierdzonych chorób zawodowych i podejrzeń o takie choroby, brak spisu stosowanych substancji stwarzających zagrożenie lub mieszanin stwarzających zagrożenie, nieprawidłowo sporządzoną ocenę ryzyka zawodowego, w której nie uwzględniono narażenia pracowników na działanie szkodliwych dla zdrowia czynników biologicznych, a zatem pracodawca nie poinformował pracowników o ryzyku zawodowym i nie zapewnił szkoleń pracownikom wykonującym prace w kontakcie ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi, brak rejestru prac oraz pracowników wykonujących pracę w narażeniu na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do grupy 3 zagrożenia. W związku z powyższym PPIS w Katowicach wydał decyzje administracyjne.

Czynniki o działaniu rakotwórczym lub mutagennym

Prowadzony nadzór dotyczył przestrzegania obowiązków wynikających z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2012 r. *w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy.*

Nadzorem bieżącym objętych było **110 zakładów** pracy, w których w środowisku pracy występowały substancje, ich mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, z czego **kontroli poddano 6 zakładów**. W trakcie kontroli w **2 zakładach** stwierdzono brak badań i pomiarów szkodliwych dla zdrowia czynników o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, brak rejestru pracowników oraz prac których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym oraz brak przekazania Śląskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu *Informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.*

Na terenie Katowic nadzorowano również **prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest**, ze względu na jego szkodliwe działanie na organizm człowieka.

W 2021 roku po wniesieniu **34 zgłoszeń** rozpoczęcia prac, związanych ze sposobem i warunkami bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest, przeprowadzono **1 kontrolę sanitarną** na placu budowy, która nie wykazała **nieprawidłowości**.

W 2021 r. nie stwierdzono choroby zawodowej, wywołanej pyłami azbestu.

Substancje chemiczne i ich mieszaniny

W 2021 roku w ramach nadzoru nad chemikaliami przeprowadzono **35 kontroli** w **35 zakładach pracy**. W trakcie kontroli w **1 zakładzie** stwierdzono stosowanie substancji do dezynfekcji poprzez zamgławianie pomieszczeń biurowych oraz w bramce dezynfekcyjnej do spryskiwania pracowników i ich odzieży, bez uprzedniego ustalenia stopnia jej szkodliwości dla zdrowia pracowników, nie posiadającej badań (dla ww. substancji nie zostało wydane pozwolenie albo zezwolenie na handel równoległy albo pozwolenie na obrót zgodnie z ustawą o produktach biobójczych). W związku z powyższym PPIS w Katowicach wydał decyzję administracyjną.

Produkty biobójcze

W 2021 roku prowadzono nadzór nad przestrzeganiem obowiązków, dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych, oraz ich stosowania w działalności zawodowej. Produkty biobójcze to produkty do zwalczania organizmów szkodliwych dla zdrowia ludzi lub zwierząt. Jednocześnie mogą one stanowić ryzyko dla ludzi, zwierząt i środowiska.

Przeprowadzono **23 kontrole** w **23 zakładach**, w wyniku których **nie stwierdzono naruszenia przepisów** w tym zakresie.

Detergenty

PPIS w Katowicach prowadził także nadzór nad przestrzeganiem obowiązków dotyczących wprowadzania do obrotu detergentów i środków powierzchniowo czynnych. W toku czynności kontrolnych oceniano karty charakterystyki, oznakowanie opakowań oraz arkusze danych składników wprowadzanych do obrotu detergentów.

W 2021 r. skontrolowano **3 zakłady**, przeprowadzając **4 kontrole**, które nie wykazały nieprawidłowości.

Czynniki biologiczne

W zakresie występowania w środowisku pracy szkodliwych **czynników biologicznych** oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki, przestrzegania przez pracodawców wymogów obowiązującego przepisu prawa przeprowadzono **12 kontroli** w **11 zakładach**, stwierdzając nieprawidłowości **2** z nich. Odnotowano nieprawidłowo sporządzoną ocenę ryzyka zawodowego, w której nie uwzględniono narażenia pracowników na działanie szkodliwych dla zdrowia czynników biologicznych, a zatem pracodawca nie poinformował

pracowników o ryzyku zawodowym i nie zapewnił szkoleń pracownikom wykonującym prace w kontakcie ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi, brak rejestru prac oraz pracowników wykonujących pracę w narażeniu na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do grupy 3 zagrożenia.

2. Choroby zawodowe

PPIS w Katowicach realizując zadania, dotyczące nadzoru nad warunkami pracy prowadził postępowania administracyjne w sprawie chorób zawodowych i wydawał imienne decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej, bądź o braku podstaw do jej stwierdzenia. Do celów diagnostyczno-orzecznich w sprawie pracowników występujących o stwierdzenie choroby zawodowej, sporządzane były oceny narażenia zawodowego, uwzględniające informacje dotyczące przebiegu zatrudnienia i narażenia na czynnik szkodliwy dla zdrowia, który mógł być przyczyną choroby zawodowej.

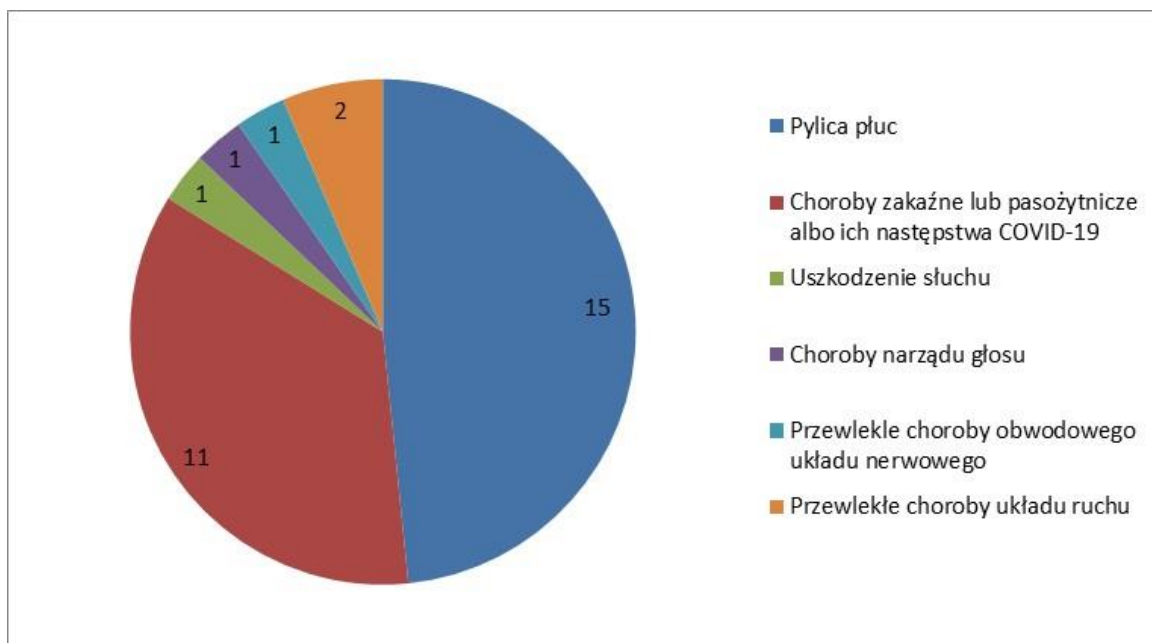
W każdym zakładzie w zależności od charakteru pracy, produkcji czy technologii mogą występować zagrożenia związane z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, będące przyczynami chorób zawodowych wśród pracowników.

W 2021 r. stwierdzono **31** przypadków chorób zawodowych, a w **42** przypadkach wydano decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

L.p.	Choroba	Ilość stwierdzonych przypadków
1.	Pylica płuc	15
2.	Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa COVID-19	11
3.	Przewlekle choroby układu ruchu	2
4.	Choroby narządu głosu	1
5.	Uszkodzenie słuchu	1
6.	Przewlekle choroby obwodowego układu nerwowego	1
	RAZEM	31

Dane o ilości i rodzaju stwierdzonych chorób zawodowych w 2021 r.

Najliczniej stwierdzaną w 2021 roku chorobą zawodową była pylica płuc – 48,4 %, choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa COVID-19 35,5 % ogółu przypadków stwierdzanych chorób zawodowych.

Analiza stwierdzonych chorób zawodowych w Katowicach w 2021 roku

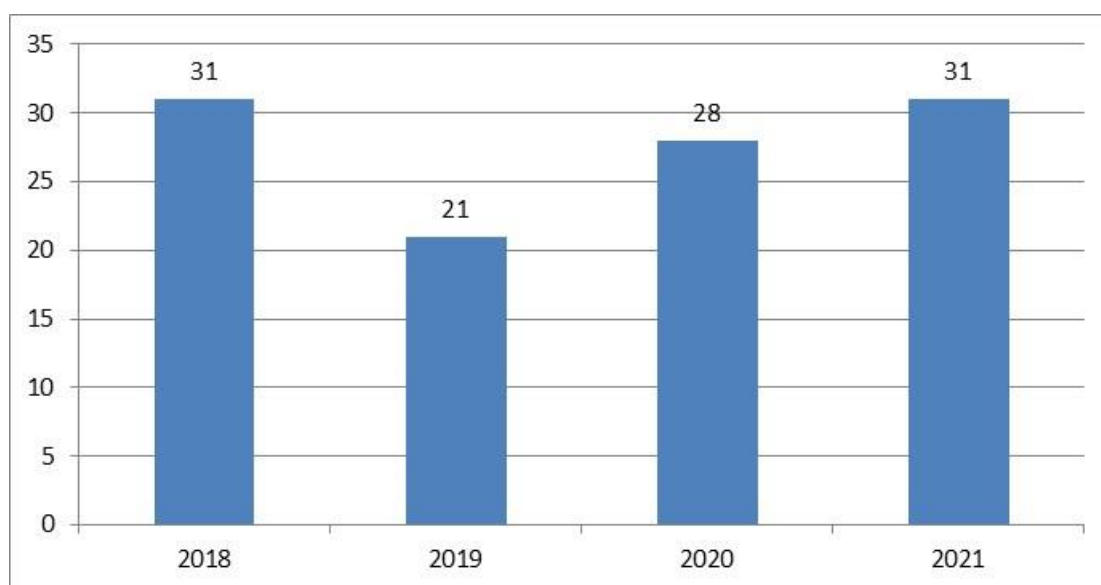
L.p.	Choroba zawodowa	2018	2019	2020	2021
1.	Pylica płuc	16	13	18	15
2.	Choroby narządu głosu	5	2	2	1
3.	Uszkodzenie słuchu	3	0	3	1
4.	Choroby zakaźne lub pasożytnicze	3	3	0	11
5.	Alergiczny nieżyt nosa	0	0	0	0
6.	Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego	1	2	3	1
7.	Choroby skóry	1	0	0	0
8.	Astma oskrzelowa	0	0	0	0
9.	Nowotwór złośliwy	0	0	1	0
10.	Przewlekłe choroby układu ruchu	2	0	0	2
11.	Zespół wibracyjny	0	1	1	0
12.	Choroby opłucnej lub osierdzia	0	0	0	0
13.	Zatrucia ostre albo przewlekłe	0	0	0	0
	RAZEM	31	21	28	31

Liczba i rodzaj stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2018 – 2021 w zakładach pracy

W okresie 2018 - 2021 w zakładach pracy na terenie Katowic stwierdzono łącznie 111 przypadków chorób zawodowych. Roczna liczba przypadków wykazywała znaczne wahania, a średnio wynosiła 28 przypadków. Najwięcej stwierdzonych chorób zawodowych odnotowano w 2018 i 2021 roku, natomiast najmniej w 2019 roku.

W omawianym okresie najliczniej stwierdzaną chorobą zawodową była pylica płuc. W większości przypadków choroba ta dotyczyła pracowników górnictwa, gdzie jako czynnik przyczynowy wskazano pył węgla kamiennego zawierający wolną krystaliczną krzemionkę. Pylica płuc jest chorobą, która ujawnia się po okresie narażenia zawodowego liczonym w latach. Powodem jest również długi, około 10-letni okres ujawniania się choroby. Należy zaznaczyć, że pylica płuc jest skutkiem braku odpowiednich warunków pracy w latach wcześniejszych.

Na drugim miejscu wśród patologii zawodowych stwierdzonych w latach 2018 - 2021 były choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa COVID-19, rozpoznawana u pracowników, wykonujących prace w kontakcie z wirusem SARS-CoV-2.

Analiza zapadalności na choroby zawodowe w Katowicach w latach 2018- 2021

VIII. Interwencje mieszkańców miasta

W roku sprawozdawczym 2021 mieszkańcy Katowic wnieśli **442 wnioski** z prośbą o interwencję.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach podejmował działania po otrzymaniu każdej informacji o zaniedbaniach sanitarnych, również wniesionej anonimowo. Czynności kontrolne przeprowadzono bez zbędnej zwłoki, w terminach określonych przez przepisy prawa.

Kontrole sanitarne **w większości nie potwierdziły** sygnalizowanych nieprawidłowości. W przypadku potwierdzenia zaniedbań wszczynano postępowanie administracyjne w celu przywrócenie właściwego stanu sanitarnego. Winnych zaniedbań karano grzywną w drodze mandatu karnego.

Interwencje, których załatwienie nie leżało w kompetencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej przekazane zostały organom właściwym do ich załatwienia min. do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Policji i Straży Miejskiej.

W sprawach nieprawidłowości zaobserwowanych w **obiektach produkcji i obrotu żywnością, mieszkańcy wnieśli 121 interwencji**, z tego **26 było zasadnych (21,48%)**.

Najczęstsze powody zgłaszania skarg konsumenckich to:

- nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny w obiekcie i jego otoczeniu,
- niewłaściwa jakość zdrowotna środków spożywczych, w tym wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności,
- obecność szkodników w zakładzie lub otoczeniu,
- niehigieniczna forma sprzedaży i ekspozycji żywności niepakowanej,
- nieprawidłowa higiena personelu,
- nieskuteczna wentylacja i hałas,
- brak oznakowania lub nieprawidłowe oznakowanie środków spożywczych,
- sprzedaż przez Internet suplementów diety oznakowanych w sposób powodujący wprowadzanie konsumenta w błąd,
- nieprzestrzeganie obowiązujących zakazów, nakazów i ograniczeń związanych z wystąpieniem stanu epidemii.

W związku ze złożonymi interwencjami przeprowadzono kontrole sanitarne, a w przypadku potwierdzenia uchybień wszczynano postępowanie administracyjne. W toku prowadzonych postępowań administracyjnych **nałożono 33 grzywny w drodze mandatu karnego** na łączną kwotę 6 950,00 zł.

W wyniku podjętych działań PPIS w Katowicach wydał **8 decyzji** nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień, w tym 3 decyzje zakazujące wprowadzania środków spożywczych do obrotu handlowego, 2 decyzje unieruchomienia obiektów, 2 decyzje nakazujące poprawę stanu sanitarno-technicznego obiektów oraz 1 decyzję nakazującą przeprowadzenia zabiegów DDD w obiekcie.

W roku 2021 do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego złożono **3 wnioski o wymierzenie kary pieniężnej** za prowadzenie działalności w zakresie niezgodnym z decyzją zatwierdzającą oraz za wprowadzanie do obrotu środków spożywczych oznakowanych nieprawidłowo.

W 7 postępowaniach interwencyjnych stwierdzono brak przestrzegania obostrzeń związanych z wystąpieniem stanu epidemii. W związku z powyższym nałożono **7 kar pieniężnych**, na łączną kwotę 82.000 zł za prowadzenie działalności mimo zakazu obowiązującego w dniu kontroli.

Ponadto wymierzono **1 karę pieniężną** w wysokości 2000 zł za brak przestrzegania przepisów związanych z produkcją i wprowadzaniem do obrotu produktów kosmetycznych.

Pacjenci zgłosili **29 interwencji** z zastrzeżeniami odnośnie stanu sanitarno – higienicznego lub realizacji procedur obowiązujących w **obiektach leczniczych**.

Zgłoszenia dotyczyły nieprawidłowego stanu higieniczno-sanitarnego powierzchni pomieszczeń i urzędzeń oraz nie przestrzegania reżimu sanitarnego w czasie epidemii m.in. braku stosowania środków ochrony, przekroczenia limitu pacjentów oczekujących na wizytę. W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych w **6 przypadkach potwierdzono zasadność** (20%) zgłoszonych zarzutów tj. w odniesieniu do 1 obiektu POZ, 2 poradni specjalistycznych, 1 punktu pobrań, 1 punktu szczepień p/COVID-19, 1 transportu sanitarnego. Podczas kontroli stwierdzono m.in. brak potwierdzenia zapoznania się personelu medycznego z obowiązującymi procedurami, nieprawidłową gospodarkę odpadami medycznymi, nie zachowanie reżimu sanitarnego w czasie epidemii. W związku z powyższym wydano zalecenia pokontrolne, których wykonanie potwierdzono podczas kontroli sprawdzających.

W zakresie niewłaściwego stanu sanitarno – porządkowego **obiektów użyteczności publicznej** katowiczanie wnieśli **238 interwencji** i **53 uznano za uzasadnione** (22%).

Najczęściej zgłaszane problemy to:

- zalewanie piwnic nieczystościami płynnymi,
- niewłaściwa gospodarka odpadami komunalnymi oraz zła lokalizacja pojemników na odpady komunalne,
- zły stanu sanitarno-higieniczny zakładów usługowych,
- uciążliwości związane z hałasem pochodzącym z różnych źródeł,
- zły stan sanitarny posesji tj. brudne klatki schodowe, uciążliwi lokatorzy, problemy związane z bytowaniem szczurów, gołębi, pluskiew, uciążliwości zapachowe,
- zawilgocenia mieszkań,
- nieprzestrzegania reżimu sanitarnego tj. brak maseczek ochronnych, niezachowanie dystansu społecznego, zbyt dużej ilości osób w obiektach usługowych, środkach komunikacji miejskiej, placówkach służby zdrowia, obiektach kulturalno-widowiskowych i galeriach handlowych.

W wyniku interwencyjnych czynności kontrolnych PPIS w Katowicach wydał **2 decyzje administracyjne**. Dotyczyło to:

- **szaletu publicznego przy ul. Koszalińskiej**, gdzie stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny wyposażenia sanitarnego szaletu oraz uszkodzoną ścianę i wykładzinę podłogową,
- **posesji przy ul. Czecha 3**, gdzie stwierdzono ślady bytowania gryzoni oraz zalegające zbędne przedmioty we wspólnych przedpokojach lokali mieszkalnych i na klatkach schodowych.

W obiektach, w których stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno-porządkowy, a także nieprzestrzeganie reżimu DDM nałożono **4 grzywny w drodze mandatu karnego na łączną kwotę 1100 zł**. Dotyczyło to 3 salonów strefy beauty oraz jednej apteki.

Ponadto PPIS w Katowicach nałożył **1 karę pieniężną** w wysokości 10 000 zł. Dotyczyło to salonu kosmetycznego, który prowadził działalność pomimo, iż w dniu kontroli działalność ta podlegała ograniczeniu.

W roku 2021 odnotowano **2 interwencje** dotyczące **jakości wody przeznaczonej do spożycia** zgłoszone przez mieszkańców ulic Opolskiej i Jabłoniowej.

Zgłoszone interwencje dotyczyły nieodpowiednich parametrów organoleptycznych wody w tym jej nieodpowiedniego zapachu. Na podstawie wykonanych badań laboratoryjnych stwierdzono, że w obu przypadkach zgłoszone interwencje były zasadne. Podjęte działania naprawcze doprowadziły do poprawy jakości wody.

W 2021 roku wpłynęło **25 informacji**, w sprawie **naruszeń sanitarnych w żłobkach, przedszkolach, szkołach i uczelniach wyższych**, w tym **jedna** dotycząca występowania wirusowego zakażenia jelitowego wśród dzieci **była uzasadniona** (4%).

W wyniku podjętych działań potwierdzono znaczny wzrost przypadków wirusowego zakażenia jelitowego wśród dzieci uczęszczających do Żłobka „Kolorowy Domek” przy ul. Marmurowej 23. Wzrost i utrzymywanie się przez okres 3 tygodni zakażeń wśród dzieci mógł być spowodowany zbyt szybkim powrotem dzieci do placówki po przebytej chorobie, na co personel żłobka nie miał wpływu. W związku z powyższym wydano zalecenia doraźne dotyczące wzmocnienia reżimu sanitarnego na terenie całej placówki.

W roku 2021 rozpatrzono **29** wniosków dotyczących **warunków zdrowotnych środowiska pracy**, z czego **1 był uzasadniony** (3%).

26 interwencji dotyczyło nieprawidłowości w zakresie ustanowionych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii. Interwenujący podnosili brak zapewnienia pracownikom rękawiczek jednorazowych lub środków do dezynfekcji rąk, środków do higieny osobistej, brak zapewnienia odległości między stanowiskami pracy wynoszącej co najmniej 1,5 m. W wyniku przeprowadzonych postępowań wyjaśniających uzyskano pisemne wyjaśnienia pracodawców, z których wynikało, że wdrożone zostały procedury postępowania na wypadek podejrzenia zakażenia wirusem SARS-CoV-2 lub zachorowania na Covid-19, pracodawcy przesłali faktury dotyczące zakupu płynów antybakteryjnych do rąk.

Pozostałe 3 interwencje dotyczyły nieprawidłowego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń higienicznosanitarnych dla pracowników.

W 1 przypadku kontrola wykazała nieprawidłowo sporządzoną ocenę ryzyka zawodowego związanego z wykonywaną pracą. Strona przed wydaniem decyzji merytorycznej przedłożyła prawidłowo sporządzoną ocenę ryzyka zawodowego związanego z wykonywaną pracą oraz dokument potwierdzający zapoznanie pracowników z oceną ryzyka zawodowego. Zatem PPIS w Katowicach wydał decyzję umarzającą postępowanie jako bezprzedmiotowe.

IX. Środki zastępcze

W 2021 r. nie stwierdzono wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych.

Urząd Skarbowy jako organ egzekucyjny, do którego skierowano tytuły wykonawcze w sprawie egzekucji należności pieniężnych wobec osób wprowadzających do obrotu dopalacze wyegzekwował kwotę **6 900,34 zł**, która dotyczyła kar nałożonych na sprzedawców w latach wcześniejszych.

X. Zapobiegawczy nadzór sanitarny

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny spełnia w strukturze Państwowej Inspekcji Sanitarnej specyficzną rolę, mając za zadanie prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym zmierzających do zapobiegania możliwości powstania zagrożeń dla bezpieczeństwa sanitarnego i zdrowia ludzi na różnych etapach procesu inwestycyjnego. Działania te polegają na kontroli przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesie planowania i lokalizacji, sporządzania dokumentacji projektowej nowych, adaptowanych i modernizowanych obiektów, w których pracować i przebywać będą ludzie oraz na etapie budowy i dopuszczania do użytku tych obiektów, a realizowane są między innymi poprzez:

- opiniowanie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozami oddziaływania na środowisko,
- wydawanie opinii w sprawie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i określenie zakresu raportu dla planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- opiniowanie warunków realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dokumentacji projektowych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych,
- dokonywanie kontroli obiektów w trakcie budowy, przebudowy lub rozbudowy pod względem zgodności ich realizacji z zatwierdzoną dokumentacją,
- uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.

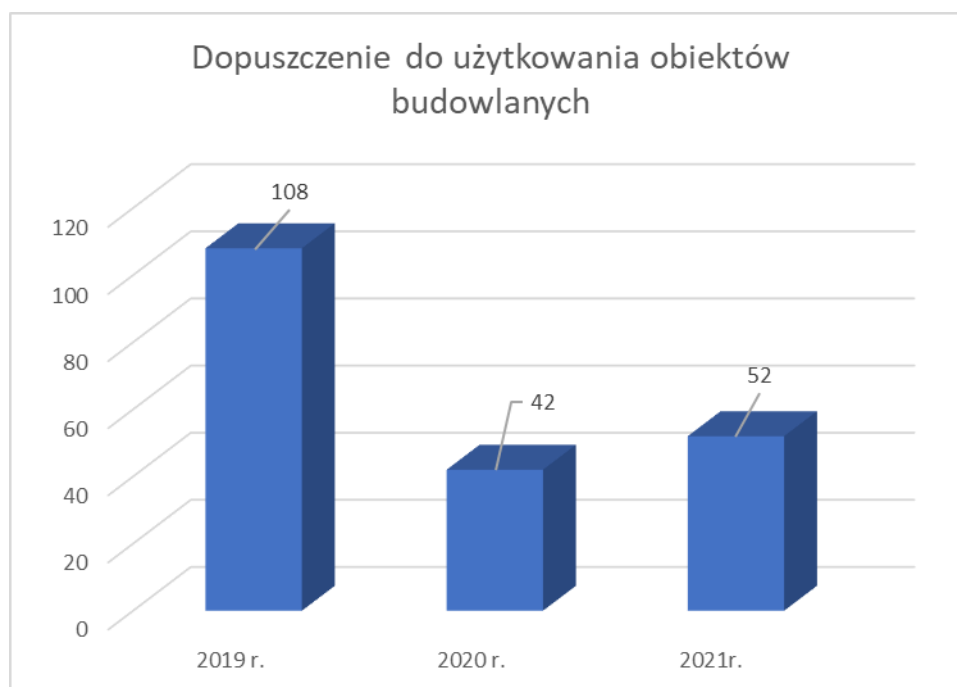
W 2021 roku PPIS w Katowicach wydał **52 opinie** odnośnie **dopuszczenia do użytkowania obiektów nowowybudowanych lub adaptowanych**.

Czynności odbiorowe mają na celu zapewnienie, aby nowowybudowany obiekt został przekazany do użytkowania w stanie zapewniającym możliwość utrzymywania w nim właściwego stanu sanitarnohigienicznego, tj. prawidłowego układu funkcjonalnego, właściwej wymiany powietrza i temperatury, właściwego oświetlenia, poziomu hałasu zgodnego z obowiązującymi przepisami, wody o parametrach odpowiadających jakości wody do spożycia, prawidłowej gospodarki ściekami i odpadami.

W czasie czynności kontrolnych sprawdzano wykonanie obiektów budowlanych zgodnie z zatwierdzonym w decyzji o pozwoleniu na budowę (zmianę sposobu użytkowania) projektem budowlanym oraz zapoznawano się z przedstawianymi dokumentami i sprawozdaniami z pomiarów, badań, sprawdzeń, które wykonano w celu potwierdzenia założeń projektowych oraz spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych odpowiednio do zakresu tych dokumentów.

Dokonywano odbiorów obiektów różnych branż: gabinety lekarskie, przedszkola, żłobki, budynki biurowo-usługowe, lokale gastronomiczne, obiekty użyteczności publicznej.

Dodatkowo wydano dwa zaświadczenia na potrzeby uzyskania koncesji.

Dopuszczenie do użytkowania obiektów budowlanych w latach 2019 - 2021

Wśród najciekawszych wymienić należy:

- lokal gastronomiczny przy ul. Wrocławskiej 54;
- przychodnię przy ul. Kościuszki 255A;
- budynek biurowo-usługowo-handlowy KTW II przy al. W. Roździeńskiego 1a;
- salon sprzedaży i serwisu samochodów przy ul. Murckowskiej/Porcelanowej;
- budynek Centrum Badawczo-Wdrożeniowego przy ul. Medyków;
- lokale przeznaczone pod usługi noclegowe przy ul. Stawowej 5;
- budynek biurowo-hotelowy z częścią usługowo-handlową przy ul. Młyńskiej;
- przedszkole przy ul. Góreckiego 11;
- budynek Wydziału Filologii przy ul. Uniwersyteckiej 4;
- budynek zamieszkania zbiorowego (dom studencki) przy ul. Krasieńskiego 29;
- lokal gastronomiczny przy ul. Dyrekcyjnej 10;
- przedszkole i żłobek przy ul. Gwarków 1;
- pracownię tortów przy ul. Janasa 11/1;
- hotel przy ul. Dworcowej 9 i 11;
- budynek biurowo-usługowo-magazynowy przy ul. Konduktorskiej 42;
- przychodnię diagnostyki obrazowej przy ul. Francuskiej 34;
- laboratorium genetyczne przy ul. Dulęby 7.

Oceniając stan przygotowania obiektów do odbioru stwierdzić należy, że niezmiennie najlepiej prezentują się obiekty działalności leczniczej.

Problemy podczas kontroli wynikały, podobnie jak w latach poprzednich, głównie z faktu zgłaszania obiektów do odbioru pomimo trwających prac wykończeniowych, a nawet budowlanych.

Wiele obiektów zrealizowanych zostało z nieistotnymi odstępstwami od zatwierdzonego projektu, które nie powodowały zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi, a dodatkowo każdorazowo uwzględnione były w dokumentacji powykonawczej oraz oświadczeniu kierownika budowy, poświadczonych przez projektanta i inspektora nadzoru (jeśli został ustanowiony).

W wielu przypadkach inwestorzy nie byli w stanie przedłożyć podczas kontroli kompletu dokumentów odbiorowych, przede wszystkim opinii z przeglądu urządzeń kominowych, protokołu z pomiarów skuteczności wentylacji, sprawozdania z badania wody (pobranej przez kwalifikowanego próbkobiorcę) czy decyzji Urzędu Dozoru Technicznego zezwalającej na eksploatację urządzenia technicznego (dźwigu osobowego).

Ponownie wielokrotnie zdarzały się sytuacje, w których wniosek dotyczący zamiaru przystąpienia do użytkowania obiektu budowlanego był przez inwestora wycofywany niemal w ostatniej chwili, gdy przebieg kontroli wskazywał na konieczność wydania decyzji stwierdzającej niezgodność wykonania obiektu z projektem budowlanym oznaczającej sprzeciw wobec zamiaru przystąpienia do jego użytkowania.

W ubiegłym roku PPIS w Katowicach wydał **41 opinii odnośnie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko** - dla 1 przedsięwzięcia stwierdzono taką potrzebę i określono zakres raportu o oddziaływaniu na środowisko.

Opinie te dotyczyły m.in.: budynków handlowo-usługowych, budynków wielorodzinnych, inwestycji infrastrukturalnych, zespołów parkingów.

Liczba opinii dotyczących obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w latach 2019 - 2021

Do ciekawszych zaliczyć można:

- budowę zespołu obiektów handlowo-usługowych wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i towarzyszącą przy ul. Armii Krajowej/Kościuszki zlokalizowanego na działkach 4/51, 4/52, 4/53, 5/2, 5/4, 5/5, 5/41, 5/43, 5/44, 5/45, 5/46, 5/47, 5/51, 5/60, 5/61, 5/62, 5/63, 5/64, 5/65, 5/66, 5/68, 5/69, 5/71, 5/72, 5/74, 5/75 obr. 0003 dz. Ligota;
- etapową rozbudowę zakładu produkcyjnego Farby KABE Polska sp. z o.o. zlokalizowanego na działkach nr 11/7, 11/8, 11/9, 11/10, 11/11, 11/13, 11/14, 11/15, 11/16, 11/17, 11/18 (k. m. 98, obręb 0003 Ligota) przy ul. Śląskiej 88;

- budowę zespołu mieszkalno-usługowego wraz z parkingami i infrastrukturą towarzyszącą przy ul. Kijowskiej i Książęcej na dz. nr 16/2, 20/9 (k. m. 46, obręb 0003 Dz. Ligota), dz. nr 22/1, 23, 24, 69, 70, 71, 72, 73/3, 74 (k. m. 47, obręb 0003 Dz. Ligota) oraz dz. nr 28/5, 28/6, 30, 31 (k. m. 45, obręb 0003 Dz. Ligota);
- budowę zespołu zabudowy mieszkalnej wielorodzinnej z dwukondygnacyjnymi garażami podziemnymi, zagospodarowaniem terenu oraz zewnętrzną i wewnętrzną infrastrukturą techniczną na dz. nr 4/10, 4/11, 4/12, 4/21, 4/25, 38, 124/2 obręb 0001 dzielnica Śródmieście-Załęże przy ul. Grundmanna/ul. Żelaznej;
- uporządkowanie gospodarki ściekowej w mieście Katowice – etap III, zlokalizowanej przy ul. Zaopusta 70;
- budowę parkingu wielopoziomowego w Katowickiej Strefie Kultury zlokalizowanego na działkach: 74/10, 74/12, 74/47, 74/75, 74/80, 74/82, 74/83, 74/84, 74/85, 74/86, 74/87, 74/88, 92/13, 92/14, 92/18, 92/19, 92/20, 106/81, 106/94, 106/96, 106/97, 106/98, 106/99, 106/100, 108/7, 108/9, 108/10, 108/11 (k. m. 2 obręb 0002), dzielnica Bogucice-Zawodzie;
- uporządkowanie gospodarki ściekowej w rejonie ul. Gromadzkiej poprzez budowę kanalizacji sanitarnej i deszczowej zlokalizowanej w rejonie ul. Gromadzkiej oraz jej bocznych odgałęzień;
- zbieranie odpadów na terenie działki nr 33/15 (k. m. 45, obręb 0002 Bogucice-Zawodzie) położonej przy Al. Roździeńskiego;
- budowę budynku mieszkalno-usługowego wraz z garażem nadziemnym i podziemnym oraz niezbędną infrastrukturą przy ul. Opolskiej na działkach 50/2, 51, 52, 53/2 (k. m. 25, obręb 0001 Śródmieście-Załęże).

Wydając opinie brano pod uwagę:

- zawartość karty informacyjnej przedsięwzięcia, zakres i szczegółowość danych w niej ujętych;
- charakter przedsięwzięcia i jego skalę, wielkość i rodzaj zajmowanego terenu, planowaną technologię oraz przewidywane rozwiązania techniczne i organizacyjne mające na celu eliminowanie lub ograniczenie skutków jego realizacji;
- lokalizację planowanego przedsięwzięcia, w szczególności względem zabudowy mieszkaniowej.

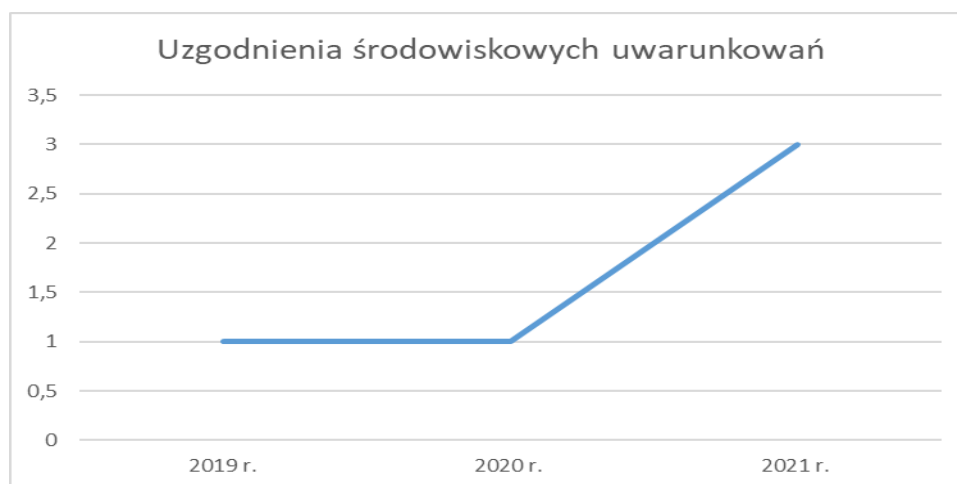
W 2021 roku PPIS w Katowicach wydał **3 opinie dotyczące warunków realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.**

Dotyczyły one:

- ✓ posadowienia nowej linii do ciągłego poziomego odlewania na terenie Odlewni Metali „Szopienice” przy ul. Woźniaka 24;
- ✓ zwiększenia ilości odpadów przetwarzanych w części biologicznej instalacji, w szczególności na linii biologicznego przetwarzania odpadów (stabilizacja tlenowa) oraz linii kompostowania odpadów selektywnie zebranych: bioodpadów i odpadów zielonych, a także zagospodarowania wschodniej części dotychczasowego placu dojrzewania stabilizatu jako placu magazynowego odpadów w Zakładzie Odzysku i Unieszkodliwiania Odpadów przy ul. Milowickiej 7a;
- ✓ rozbudowy poprzez podniesienie rzędnych eksploatowanej 3 kwatery I sektora składowania odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne zlokalizowanego w rejonie ul. Żwirowej.

Mając na uwadze ochronę środowiska oraz zdrowia ludzi przy uzgodnieniu szczególną uwagę zwracano na:

- ✓ zastosowanie rozwiązań zabezpieczających cieki i zbiorniki wodne przed ich zasypaniem, zanieczyszczeniem substancjami chemicznymi, substancjami wypłukiwanymi z materiałów stosowanych do budowy oraz wyciekami z maszyn i pojazdów budowlanych;
- ✓ prawidłowe gromadzenie, usuwanie i unieszkodliwienie odpadów;
- ✓ ochronę przed nadmiernym hałasem poprzez zastosowanie odpowiednich rozwiązań technicznych.

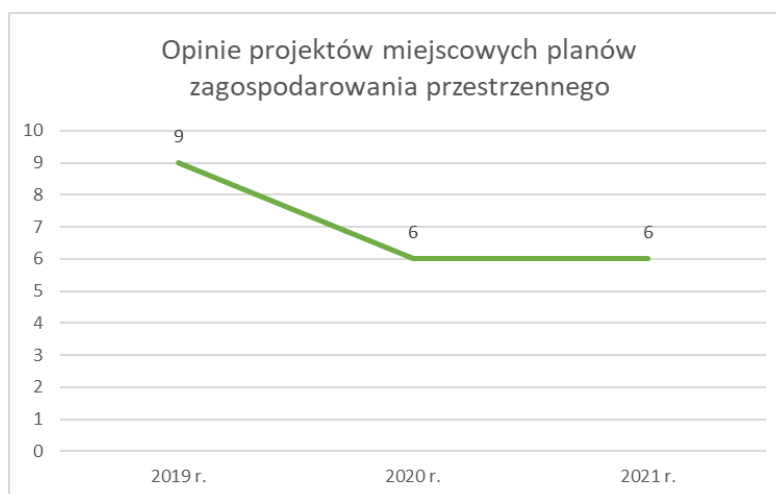
Uzgodnienia środowiskowych uwarunkowań w latach 2019-2021

W 2021 roku PPIS w Katowicach wydał **6 opinii dotyczących projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego**.

Plany te stanowią podstawę do późniejszego ustalania przez właściwe organy warunków zabudowy i zagospodarowania terenu, a także lokalizowania inwestycji celu publicznego.

Uzgodnienia dotyczyły m.in. obszarów:

- przy ul. Waxmana w rejonie Trasy im. Nikodema i Józefa Reńców;
- w rejonie Alei Górnośląskiej i Parku im. Tadeusza Kościuszki;
- południowych dzielnic miasta, w obszarze fragmentów terenów górniczych Murcki I i Giszowiec I – KWK „Murcki-Staszic” (część obejmująca przebieg drogi od ul. Kościuszki do ul. Armii Krajowej);
- „Katowice Północ Eko-Miasto” położonego w rejonie Alei Korfantego i ul. Konduktorskiej;
- Szpitala w dzielnicy Murcki.

Uzgodnienia projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w latach 2019-2021

Przesłane do uzgodnienia projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmowały obszary o różnej powierzchni i miały na celu:

- umożliwienie wykorzystania potencjału inwestycyjnego obszaru, wykorzystanie jego walorów ekonomicznych, w tym zwiększenie możliwości inwestycyjnych, ustalenie linii rozgraniczających pomiędzy terenami przeznaczonymi pod zabudowę i terenami dróg przy uwzględnieniu istniejącego układu komunikacyjnego oraz ewentualnych przyszłych potrzeb jego rozbudowy;

- ochronę wartości architektury istniejących obiektów, w tym zabytków;
- ochronę istniejącego układu urbanistycznego południowej części Śródmieścia Katowic i kształtowanie jego rozwinięcia;
- uwzględnienie potrzeby ponownego połączenia przestrzennego i funkcjonalnego terenów rozdartych zrealizowaną w wykopie autostradą A4;
- utrzymanie istniejącego podmiejskiego charakteru zabudowy przy jednoczesnym uporządkowaniu kierunków rozwoju;
- rewitalizację obszaru i jego rozwój jako wielofunkcyjnej tkanki miejskiej z uwzględnieniem koncentracji funkcji metropolitarnych i zapewnienie warunków przestrzennych dla utworzenia strefy zabudowy mieszkaniowej oraz usług i biznesu o wysokim standardzie architektury i obsługi komunikacyjnej;
- umożliwienie rozbudowy i zapewnienie prawidłowej obsługi komunikacyjnej szpitala przy uwzględnieniu potrzeby ochrony krajobrazu kulturowego.

Projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględniały cele ochrony środowiska zawarte w wielu dokumentach strategicznych opracowanych na szczeblu krajowym i regionalnym, w tym dyrektywach UE. W ustaleniach poszczególnych planów kierowano się zasadą zapewnienia zrównoważonego rozwoju oraz uwzględniano zapisy przyjętych już dokumentów, m.in. w dziedzinie ochrony środowiska, gospodarki odpadami i oczyszczania ścieków.

Projekty, co potwierdzały załączone do nich „Prognozy oddziaływania...”, zawierały zapisy i rozwiązania minimalizujące szkodliwe oddziaływanie - na środowisko, przyrodę i krajobraz kulturowy oraz zdrowie ludzi - planowanych do wprowadzenia zagospodarowań:

- nakazy i zakazy dotyczące gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, zaopatrzenia w ciepło, ochrony przed hałasem;
- nakaz stosowania proekologicznych systemów grzewczych;
- określenie minimalnego procentu powierzchni biologicznie czynnych.

Wydano również **2 opinie dotyczące zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko** do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

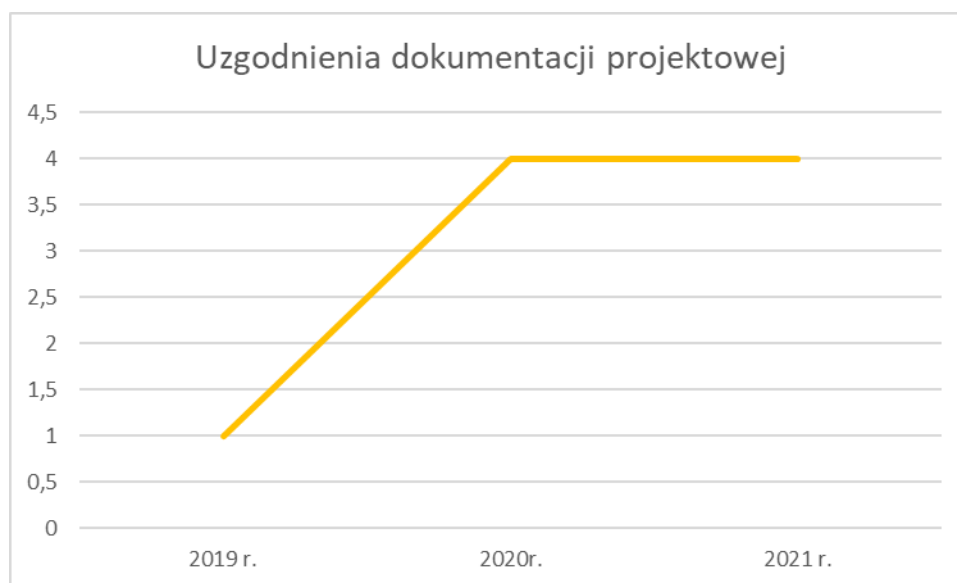
Zapisy dotyczące przeznaczenia terenów należy uznać za prawidłowe i nie budzące problemów przy uzgadnianiu uwarunkowań środowiskowych dla planowanych przedsięwzięć.

W 2021 roku PPIS w Katowicach wydał **4 opinie dotyczące uzgodnienia dokumentacji projektowej**.

Przedłożone projekty dotyczyły:

- budowy kanalizacji sanitarnej i deszczowej w rejonie ul. Korczaka, Andersa oraz osiedla Zimowego;
- budowy kanalizacji sanitarnej w rejonie ul. Babiego Lata;
- gabinetów lekarskich przy ul. Baildona 4/3, 4/4;
- przebudowy oraz budowy nowych odcinków sieci kanalizacyjnej sanitarnej i deszczowej wraz z odejściami do granicy działek w rejonie ulic: Deszczowej, Zimowej, Mroźnej, Śnieżowej, Lodowej, Chłodnej i Szronowej.

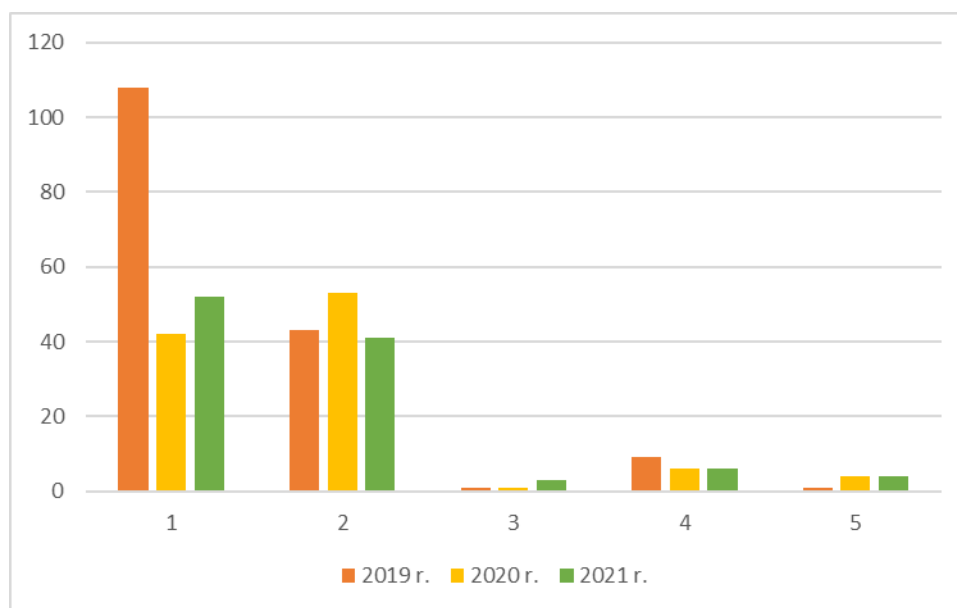
PPIS w Katowicach wydał również **1 decyzję dotyczącą odstępstwa od przepisów** (zgoda na usytuowanie wyrzutni powietrza na poziomie terenu).

Uzgodnienia dokumentacji projektowej w latach 2019 – 2021

Współpraca z organami administracji samorządowej oraz Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego ograniczała się do kontaktów telefonicznych i układała się poprawnie.

Zestawienie wszystkich wydanych w latach 2019-2021 opinii przedstawia poniższy wykres.

Legenda:

- 1 - opinie dotyczące dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych,*
- 2 – opinie w sprawie stwierdzenia obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko,*
- 3 – uzgodnienia środowiskowych uwarunkowań,*
- 4 – uzgodnienia projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,*
- 5 – uzgodnienia dokumentacji projektowej.*

Analizując powyższe dane stwierdzić można, iż:

- ilość opinii dotyczących dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych nieznacznie wzrosła. W dalszym ciągu wpływ na ograniczenie kontroli do najważniejszych - z punktu widzenia wymagań sanitarnych - obiektów miała pandemia koronawirusa;
- ilość opinii dotyczących potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko utrzymuje się na zbliżonym poziomie;
- liczba opinii w sprawie uzgodnienia środowiskowych uwarunkowań oraz uzgodnienia dokumentacji projektowej od wielu lat utrzymuje się na bardzo niskim poziomie;
- ilość opinii w sprawie uzgodnień projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest wyjątkowo stabilna.

XI. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.

Głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie promocji zdrowia jest dążenie do osiągnięcia pożądaných norm zdrowotnych poprzez działania umożliwiające zachowanie lub przywracanie bezpieczeństwa zdrowotnego ludzi, poprawę i utrzymanie zdrowia społeczeństwa i kształtowanie w tym zakresie prawidłowych postaw i zachowań.

Rok 2021 był kolejnym rokiem, w którym główny kierunek działań wytyczyły przedsięwzięcia epidemiologiczne związane z zachorowaniami na COVID – 19.

W II semestrze roku szkolnego 2020/21 nauka w dużej mierze odbywała się zdalnie – kontakty bezpośrednie były w dużym stopniu ograniczone. Utrudniało to realizację programów i projektów w szkołach. Wiele działań przeniesiono do mediów społecznościowych. Pomimo trudnej sytuacji epidemicznej Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach utrzymywał stały kontakt z placówkami edukacyjnymi i w 2021 roku do realizacji interwencji programowych (programy) i interwencji nieprogramowych (eventy) udało się zmobilizować około połowę katowickich szkół i przedszkoli.

Programy edukacyjne

1. „Klub Zdrowego Przedszkolaka”

Cel projektu:

- ✓ wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci poprzez propagowanie zdrowego stylu życia.

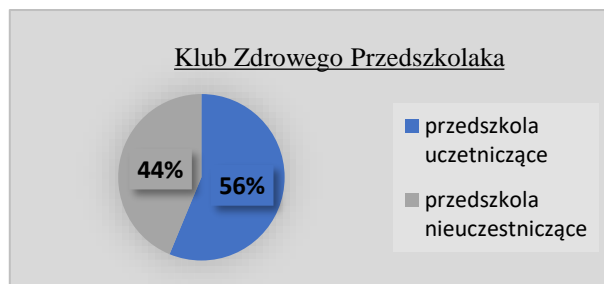
KLUB ZDROWEGO PRZEDSZKOLAKA

Działania mają na celu wzbogacenie wiedzy przedszkolaków z dziedziny zdrowia, wykształcenie u nich postaw prozdrowotnych, nabycie określonych umiejętności oraz przyswojenie prawidłowych przyzwyczajzeń i nawyków higieniczno-zdrowotnych.

W ramach działań związanych z projektem „Klub Zdrowego Przedszkolaka” realizowano zadania programu „Czyste powietrze” – profilaktyka antytytoniowa (1365 odbiorców) oraz „Skąd się biorą produkty ekologiczne?” – zdrowe odżywianie (696 odbiorców).

W realizację projektu zaangażowało się 56% przedszkoli (36 ze 64 wszystkich przedszkoli) – łączna liczba odbiorców – 6287.

2. „Trzymaj formę”

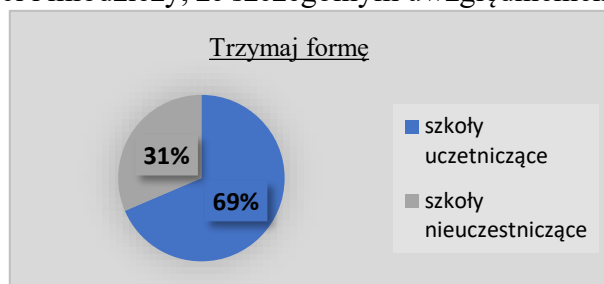

Cel programu:

- ✓ edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety.

Program służy promocji aktywności fizycznej, uczy prawidłowego, czyli zróżnicowanego i zbilansowanego sposobu odżywiania się dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności indywidualnej za zdrowie.

W realizację programu zaangażowało się 69% szkół podstawowych (24 z 35 szkół) – udział wzięło 1083 uczniów klas V i VI.

3. „Smak życia czyli debata o dopalaczach”

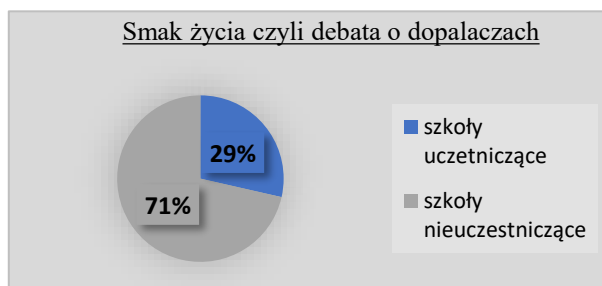
Cel programu:

- ✓ profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu psychoaktywnych środków zastępczych w środowisku dzieci i młodzieży.

Zadania programu to dostarczenie młodym ludziom w wieku 13-15 lat podstawowych informacji o kontekście używania tzw. dopalaczy i o samych „dopalaczach” w celu zwiększenia ostrożności uczestników i zmniejszenia ich otwartości na kontakty z tymi produktami oraz zwrócenie uwagi na problemy zdrowotne wynikające z korzystania z „dopalaczy”.

Systematycznie, w miarę możliwości prowadzono również akcję „Dopalacze – wypalacze” – objęto nią ok. 4500 odbiorców.

Podczas szkolenia, zorganizowanego online na platformie Teams, szkolni koordynatorzy programu mieli okazję wysłuchać wykładu „NSP – nowe substancje psychoaktywne”, wygłoszonego przez specjalistę psychoterapii uzależnień, Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii, Oddział Katowice.

W realizację programu zaangażowało się 29% szkół podstawowych (głównie klasy VII – VIII) – 10 z 35 szkół – łącznie ponad 1000 odbiorców.

4.,,Podstępne WZW”

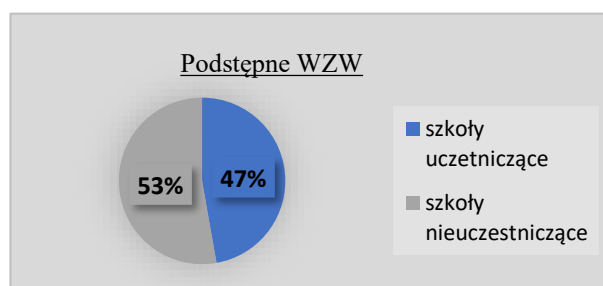
Cel programu:

✓ przekazanie wiedzy na temat ryzyka zakażeń HAV, HBV i HCV.

Cele szczegółowe to uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki, pobudzenie do refleksji nad własnymi

zachowaniami zdrowotnymi oraz kształtowanie prawidłowych zachowań w stosunku do osób zakażonych.

W realizację programu zaangażowało się 47% szkół ponadpodstawowych (17 z 38 szkół) – w sumie prawie 4200 odbiorców.

5.,,Znamie? Znam je!”

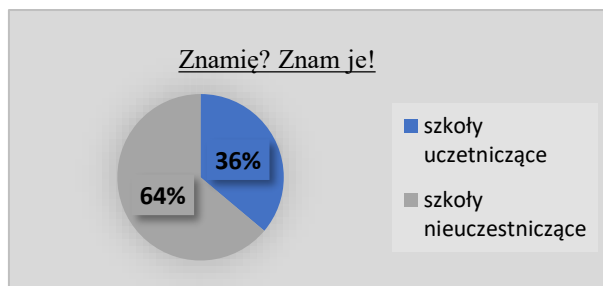
Cele programu:

✓ budowanie wśród młodzieży świadomości w zakresie profilaktyki czerniaka oraz odpowiedzialnych zachowań i postaw prozdrowotnych.

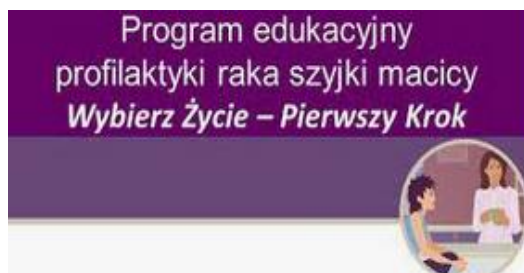
Działania mają na celu upowszechnienie wiedzy

o czerniaku – nowotworze złośliwym skóry.

W realizację programu zaangażowało się 39% szkół ponadpodstawowych (13 z 38 szkół) – w sumie ponad 1500 odbiorców.

6.,,Wybierz życie – pierwszy krok”

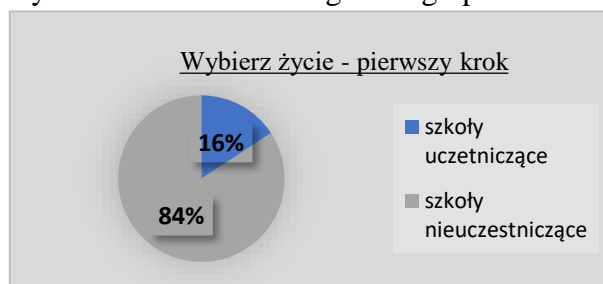
Cel główny programu:

✓ zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę.

Cele szczegółowe to zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy

i roli wirusa HPV w jego powstawaniu oraz motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie.

W realizację programu zaangażowało się 16% szkół ponadpodstawowych (6 z 38 szkół) – łącznie 623 odbiorców.

7.,,Ars, czyli jak dbać o miłość”

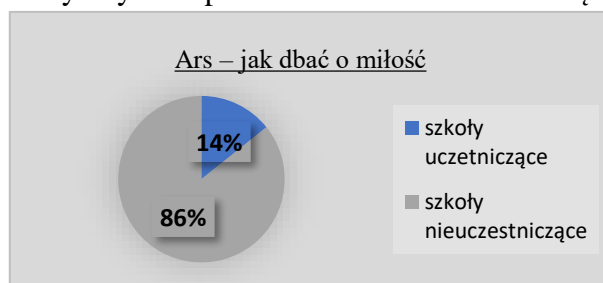
Cel programu:

✓ ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą

w dorosłe życie.

Program „ARS, czyli jak dbać o miłość” jest wpisany do Bazy Programów Rekomendowanych przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii oraz Ministerstwo Zdrowia.

W realizację programu zaangażowało się 14% szkół ponadpodstawowych (4 z 38) – problemem dla pedagogów (szczególnie trudnym w czasie pandemii) było to, że program jest bardzo obszerny – realizacja wymaga aż 12 godzin lekcyjnych.

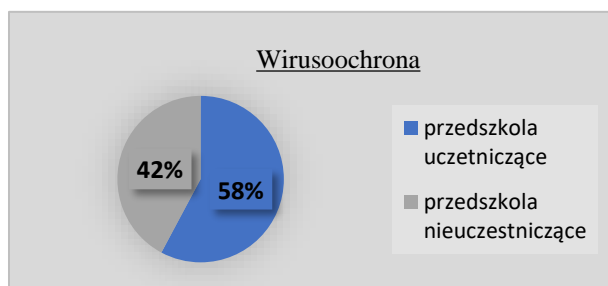
Akcje prozdrowotne (eventy)

1. Wojewódzka akcja informacyjna „Wirusochrona” – skierowana była do dzieci przedszkolnych oraz uczniów klas I-III szkół podstawowych. Akcję realizowano dwukrotnie: wiosną i jesienią 2021 roku.

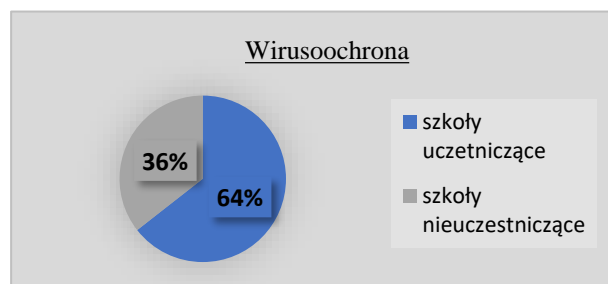

Cele akcji:

- ✓ promocja podstawowych zasad higieny osobistej wśród dzieci w celu zapobiegania chorobom zakaźnym przenoszonym drogą kropelkową ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki zakażeń wirusa SARS-CoV-2 i grypy,
- ✓ nauczenie dzieci prawidłowego mycia rąk,
- ✓ zachęcenie i zwrócenie uwagi na rolę szczepień ochronnych jako najskuteczniejszej formy zapobiegania rozprzestrzenianiu się wielu chorób zakaźnych,
- ✓ zachęcenie dzieci do codziennej aktywności fizycznej i zdrowego odżywiania.

***W realizację projektu zaangażowało się:
58% przedszkoli (37 z 64 przedszkoli) – w
sumie około 5000 odbiorców***

***64% szkół podstawowych (klasy I-III) – 29
z 45 szkół podstawowych – w
sumie około 6000 odbiorców***

2. „Wybieraj bezpieczną żywność” – kampania skierowana do konsumentów w wieku 25-45 lat, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet i młodych rodziców.

Cele kampanii:

- ✓ zwiększenie świadomości konsumentów na temat roli nauki i zapoznanie z pracą naukowców którzy pracują, aby zapewnić bezpieczeństwo żywności,
- ✓ zachęcanie Europejczyków do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych poprzez wyjaśnianie kluczowej roli, jaką odgrywa nauka w bezpieczeństwie żywności.

Kampania polegała głównie na zamieszczaniu postów w mediach społecznościowych – 1961 odbiorców.

Zasługującym na uwagę elementem akcji było zorganizowanie webinarów:

- „Wybieraj bezpieczną żywność” oraz „Odszyfrowywanie etykiet. Najlepiej spożyć przed, należy spożyć do – czy jest między nimi różnica?” – skierowanego do pracowników oraz rodziców uczniów klas I – III szkoły podstawowej.
- „Pięć kroków do bezpiecznej żywności” – skierowanego do nauczycieli szkół podstawowych.

3. Bezpieczne wakacje

Cele akcji:

- ✓ stworzenie bezpiecznych warunków wypoczynku dzieci i młodzieży w zakresie bezpiecznych zachowań zdrowotnych podczas wypoczynku letniego,
- ✓ zwrócenie szczególnej uwagi na obowiązujące zasady bezpieczeństwa w związku z epidemią koronawirusa SARS-Cov-2.

Z uwagi na stan epidemii działania podejmowane były głównie poprzez zamieszczanie plakatów na stronach internetowych szkół oraz postów w mediach społecznościowych PSSE w Katowicach – **w sumie ponad 57000 odbiorców**. Szczególnie dużym zainteresowaniem odbiorców cieszyły się poniższe posty:

Z akcją „Bezpieczne wakacje” związane były inne akcje profilaktyczne, m.in.:

- ✓ „Brązowo, ale czy zdrowo?” – bezpieczne korzystanie z kąpeli słonecznych,
- ✓ „Kleszcz duży czy mały” – profilaktyka boreliozy i odkleszczowego zapalenia mózgu,
- ✓ „Bezpieczne grzybobranie” – zasady zbierania grzybów.

4. „Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach”

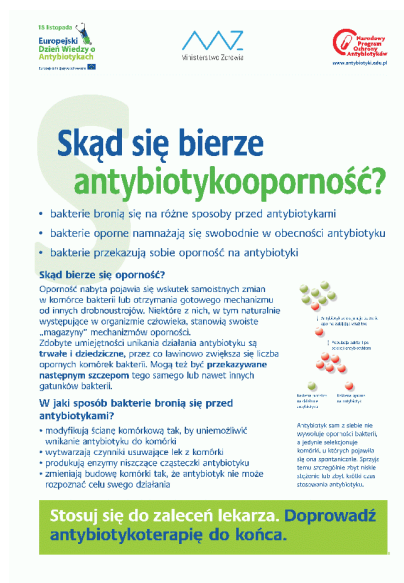

- ✓ zwiększenie świadomości w zakresie zagrożenia jakim jest antybiotykoodporność,
- ✓ promowanie rozsądnego przepisywania antybiotyków przez lekarzy.

Akcja skierowana do ogółu społeczeństwa oraz środowiska lekarskiego – działania w głównej mierze opierały się na przekazywaniu informacji poprzez media społecznościowe – **w sumie 149 odbiorców**.

Cele akcji:

- ✓ promowanie wiedzy nt. odpowiedzialnego stosowania antybiotyków,

Z okazji Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach oraz Światowego Tygodnia bez Antybiotyków w katowickich szkołach zorganizowano wystawę edukacyjną. Tematyka wystawy przybliżyła uczniom historię odkrycia antybiotyków, ich wpływ na bakterie oraz nasze zdrowie. Zwrócona została uwaga na zjawisko antybiotykoodporności i niewłaściwego

stosowania i nadużywania leków.

5. „Lekki Tornister”

Cel akcji:

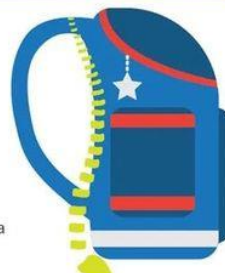
- ✓ przekazanie informacji dotyczących właściwej postawy ciała, prawidłowego noszenia tornistra i dostosowania jego wagi do masy ciała dziecka.

Czym się kierować przy zakupie tornistra?

Tornister dziecka odgrywa ogromną rolę w utrzymaniu prawidłowej postawy oraz zapobieganiu skrzywieniom kręgosłupa!

Tornister powinien:

- ▶ posiadać ergonomiczną, odpowiednio usztywnioną ściankę **przylegającą do pleców**
- ▶ **mieć równe, szerokie szelki**, których długość umożliwi swobodne wkładanie i zdejmowanie, jednocześnie zapewniając jak najlepsze przyleganie do pleców
- ▶ być zawsze **noszony na obu ramionach**
- ▶ **być stosunkowo lekki** – pamiętaj, że waga tornistra (już z całą zawartością) nie powinna przekraczać 10-15% masy ciała dziecka

Pamiętaj, że elementy tj.: kółka, wysuwana rączka, metalowy stelaż, nadmierna ilość kieszonek, nieodpowiedni materiał – **zwiększają wagę.**

Główny Inspektorat Sanitarny

/GIS_gov

/GISgovpl

/GISgovpl

/gis.gov.pl

Akcja skierowana była do uczniów klas 0-III, ich rodziców i nauczycieli – łącznie 1883 odbiorców. Dodatkowo systematycznie umieszczane były posty w mediach społecznościowych – **750 odbiorców.**

6. „Piknik rodzinny”

prowadzone

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach na zaproszenie Prezydenta Miasta Katowice współorganizował Piknik Rodzinny (31 lipca 2021 roku). Przy stoisku promocji zdrowia

Powiatowej Stacji Sanitarno-

Epidemiologicznej

w Katowicach

było poradnictwo

w zakresie

zdrowego stylu życia, profilaktyki uzależnień, a także profilaktyki chorób zakaźnych poprzez promocję szczepień ochronnych ze szczególnym uwzględnieniem szczepień przeciw COVID - 19. Zainteresowane osoby mogły zobaczyć świat pod wpływem alkoholu (przez alkogogle) i narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych (przez narkogogle).

6. „XI Festiwal Organizacji Pozarządowych”

11 września 2021 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach uczestniczył w XI Festiwalu Organizacji Pozarządowych, który odbył się na katowickim Rynku. Na stanowisku promocji zdrowia pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej oraz Sekcji Epidemiologii prowadzili poradnictwo w zakresie profilaktyki chorób zakaźnych poprzez promocję szczepień ochronnych, ze szczególnym uwzględnieniem szczepień przeciw COVID-19. Udzielano także informacji nt. Kampanii „Profilaktyka 40+”, właściwego stosowania antybiotyków czy bezpieczeństwa podczas grzybobrania. Akcja była również okazją do promowania zdrowego stylu życia wolnego od używek takich jak alkohol, papierosy, e-papierosy czy dopalacze.

W czasie pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 ogromną rolę w przekazywaniu informacji związanych z promocją zdrowia odegrały działania prowadzone w mediach społecznościowych Facebook, Instagram i Twitter oraz na stronie internetowej PSSE w Katowicach. Na bieżąco umieszczano posty związane z obowiązującym prawem podczas pandemii, zachęcające do szczepień, testowania się oraz podstawowej profilaktyki – dystans, dezynfekcja, maseczka.

W oparciu o kalendarz zdrowia publicznego, a także w odpowiedzi na potrzeby lokalnego społeczeństwa *przygotowano i opublikowano własne posty*:

Zaproszenie placówek edukacyjnych do udziału w programach i akcjach profilaktycznych:

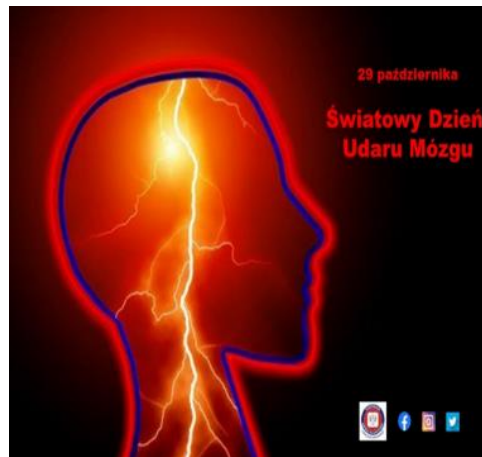
Europejski Dzień Walki z Rakiem Piersi – 198 odbiorców

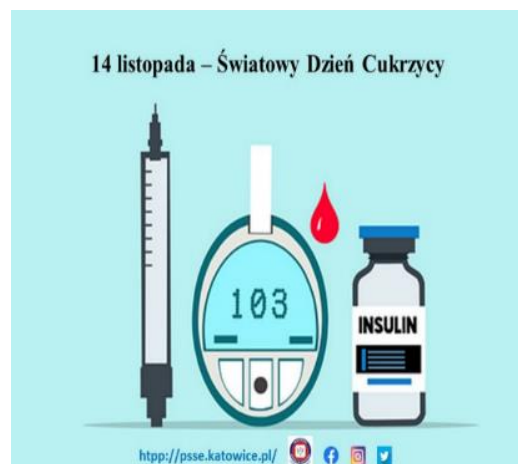
Światowy Dzień Mycia Rąk – 153 odbiorców

Światowy Dzień Udaru Mózgu – 194 odbiorców

Światowy Dzień Cukrzycy – 143 odbiorców

Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach – 88 odbiorców

Światowy Dzień Rzucania Palenia – 143 odbiorców

Światowy Dzień AIDS – 141 odbiorców

Kilka postów zamieszczonych lub udostępnionych w naszych mediach społecznościowych, cieszyło się szczególnie dużym zainteresowaniem odbiorców. Należą do nich:

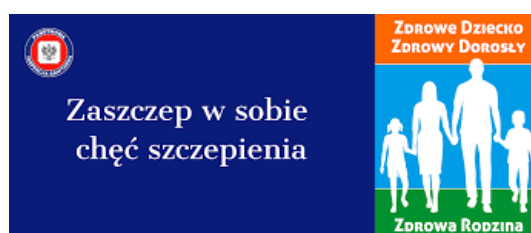
- ***Jak uniknąć 10 złodziei energii życiowej*** – 1050 odbiorców
- ***Naturalne antybiotyki*** – 1126 odbiorców
- ***Jak zadbać o zdrowe plecy i zmniejszyć stres*** – 1068 odbiorców
- ***Krok po kroku dla zdrowia*** – 1022 odbiorców
- ***Ta informacja może uratować życie – jak zgłaszać poprawnie miejsce wypadku?*** – 9576 odbiorców.

W mediach społecznościowych systematycznie włączano się w ogólnopolskie akcje:

- **#Szczepimy się** - promocja szczepień przeciw Covid – **295 postów, 6599 odbiorców**

- **Zaszczep w sobie chęć szczepienia** - promocja szczepień ochronnych (m.in. grypa, odra, ospa), kalendarz szczepień obowiązkowych, korzyści wynikające ze szczepień – **271 postów, 7300 odbiorców**

- **Profilaktyka 40+** – **32 posty, 1262 odbiorców**

- Koronawirus. Przestrzegaj zasad – dystans, dezynfekcja, *maseczka* – *16 postów, 1200 odbiorców*.

